

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΜΑ' | ΑΘΗΝΑΙ, ΦΙΛΟΘΕΗΣ 19. — Τηλ. 227-689 | 15 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1964 | ΑΡΙΘ. 22

ΙΔΟΥ Η ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΟΔΟΣ

Μᾶς ἐρωτοῦν. Αἰσθάνεσθε λοιπὸν τόσον ἔντονον τὸ ρῖγος τῆς ἐπερχομένης κατὰ τοῦ Ἔθνους ἀπειλῆς ἀπὸ τοὺς ἀντιπαραδοσιακοὺς καὶ τοὺς εἰκονοκλάστας, ὅπως τοὺς ἀποκαλεῖτε, ὥστε νὰ συνιστᾶτε ὡς ἀνάγκη ν' ἀνυψωθῆ εἰς πᾶσαν Ἑλληνικὴν προμετωπίδα, ὡς ἄλλο σῆμα κινδύνου, τὸ Πυθαγόρειον ἐκεῖνο «Ἐκὰς οἱ βέβηλοι»;

Διαπιστώνετε λοιπὸν, ὅτι ἡ χώρα μας ὑφίσταται τεκτονικὸν σεισμόν; Καὶ πιστεύετε ἀληθῶς, ὅτι εἶναι δυνατόν νὰ ὑποστῆ ἀνάσχεσιν ἢ πλημμυρὶς τῆς Ἐπιστήμης καὶ τῆς Τεχνικῆς, ἢ ὅποια, ὅπως γράφετε, φθείρει καὶ ἀποσυνθέτει συνεχῶς τὴν ἱστορικὴν σάρκα;

Καὶ πῶς λοιπὸν θὰ συνδρομήσῃ ὁ βηματισμός μας μὲ τὸν βηματισμὸν τῶν ἄλλων γύρω μας λαῶν, οἱ ὅποιοι καλπάζουν πρὸς τὰ ἀναπεπταμένα πεδία τῆς νέας ἱστορικῆς ζωῆς;

★

Φοβούμεθα, ὅτι δὲν ἐννοοῦμεθα. Καὶ ὅμως ὑπῆρξαμεν σαφεῖς, σαφέστατοι. Ἡμεῖς οὐδέποτε ἠρνήθημεν τὴν φωτιστικὴν ἀξίαν τῆς γνώσεως. Καὶ οὔτε εἶναι δυνατόν νὰ ὑπάρξῃ καὶ ἡ ἐλαχίστη ἔστω ἀμφιβολία, ὅτι αὕτη πρέπει ν' ἀναπτύσσεται ἐλευθέρως καὶ συνεχῶς, καὶ εἰς τὴν περιοχὴν τῶν θετικῶν ἐπιστημῶν καὶ εἰς τὴν φιλόσοφον διανόησιν. Ἡ γνώσις ἔχει μεγάλην σπουδαιότητα ἐν τῇ πνευματικῇ ζωῇ. Καὶ ὅσα περισσότερα ἐδάφη ἐπιδιδάκει εἰς ἑαυτὴν ἢ ἐπιστήμη, τόσον περισσότερον εἰσδύει ὁ ἄνθρωπος εἰς τὸ μυστήριον τῆς δημιουργίας καὶ χρησιμοποιοῦνται ἀποδοτικώτερον αἱ ἐπιστημονικαὶ τοῦ ἐμπειρία!

★

Προκειμένου ὅμως περὶ τῆς θρησκευτικῆς μας ζωῆς, πρέπει νὰ γίνῃ ἀπολύτως συνειδητόν, ὅτι ἡ γνώσις τοῦ Θεοῦ εἶναι βαθύτατα καὶ ἀδιασπᾶστος ἐρριζωμένη εἰς τὸ ἔδαφος τῆς Χριστιανικῆς μας Ὁρθοδόξου Παραδόσεως. Καὶ ἀκόμη, ὅτι ἀναπαύεται αὕτη ἐπὶ τῆς πνευματικῆς ἐμπειρίας τῶν παρελθουσῶν γενεῶν ἀπὸ τὰς ὁποίας παρελάβομεν καὶ ἡμεῖς τὴν Ὁρθόδοξον πίστιν μας. Καὶ ἡ πίστις μας αὕτη, ἢ ὅποια, κατὰ τὸν αἰώνιον ὀρισμὸν τοῦ Θεοῦ Παύλου, εἶναι ὑπόστασις πραγμάτων μὴ βλεπομένων, δὲν ὑπόκειται εἰς τὰς λαβὰς τοῦ ὀρθοῦ λόγου· ὁ ὅποιος ἰταμῶς ἰσχυρίζεται, ὅτι ἐλευθερώνει τὸν ἄνθρωπον ἀπὸ τὸν θρησκευτικὸν μῦθον!

Μόνον ὁ κομμουνισμὸς ζῆ τὴν ἄρνησιν καὶ τὴν οὐτοπίαν αὐτὴν, καὶ πιστεύει εἰς τὴν παντοδυναμίαν τῆς ὕλης καὶ τῆς ὕλικῆς φύσεως. Καὶ διὰ τοῦτο ἡ συνείδησις του, συνθλιβομένη ὑπὸ τῆς ὀρθολογιστικῆς γνώσεως, ἀποβαίνει ἄπτερος καὶ σκοτεινὴ. Καὶ ἀρνούμενη ἰταμῶς τὸν ἀποκεκρυμμένον κόσμον τοῦ Θεοῦ μυστηρίου καὶ τὸν Θεὸν καὶ τὴν θεῖαν ζωὴν, βυθίζεται εἰς τὴν ἄβυσσον τοῦ μηδενισμοῦ.

★

Δι' ἡμᾶς ὅμως ὑπάρχει ἡ Ὁρθοδοξία. Καὶ ὑπάρχουν αἱ Οἰκουμενικαὶ Σύνοδοι τῶν ἁγίων Πατέρων μας· αἱ ὁποῖαι ἀπεκάλυψαν καὶ ἠρμήνευσαν τὸν Τριαδικὸν χαρακτήρα τῆς θεότητος καὶ τὴν θεῖαν ζωὴν, ὡς πρωταρχικὰς πραγματικότητας τῆς πνευματικῆς ζωῆς. Αὐταὶ καθώρισαν τὰ σωτηριώδη δόγματα τῆς Ὁρθοδόξου μας πίστεως·

ΙΣΤΟΡΙΚΑΙ ΣΕΛΙΔΕΣ ΤΗΣ Ι. ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΣ

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΗ ΕΞΑΡΧΙΑ ΤΡΙΚΚΕΡΩΝ

ὑπὸ τῆς Πάραλιακῆς Γεωγραφίας τῆς Ἑλλάδος ἢ χερσονήσου Τρίκκερι καθορίζεται ὡς ἀποτελοῦσα τὴν πρὸς δυσμὰς ἀνάκαμψιν τῆς χερσονήσου τῆς Μαγνησίας, ἣτις περιβάλλεται ὑπὸ τῆς ὄροσειρᾶς τῶν Τρικκέρων, ἐπὶ τῆς νοτίας κλιτύος τῆς δυτικωτέρας κορυφῆς τῶν ὁπίων, εἰς ὕψος 1040 ποδῶν ὑπάρχει ἡ γραφικωτάτη κωμόπολις τῶν Τρίκκερων, κειμένη κατὰ τινα παραδοχὴν ἐπὶ τῆς θέσεως ἐπὶ τῆς ὁποίας εὐρίσκειτο ἄλλοτε τὸ Αἰάντειον, ἐξ οὗ καὶ δῆμος Αἰαντείου ἐκαλεῖτο πρότερον ἢ κοινότης τῶν Τρικκέρων. Ἡ κωμόπολις αὕτη ἀνήκει εἰς τὴν ἐπαρχίαν τοῦ Βόλου τοῦ νομοῦ Μαγνησίας, ἐκκλησιαστικῶς δὲ ὑπάγεται εἰς τὴν Ἱεράν Μητροπό-

λιν Δημητριάδος, ἐχούσης ἐν τῇ κωμοπόλει Ἀρχιερατικὸν Ἐπίτροπον. Ὁ ἐνοριακὸς ἱερός ναὸς αὐτῆς τιμᾶται ἐπ' ὀνόματι τῆς Ἁγίας Τριάδος, κάτωθι δὲ τοῦ ὄρους, ἐπὶ τῆς παραλίας, ὑπάρχει παραλιακὸν ὁμώνυμον χωρίον τὸ ὁποῖον εἶναι ἐπίγειον τῶν Τρικκέρων, ἔχει δὲ ἱερὸν ναὸν τιμώμενον ἐπ' ὀνόματι τῆς Ἁγίας Κυριακῆς. Δεξιᾷ τῷ εἰσπλέοντι τὸ στόμιον τοῦ Παγασητικοῦ κόλπου ἀπὸ τοῦ βορείου Εὐβοικοῦ κόλπου, πλησίον τῆς χερσονήσου τῶν Τρικκέρων, ὑπάρχει ἡ νῆσος Τρίκκερα ἢ Τρίκκερι ἢ Παλαιὰ Τρίκκερι, ἡ ὑπὸ τοῦ Στράβωνος καλουμένη Κικύνηθος, ἡ ὁποία ἀπὸ ἐκκλησιαστικῆς ἐπόψεως ἐνέχει τὴν ἀξιόλογον σημασίαν, ὅτι ἐν αὐτῇ

ὄχι ὡς ἰδέας ἀπλῶς, ἀλλ' ὡς σύμβολα ἐκφράζοντα ἀπολύτους καὶ θεμελιώδεις ἀληθείας. Καὶ αὐταὶ διετύπωσαν καὶ τὸ «Πιστεύω» μας, ὡς τὴν πνευματικὴν ὁδὸν τοῦ Ἔθνους ἡμῶν καὶ τοῦ κόσμου ὅλου. Ὁδὸν ἀληθείας, καὶ ζωῆς, καὶ ὑπερέχων θυσιῶν καὶ θριάμβων. Ὁδὸν πνευματικῶν καμάτων, πρὸς πραγματοποίησιν τῆς θείας ἀληθείας καὶ τοῦ πληρώματος αὐτῆς. Ὁδὸν, ἐντὸς τῆς ὁποίας ὁ κατώτερος ὑλικὸς κόσμος, φωτιζόμενος ὑπὸ τῆς θείας χάριτος, πτεροῦται καὶ μεταμορφοῦται εἰς ἀνώτερον.

*

Ναί, ἡ γνῶσις εἶναι ἐλευθέρα. Διότι τὸ πνεῦμα εἶναι ἄπειρον καὶ («ὅπου θέλει πνεῖ») (Ἰωάν. 3,8). Καὶ ἐπὶ τῆς ἐλευθερίας αὐτῆς τοῦ πνεύματος ἐδράζεται ἡ ἥρωϊκὴ ἐνέργεια τῆς πίστεως. Ἀλλὰ μόνον, ἐφ' ὅσον ἡ γνῶσις εἶναι ἀληθὴς καὶ ἐφ' ὅσον ὁδηγεῖ αὕτη πρὸς τὰς πηγὰς τῆς ζωῆς. Καὶ ἐπιστήμη καὶ γνῶσις, αἱ ὁποῖαι ἀγνοοῦν τὴν Ἱεράν παράδοσιν καὶ ἐμπτύουν εἰς τὰ ἱερά συναισθήματα τοῦ Ἔθνους, εἶναι γνῶσις ψευδῶνυμοι καὶ ἐπιπόλαιοι καὶ ἀντιπνευματικά, πού ὁδηγοῦν εὐθέως καὶ ἀκαθέκτως εἰς τὴν ἠθικὴν ἀποσύνθεσιν καὶ εἰς τὸν ὄλεθρον!

*

Ἀλλοίμονον καὶ τρισαλλοίμονόν μας, ἐὰν παύσωμεν νὰ ἔχωμεν, ὡς ἔθνος καὶ ὡς φυλὴ, τὴν ἰδικὴν μας ἰδιόμορφον καὶ προσωπικὴν

ζωὴν, ἀποθαυμάζοντες χανδὸν καὶ μιμούμενοι, ὡς ἄλλοι πίθηκοι, πᾶν τὸ ξένον καὶ πᾶν τὸ ἄλλότριον. Ἡ ζωὴ μας, αἱ πεποιθήσεις μας, αἱ δημιουργίαι μας, τὰ ἦθη μας, τὰ ἔθιμά μας θ' ἀπισχαινίνονται συνεχῶς. Καὶ τελικῶς θὰ σκιασθοῦν καὶ θὰ ἐξαφανισθοῦν, ἀποσπώμενα ἀπὸ τὰς δημιουργίας, τὰς παραδόσεις, καὶ τὰ ἦθη τῶν πατέρων μας. Καὶ ἡ ἠθικὴ δύναμις τοῦ λαοῦ μας θὰ καταπίπτῃ. Καὶ ἡ ἱστορικὴ του ζωὴ θὰ χάνῃ τὴν αἴγλην της. Διότι ἡ ἱστορία εἶναι δημιούργημα τοῦ ἀγωνιστικοῦ πνεύματος, πού ἐνσταλάζουν εἰς τὰς καρδίας τῶν ἐπιζώντων αἱ παρελθούσαι γενεαί!

*

Ἄς τὸ ἐνοήσωμεν καλῶς καὶ ἄς τὸ ἐνστερνισθῶμεν ὀλοφύχως. Ἡ Παράδοσις, ἡ ὁποία συνεχίζεται ἀδιάπτωτος καὶ χωρὶς διακοπῆν, εἶναι τὸ πνευματικὸν βάθος τῶν λαῶν καὶ ἡ ἀληθινὴ δημιουργικὴ ζωὴ. Καὶ μόνον ἐντὸς τῆς ἁγίας Παραδόσεως ὀφείλομεν ν' ἀναπτύξωμεν καὶ τὴν Οἰκουμενικὴν μας ζωὴν, συνδέοντες οὕτω τὸ παρελθὸν πρὸς τὸ παρὸν καὶ πρὸς τὸ μέλλον.

Ὁρθοδοξία καὶ Ὁρθοπραξία, ἐν παντί. Ἴδου ἡ βασιλικὴ ὄντως ὁδός, ἐντὸς τῆς ὁποίας ἡ Παράδοσις καὶ αἱ νέαι ἐμπειρίαι ἐνοῦνται ἐν τῇ αἰωνιότητι.

ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ ΣΠΕΡΑΝΤΣΑΣ

κατὰ θεῖον τρόπον εὐρέθη, ὑπὸ τοῦ ἐκ Πηλίου καταγομένου Μοναχοῦ Δαμιανοῦ Κοσλή, ἡ θαυματουργὸς ἱερά εἰκὼν τῆς Θεοτόκου (Εὐαγγελιστρίας) ὑπὸ τὰς ρίζας ἀγριελιάς τῇ 10 Σεπτεμβρίου τοῦ 1825, ἐνθα ἀνηγέρθη μεγαλοπρεπῆς ἱερὸς ναὸς καὶ περίεξ αὐτοῦ ὠραιότατῃ Μονῇ¹.

Τὰ Τρίκκερι, ἄλλοτε πλουσιωτάτῃ κωμόπολις, ἔνεκα τῆς ἐπιδόσεως τῶν κατοίκων αὐτῆς εἰς τὴν ναυτιλίαν κυρίως, καταλαμβάνουσι ὄχι τυχοῦσαν θέσιν τὸσον ἐν τῇ Ἱστορίᾳ τῆς Μεγάλῃς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ 1821, ὅσον καὶ ἐν τοῖς ἀγῶσι τοῦ ἔθνους διὰ τὴν προσάρτησιν τῆς Θεσσαλίας εἰς τὴν Ἑλλάδα². Ἀλλὰ καὶ ἀπὸ ἐκκλησιαστικῆς ἱστορικῆς ἐπόψεως τὰ Τρίκκερι δὲν ὑπολείπονται εἰς ἀξιοσημειώτους σελίδας, καθ' ὅσον μέχρι τοῦ 1863, ἤτοι πρὸ ἑκατονταετίας, ἀπετέλουν αὐτοτελῆ Πατριαρχικὴν Ἐξάρχια, ὑποκειμένην οὐχὶ εἰς τὸν οἰκεῖον Μητροπολίτην Δημητριάδος (ἡ ἄλλοτε εἰς τὸν Ἐπίσκοπον Σκιαθοῦ καὶ Σκοπέλου), ἀλλὰ ἀμέσως καὶ ἀπ' εὐθείας εἰς τὸν ἀγιώτατον Πατριάρχικὸν Οἰκονόμον Ἐξάρχον, ὃν ἠθρονον τῆς Κωνσταντινουπόλεως, διορίζοντος πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς «κατ' ἐπιτροπῆν» πνευματικῆς ἐπιστασίας αὐτῆς Οἰκονόμον Ἐξάρχον, καὶ ἐν τῷ διορισμῷ καθορίζοντος ἐν λεπτομερεῖα τὰ καθήκοντα καὶ τὰς ἑξαρχικὰς αὐτοῦ ὑποχρεώσεις.

Εἶναι γνωστὸν ὑπὸ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας ὅτι, τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, ἰδίως κατὰ τὴν περίοδον τῆς Τουρκοκρατίας, Μονὰς τινας καὶ κωμοπόλεις καὶ χωρία ἐξήρτα ἀπ' εὐθείας ἐξ αὐτοῦ καὶ ἀπεδέσμευε τῆς κανονικῆς αὐτῶν ἐξαρτήσεως ἀπὸ τοῦ κατὰ τόπον Ἱεράρχου, δι' οὗς λόγους ἐκεῖνο ἔκρινε ἐπιβεβλημένους κατὰ τὴν δύσκολον ἐκείνην χρονικὴν περίοδον. Πολλὰ δὲ τοιαῦτα περιπτώσεις ἀναγράφονται εἰς περισηθείσας Πατριαρχικὰς καὶ Συνοδικὰς πράξεις καὶ ἀποφάσεις, εἰς σιγίλλια καὶ Πατριαρχικὰ γράμματα.

Ὡς πρὸς τὸν ἀκριβῆ χρόνον ἰδρύσεως τῆς

1. Μεγάλῃ Ἑλληνικῇ Ἐγκυκλοπαίδεια, (Πυρσοῦ), τόμος 23ος, σελ. 318—319, εἰς τὰς λέξεις «Τρίκκερι» καὶ «Τρίκκερι». — «Τὰ θαύματα τῆς Παναγίας Παλαιῶν Τρικκέρων» ὑπὸ Κωνσταντίνου Δημητρίου, ἱερέως Οἰκονόμου (τελειοδιδάκτου τῆς φιλολογίας), Βόλος 1948. — Ἀκολουθία τῆς Ὑπεραγίας Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου ἐπὶ τῇ παραδόξῃ εὐρέσει τῆς ἁγίας καὶ θαυματουργοῦ αὐτῆς Εἰκόνος ἐν τῇ νήσῳ Τρίκκερα ὑπὸ τὰς ρίζας ἐλιάς, ἐν ἔτει Α ΩΚΕ' Σεπτεμβρίου Ι'. Συντεθεισα παρὰ τοῦ Πανιερωτάτου, Εὐλαβεστάτου τε καὶ Σοφωτάτου Ἀρχιερέως Κ. BENIAMIN, Κ.Γρ. Ζ. τοῦ ἐκ Κωνσταντινουπόλεως. Τυπωθεῖσα δὲ δαπάναις εὐσεβοῦς τινοῦ προσωνητοῦ. Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ 1876». — Πρβλ. Δημ. Παπακωνσταντίνου, ἱατροῦ Τρικκεριώτου «Ἱστορικὰ, Λαογραφικὰ, κ.λ.π. ἐκ Τρικκέρων» εἰς τὰ «Θεσσαλικὰ Χρονικὰ», τόμος Γ', Ἀθῆναι 1932, σελ. 183—191.

2. Δημητρίου Κ. Τσοποτοῦ «Ἡ Θεταλομαγνησία (Πήλιον) καὶ τὸ φρούριον τοῦ Βόλου κατὰ τὴν Ἐπαναστάσιν τοῦ 1821» εἰς τὰ «Θεσσαλικὰ Χρονικὰ», τόμος Α', Ἀθῆναι 1930, σελ. 23—54. — Κώστα Ι. Παπαχρίστου «Ἐνα ἐπεισόδιον τὸ 1821 μεταξὺ Τρικκέρων καὶ Ἐηρωχωρίου» εἰς τὸ «Ἀρχεῖον Εὐβοϊκῶν Μελετῶν», τόμος Ε', Ἀθῆναι 1958, σελ. 128—135. — Βλέπε καὶ τὰς εἰδικὰς Ἱστορίας περὶ τῆς Μεγάλῃς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ 1821.

Πατριαρχικῆς Ἐξαρχίας τῶν Τρικκέρων δύναται νὰ σημειωθῇ, ἐπὶ τῇ βάσει γραπτῶν πληροφοριῶν, ὅτι ὀλίγον τι πρὸ τῆς Μεγάλῃς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ 1821 φαίνεται ὅτι θὰ ἤρχισεν νὰ καθίσταται ἀπαραίτητος ἡ ἑξαρχικὴ ἀπὸ τοῦ Πατριαρχείου ἐξάρτησις. Πάντως, τὸσον κατὰ τὸ ἔτος 1798, ὅσον καὶ κατὰ τὸ ἔτος 1811, δὲν μνημονεύεται ἡ Ἐξάρχια Τρικκέρων εἰς Πατριαρχικὰ καὶ Συνοδικὰ γράμματα. Συγκεκριμένως, εἰς αἴσον ἀπαράλλακτον τοῦ εἰς τὴν Τρίκκερην ἐκδοθέντος—ἐπὶ Κωνσταντινουπόλεως Γρηγορίου Ε' κατὰ Ἀπρίλιον τοῦ 1798—Πατριαρχικοῦ καὶ Συνοδικοῦ γράμματος, διορίζοντος ὡς δεῖ γενέσθαι τοὺς ἀρραβῶνας τῶν μνηστευομένων καὶ τῶν διδομένων λόγῳ ἀρραβῶνος πραγμάτων», δὲν γίνεται μὲν οὐδεὶς λόγος περὶ Ἐξάρχου, ἀπευθύνεται δὲ τὸ Πατριαρχικὸν τοῦτο γράμμα εἰς τὸν «Θεοφιλέστατον Ἐπίσκοπον Σκιαθοῦ καὶ Σκοπέλου...», εἰς τὸν ὅποιον ἀνήκε πνευματικῶς ἡ κωμόπολις τῶν Τρικκέρων, ἀναγράφονται δὲ ἐν ἀρχῇ αὐτοῦ οἱ κέντιμότατοι κληρικοί, εὐλαβέστατοι ἱερεῖς, καὶ χρήσιμοι γέροντες καὶ προσετώτες τῆς χώρας Τρίκκερης...». Ἀλλὰ καὶ ἡ «Πατριαρχικὴ καὶ Συνοδικὴ Ἐπιστολὴ τοῦ Κωνσταντινουπόλεως Ἱερεμίου Δ', χρονολογουμένη ἀπὸ 28 Μαρτίου 1811, δὲν ἀναφέρει Ἐξάρχον Τρικκέρων, ἀπευθύνεται δὲ καὶ αὐτὴ πρὸς τοὺς «τιμωτάτους προσετώτας καὶ γέροντας καὶ ἐπιτρόπους τῆς χώρας Τρικκέρων τῆς ἐν τῇ Ἐπαρχίᾳ Σκιαθοῦ κειμένης, καὶ χρήσιμους προκρίτους καὶ λοιποὺς ἀπαξάπαντας εὐλογημένους χριστιανούς τῆς χώρας ταύτης...»³.

Παρὰ ταῦτα ὅμως, ἤδη ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς ἐν ἔτει 1825 εὐρέσεως τῆς ἱερᾶς εἰκόνος τῆς Θεοτόκου ὑπὸ τὰς ρίζας ἀγριελιάς εἰς τὴν μικρὰν νῆσον τῶν Παλαιῶν Τρικκέρων, περὶ τῆς ὁποίας προηγουμένως ἐγένετο λόγος, ἀναφέρεται ὁ Ἐξάρχος τῶν Τρικκέρων, τῆς εἰρημένης δηλονότι κωμοπόλεως, ὀνομαζόμενος Δημήτριος Ὁρφανός, ἔχων τὸ ὄφθικιον τοῦ Οἰκονόμου. Συγκεκριμένως ἀναγράφεται εἰς τὸ χρονικὸν τῆς εὐρέσεως, ὅτι ὁ Μοναχὸς Δαμιανὸς Κοσλή, κατὰ τὸ πρῶτον δεκαήμερον τοῦ Ἰουνίου τοῦ ἔτους 1825, ἐν ὀράματι σχετιζομένῳ μὲ τὴν εὐρεσιν τῆς εἰκόνος τῆς Θεοτόκου, ἐπιτάσσεται νὰ μεταβῇ εἰς τὴν κωμόπολιν τῶν Τρικκέρων «καὶ ἀναγγείλῃ εἰς τοὺς ἐφόρους καὶ τὸν Ἐξάρχον Τρικκέρων, τὸν αἰδέσιμον ἱερέα καὶ οἰκονόμον Δημήτριον Ὁρφανὸν ἐκκλησιαστικῶς τὰ Τρίκκερι ὑπήγοντο εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τῆς Μεγάλῃς Ἐκκλησίας καὶ αὐτῇ τῇ ὑποδείξει τῶν κατοίκων διώριζε τὸν ἐκάστοτε Ἐξάρχον μέχρι τῆς προσ-

3. Μανουὴλ Ι. Γεδεῶν «Κανονικὰ Διατάξεις», τόμος Α', Κωνσταντινούπολις 1888, σελ. 311—313, καὶ τόμος Β', Κωνσταντινούπολις 1889, σελ. 134—136. Τὸ Πατριαρχικὸν καὶ Συνοδικὸν γράμμα τοῦ 1798 ὑπογράφει, πρὸς τοὺς ἄλλους, καὶ ὁ Δημητριάδος Ἀθανάσιος. Σημειωτέον, ὅτι ἀμφότερα τὰ ἀνωτέρω Πατριαρχικὰ καὶ Συνοδικὰ γράμματα, τοῦ 1798 καὶ τοῦ 1811, εἶναι ἀξιοπρόσεκτα ἀπὸ ἐπόψεως κοινωνικῶν ἐθίμων καὶ ἠθῶν τῶν Τρικκεριωτῶν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης.

αρθρώσεως τῆς Θεσσαλίας εἰς τὴν Ἑλλάδα. Τελευταῖος δὲ τῶν ἐξάρχων διετέλεσεν ὁ αἰδέσιμος ἱερεὺς καὶ οἰκονόμος Κωνσταντῖνος Δημητρίου, ὁ καὶ περισυλλέξας τὰ τῆς εὐρέσεως τῆς ἁγίας εἰκόνας³α. Περαιτέρω ὁ διαληφθεὶς Ἐξαρχος Τρικέρων Δημήτριος Ὁρφανὸς ἀναφέρεται ὅτι, διὰ δευτέραν φοράν, μετὰ τρίτον ὄραμα τοῦ Μοναχοῦ Δαμιανοῦ, ἀνεμίχθη εἰς τὸ ζήτημα τῆς εὐρέσεως καὶ μάλιστα οἱ προτρεπτικοὶ λόγοι αὐτοῦ συνετέλεσαν εἰς τὸ νὰ ἀρχίσῃ ἡ ἐκκαθαρὴ τῶν ἐρειπίων, ἐντὸς τῶν ὁποίων ὑπὸ τὰς ρίζας ἀγριελιάς εὐρέθη τελικῶς, τῇ 10 Σεπτεμβρίου, ἡ θαυματουργὸς ἱερὰ τῆς Θεοτόκου εἰκὼν. «Ἄτοπον εἶναι νομίζω—σημειοῦται εἰς τὸ χρονικὸν τῆς εὐρέσεως ὡς λεχθὲν ὑπὸ τοῦ Ἐξάρχου—καὶ τὴν φοράν ταύτην νὰ περιφρονήσωμεν τοὺς λόγους τοῦ μοναχοῦ, καὶ δὲν πιστεύω ἀπλοῦς ἄνθρωπος νὰ τεχνάζηται τοιαύτας πράξεις· εἶμαι πεπεισμένος, ὅτι ὑπάρχει τι, τὸ ὁποῖον παρακινεῖ τὸν μοναχὸν νὰ παρουσιασθῇ ἐνώπιον ἡμῶν μετὰ θάρρους μεγάλου, ἂν καὶ ἀπεπέμψθη ἐπὶ ποινῇ φυλακίσεως καὶ διωγμοῦ ἐκ τῆς νήσου, καὶ μάλιστα φοβοῦμαι μήπως ἡ δευτέρα αὕτη περιφρόνησις ἐπιφέρει εἰς τὴν χώραν ἡμῶν τὰ ἀπαγγελθέντα δεινὰ καὶ τότε ἡ μεταμέλεια ἡμῶν θὰ εἶναι ἀνωφελής· καὶ καλὸν εἶναι νομίζω νὰ στείλωμεν ἐργάτας νὰ ἀνασκάψωσι τὸ ὑπὸ τοῦ μοναχοῦ ὑποδειχθὲν μέρος καὶ διὰ τῆς ἀνασκαφῆς θὰ βεβαιωθῶμεν τὴν ἀλήθειαν τῶν λόγων τοῦ μοναχοῦ⁴.

Μετὰ πάροδον ἐξαετίας, ἦτοι ἐν ἔτει 1831, καὶ δὴ τῇ 6 τοῦ μηνὸς Μαΐου, ἐξεδόθη Πατριαρχικὴ ἀπόφασις ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Κωνσταντῖνου Α΄ τοῦ ἀπὸ Σιναιίου (1830-1834), διὰ τῆς ὁποίας ἡ χώρα τῶν Τρικέρων ν» προκάθισταται εἰς Ἐξαρχίαν Πατριαρχικὴν. Δὲν ἀποκλείεται κατὰ τὸ ἀπὸ τοῦ 1825-1831 χρονικὸν διάστημα νὰ κατηργήθη ἡ Πατριαρχικὴ αὕτη Ἐξαρχία, ἀφοῦ, ὡς εἶδομεν ἀνωτέρω, ἐν ἔτει 1825 ὑπῆρχε Πατριαρχικὸς Ἐξαρχος Τρικέρων ὁ Οἰκονόμος Δημήτριος Ὁρφανός. Δὲν ἀποκλείεται ὡσαύτως νὰ ἔχη ἡ ὡς ἄνω Πατριαρχικὴ ἀπόφασις τοῦ 1831 ἀνανεωτικὸν χαρακτήρα. Πάντως ἡ ἀπόφασις αὕτη ἀπευθύνεται πρὸς τὸν κεντιμότατον οἰκονόμον τῆς χώρας Τρικέρων κύρ παπα Δημήτριον», καὶ μᾶλλον θὰ πρόκειται περὶ τοῦ ἰδίου Ἐξάρχου Οἰκονόμου Δημητρίου Ὁρφανοῦ, τοῦ πρὸ ἐξαετίας μνημονευομένου εἰς τὸ χρονικὸν τῆς εὐρέσεως τῆς ἱερᾶς εἰκόνας τῆς Θεοτόκου εἰς Παλαιὰ Τρίκκερα.

3α. «Τὰ θαύματα τῆς Παναγίας τῶν Παλαιῶν Τρικέρων» ὑπὸ Κωνσταντῖνου Δημητρίου, ἱερέως Οἰκονόμου (τελειοδιδάκτου τῆς Φιλολογίας), Βόλος 1948, σελ. 3-4. Σημειωτέον ὅτι δὲν εἶναι ἀκριβὲς τὸ ἐνταῦθα ἀναγραφόμενον ὅτι τελευταῖος Ἐξαρχος Τρικέρων ἦτο ὁ Οἰκονόμος Κωνσταντῖνος Δημητρίου, ἀλλὰ ὁ ἐν ἔτει 1863, ὅτε κατηργήθη ἡ Ἐξαρχία, ἱερομόναχος Νεόφυτος, ὡς ἐξιστορεῖται κατωτέρω. Κατ' ἀκολουθίαν δὲν εἶναι ἀκριβὲς ὅτι, μέχρι τῆς ἐν ἔτει 1882 γενομένης ἐκκλησιαστικῆς προσαρτήσεως Θεσσαλικῶν κ.λ.π. Ἐπαρχιῶν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος, τὰ Τρίκκερα ἐξηκολούθουν νὰ εἶναι Πατριαρχικὴ Ἐξαρχία, ἀφοῦ ἤδη ἀπὸ τοῦ ἔτους 1863 εἶχεν αὕτη καταργηθῆ.

4. Ἐνθα ἀνωτέρω, σελ. 5.

Ἄξια ἰδιαιτέρας ἐξάρσεως σημεῖα τῆς ἐν λόγῳ Πατριαρχικῆς ἀποφάσεως τυγχάνουσι τὰ ἐπόμενα:

- 1) Πρὸς τὴν ἐπιστολῇ πρὸς τὸν Ἐξαρχον Οἰκονόμον παπα Δημήτριον, ἐστάλη καὶ ἄλλη μὴ σωθεῖσα «κοινῶς τοῖς χριστιανοῖς κατοικοῖς τῆς χώρας ταύτης» τῶν Τρικέρων, ἀνακοινωτικὴ τῆς προαγωγῆς καὶ ἀποκαταστάσεως τῶν Τρικέρων εἰς Ἐξαρχίαν. 2) Καθορίζεται ἡ σημασία τῆς Ἐξαρχικῆς προαγωγῆς, καθ' ἣν ἡ Ἐξαρχία, Πατριαρχικὴ τυγχάνουσα, θὰ εἶναι ἀνώτερα πάσης ἀρχιερατικῆς καὶ κυριαρχικῆς ἐξουσίας, ὑποκειμένη ἀμέσως εἰς τὸν ... ἀγιώτατον πατριαρχικὸν θρόνον καὶ ὑπ' αὐτοῦ μόνου διοικουμένη καὶ διεξαγομένη», τοῦ οἰκείου Μητροπολίτου Δημητριάδος μένοντος ἐντελῶς ξένου πρὸς τὴν διοίκησιν αὐτῆς. 3) Καθορίζονται λεπτομερῶς τὰ καθήκοντα καὶ αἱ ὑποχρεώσεις τοῦ Ἐξάρχου τοῦ ἔχοντος «τὴν ἐπιτροπὴν⁵ τῆς πνευματικῆς ἐπιστάσεως καὶ τὰς ἐμπιπτούσας ὑποθέσεις διοικούντος», ἐξικνούμενα μέχρι συστάσεως τοῦ Χριστεπώνυμου πληρώματος περὶ εὐπειθείας καὶ ὑποταγῆς εἰς τὸ βασίλειον (Τουρκικὸν) κράτος. 4) Εἰδικῶς σημειοῦται, ὅτι ὠρισμένα εἰσοδήματα τῆς Ἐξαρχίας, παραδιδόμενα εἰς τοὺς «προεστῶτας τῆς χώρας», θὰ δαπανῶνται «εἰς τὰς ἀνάγκας τῆς κοινῆς αὐτοῦ σχολῆς», ὠρισμένον δ' ὡσαύτως χρηματικὸν ποσὸν θὰ ἔδιδον καὶ αἱ ἱερὰι Μοναὶ τῶν Ἁγίων Τεσσαράκοντα μαρτύρων καὶ τῆς Παναγίας Φανερωμένης. 5) Καθορίζεται τὸ ἐτήσιον ποσὸν γροσίων, εἰς τὸ «κοινὸν» τῆς Μ. τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας παρὰ τῆς Ἐξαρχίας ἀποστελλόμενον «λόγῳ ὑποταγῆς, κατὰ τὴν τάξιν τῶν ἐξαρχιῶν».

Τὸ ἐν λόγῳ κείμενον τῆς Πατριαρχικῆς Ἐπιστολῆς—ἀποφάσεως ἔχει ὡς ἐξῆς: «Ἐντιμότητε οἰκονόμῃ τῆς χώρας Τρικέρων κύρ παπα Δημήτριε, τέκνον ἐν Κυρίῳ ἡμῶν ἀγαπητόν, χάρις εἴη σοὶ καὶ εἰρήνη παρὰ Θεοῦ, παρ' ἡμῶν δὲ εὐχὴ, εὐλογία καὶ συγχώρησις. Ἐξ ὧν γράφομεν κοινῶς τοῖς χριστιανοῖς κατοικοῖς τῆς χώρας ταύτης πληροφορεῖσαι τὴν ἐνδεικνυμένην πρόνοιαν καὶ φιλοτιμίαν τῆς κοινῆς μητρὸς τῶν εὐσεβῶν ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, προαγωγούσης καὶ ἀποκαταστήσεως τὴν χώραν ταύτην τῶν Τρικέρων εἰς ἐξαρχίαν πατριαρχικὴν, ἀνωτέραν μὲν πάσης ἀρχιερατικῆς καὶ κυριαρχικῆς ἐξουσίας, ὑποκειμένην δὲ ἀμέσως εἰς τὸν καθ' ἡμᾶς ἀγιώτατον πατριαρχικὸν οἰκουμενικὸν θρόνον καὶ ὑπ' αὐτοῦ μόνου διοικουμένην καὶ διεξαγομένην, ἔχοντος τῆς σῆς ἐντιμότητος τὴν ἐπιτροπὴν τῆς πνευματικῆς ἐπιστάσεως καὶ τὰς ἐμπιπτούσας ὑποθέ-

5. Σημειωτέον, ὅτι ἡ φράσις «τὴν ἐπιτροπὴν τῆς πνευματικῆς ἐπιστάσεως» καὶ παρόμοια αὐτῆς, ἀνεκάθεν εἰς κανονικὰ κείμενα ἀπαντῶσαι, συνετέλεσαν εἰς τὴν δημιουργίαν τοῦ κανονικοῦ ὀνόματος Ἀρχιερατικῆς Ἐπιτροπῆς. Οἱ σημερινοὶ Ἀρχιερατικοὶ Ἐπίτροποι, διοριζόμενοι ὑπὸ τῶν Μητροπολιτῶν εἰς καιροπόλεις καὶ χωρία τῶν Ἐπαρχιῶν αὐτῶν, ἐνεργοῦν ἐντολοδοξικῶ πρόνομίῳ αὐτῶν. Ἐρμηνεύων ὁ Βαλαμῶν τὸν Ζ' Κανόνα τῆς ἐν Καρθαγένη Συνόδου σημειοῖ: «Καὶ ἀπὸ τοῦ παρόντος κανόνος ἐναργῶς ἀναφαίνεται, μὴ ἐξεῖναι τοῖς ἱερεῦσιν ἐξομολογήσεις ἀνθρώπων ἀναδέχεσθαι, καὶ συγχωρεῖν ἁμαρτίας χωρὶς ἐπισκοπικῆς ἐπιτροπῆς». Βλέπε Γ. Ράλλη — Μ. Ποτλῆ «Σύνταγμα θεῖον καὶ ἱερῶν κανόνων», τόμος Γ', Ἀθῆναι 1853, σελ. 314.

σεις διοικούντος, μετὰ τῆς δεούσης προσοχῆς καὶ ἐπαγρυπνήσεως. Ἐπὶ τούτῳ, γράφοντες καὶ διὰ τῆς παρούσης πατριαρχικῆς ἡμῶν ἐπιστολῆς, ἐντελλόμεθα καὶ παραγγέλλομέν σοι, ὅπως, ἔχων τοῦ λοιποῦ τὴν ἐπιτροπὴν τῆς πνευματικῆς ἐπισκέψεως τῶν ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ χριστιανῶν, διοικῆς τὰς ἐμπιπτούσας πνευματικὰς ὑποθέσεις μετὰ πάσης ἀκριβεστάτης προσοχῆς, ὑποτιθέμενος αὐτοῖς τὴν πρὸς Θεὸν εὐαρέστησιν δι' ἔργων χριστιανικῶν καὶ ὑπαγορεύων ἀείποτε τὴν πρὸς τὸ βασιλεῖον κράτος εὐγνώμονα εὐπείθειαν καὶ εὐλικρινῆ ὑποταγὴν αὐτῶν, κατὰ τὸ ἀπαραίτητον χρέος των. Εἰς δὲ τὰ συμβαίνοντα συνοικέσια νὰ προσέχῃς ἀγρύπνοις ὄμμασι, καὶ ὅσα ἐξ αὐτῶν χρήζουσιν ἐκκλησιαστικῆς ὁδηγίας καὶ ἐπικρίσεως, πλησιάζοντα εἰς τὴν συγγενικὴν βαθμολογίαν, αὐτὰ δὲν ἔχεις οὐδεμίαν ἄδειαν νὰ τὰ ἐκτελῆς, χωρὶς πρῶτον νὰ ἐρωτᾷς τὴν ἐκκλησίαν καὶ νὰ λαμβάνῃς τὴν ἔγγραφον κανονικὴν αὐτῆς ἄδειαν. Ὅθεν, τόσον εἰς τὰς τοιαύτας ὑποθέσεις τῶν συνοικεσιῶν, ὅσον καὶ εἰς ἄλλας οὐσιώδεις ὑποθέσεις τῶν χριστιανῶν, κοινὰς τε καὶ μερικὰς, προσέχων καλῶς νὰ ἀναφέρῃσαι καὶ νὰ δηλοποιῆς πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ παρ' αὐτῆς νὰ λαμβάνῃς τὰς ὁδηγίας. Πρὸς δὲ τούτοις νὰ ἐπιστατῆς μετ' εὐλικρινείας καὶ τιμιότητος εἰς τὸ νὰ λαμβάνωνται ἀνελλιπῶς τὰ εἰσοδήματα ἐκεῖνα ποῦ ὑπῆρχον πρότερον ἀρχιερατικὰ καὶ νὰ παραδίδωνται εἰς τοὺς προεστώτας τῆς χώρας διὰ νὰ δαπανῶνται εἰς τὰς ἀνάγκας τῆς κοινῆς αὐτόθι σχολῆς, καθότι παρ' αὐτῶν τῶν εἰσοδημάτων μήτε ἡ ἐντιμότης σου, μήτε ἄλλος τις ἔχει μετοχὴν τινα. Ὡσαύτως δὲ καὶ τὰ δύο αὐτόθι ἱερά μοναστήρια, δηλαδή τῶν ἁγίων Τεσσαράκοντα μαρτύρων καὶ τῆς Παναγίας Φανερωμένης, θέλουν δίδει κατ' ἔτος ἀνά διακόσια γρόσια τὸ καθ' ἓν πρὸς τὴν κοινὴν σχολὴν, διὰ τῆς ἐπιστασίας σου τε καὶ τῶν προεστώτων. Πρὸς δὲ τὸ Κοινὸν τῆς καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας ἡ ἐξουχία αὐτῆ τῶν Τρικέρων θέλει δίδει κατ' ἔτος γρόσια ἑκατὸν λόγῳ ὑποταγῆς, κατὰ τὴν τάξιν τῶν ἐξαρχιῶν. Ὅθεν καὶ περὶ τούτων ἡ ἐντιμότης σου καθὼς καὶ οἱ τιμιώτατοι προεστώτες θέλετε λαμβάνει ἐγκαίρως πρόνοιαν νὰ τὰ ἀποστέλλῃτε πρὸς τὸ Κοινὸν τῆς Ἐκκλησίας ἐνταῦθα. Οὕτω γινώσκων καὶ καλῶς προσέχων ποιήσον καθὼς σοὶ γράφοντες ἐντελλόμεθα, ἵνα καὶ ἡ τοῦ Θεοῦ χάρις εἴῃ μετὰ σοῦ. ἀωλά Μαΐου Γ'»⁶.

★

Ὁ βίος τῆς Πατριαρχικῆς ταύτης τῶν Τρικέρων Ἐξαρχίας δὲν ὑπῆρξε μακρὸς. Διήρκεσε, κατὰ τὰς ὑπαρχούσας ἱστορικὰς εἰδήσεις, ἐπὶ μίαν μόνον τριακονταπενταετίαν περίπου, καταργηθεῖσα ὀριστικῶς ἐν ἔτει 1863. Εἰς τὴν κατάργησιν τῆς Ἐξαρχίας συνετέλεσε τὸ γεγονός, ὅτι ἐν ἔτει 1862, ἦτοι ἐν ἔτος πρὸ τῆς καταργήσεως αὐτῆς, ἐξεδόθησαν οἱ Ἐθνικοὶ Κανονισμοὶ περὶ διευθετήσεως τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ ἔθνικῶν πραγμάτων τῶν ὑπὸ τὸν

6. Ἰβάν Ἰβάνοβιτς Σοκόλωφ «Ἐπαρχιακὰ Ἐκκλησιαστικὰ Κωνσταντινουπόλεως», Πετροῦπολις 1915, σελ. 96—97.

Οἰκουμενικὸν θρόνον διατελούντων Ὁρθοδόξων Χριστιανῶν ὑπηκόων τῆς Ἀ' Μεγαλειότητος τοῦ Σουλτάνου», ἀποσκοποῦντες καὶ αὐτοὶ εἰς τὴν «γενικὴν τοῦ (Ὁθωμανικοῦ) κράτους βελτίωσιν... καθόσον ἀπαιτεῖ ἡ σημερινὴ ἐποχὴ, ὁ πολιτισμὸς καὶ τὰ φῶτα...», ὡς χαρακτηριστικῶς ἀναγράφεται εἰς τὰς «ὁδηγίας τῆς ὑψηλῆς Κυβερνήσεως», αἵτινες ἐστάλησαν εἰς τὰ Πατριαρχεῖα. Διὰ τὴν σύνταξιν τῶν «Γενικῶν Κανονισμῶν» συνεκροτήθη κληρικολαϊκὴ Ἐπιτροπὴ ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Πατριάρχου, ὃν ἀπόντα ἀνεπλήρου ἐν τῇ προεδρίᾳ «τὸ ἀνώτερον τῶν πνευματικῶν μελῶν» (ἦτοι Ἀρχιερεὺς), ἀποτελεσθεῖσα ἐξ ἑπτὰ Μητροπολιτῶν, τελευταῖος τῇ τάξει τῶν ὁποίων ἦτο ὁ Δημητριάδος Δωρόθεος, ἐκ δέκα λαϊκῶν ἀντιπροσώπων τῆς Κωνσταντινουπόλεως καὶ ἐξ ἑνδεκα ἀντιπροσώπων τῶν νομῶν. Ἡ κληρικολαϊκὴ αὕτη Ἐπιτροπὴ ἠνομάσθη «Ἐθνικὸν προσωρινὸν Συμβούλιον», καὶ μετὰξὺ τῶν ἄλλων ἄτινα ἐθέσπισε, κυρωθέντα ὑπὸ τῆς Ὑψηλῆς Πύλης, εἶναι καὶ «ἡ κατάργησις ὄλων τῶν κατὰ τόπους Πατριαρχικῶν Ἐξαρχιῶν»⁷.

Συμφώνως δὲ πρὸς τὴν ἀπόφασιν ταύτην τοῦ Ἐθνικοῦ προσωρινοῦ Συμβουλίου καταργήθη ὄχι μόνον ἡ προκειμένη Πατριαρχικὴ Ἐξαρχία τῶν Τρικέρων, ἀλλὰ ἅπασαι, ἐνδεικτικῶς δὲ σημειοῦνται ἐνταῦθα αἱ κατώτερο ἐνέα Πατριαρχικαὶ Ἐξαρχίαι, αἱ καταργητικαὶ τῶν ὁποίων Πατριαρχικαὶ καὶ Συνοδικαὶ ἀποφάσεις καταχωρίζονται εἰς τὸ μνημονευθὲν ἔργον τοῦ Ρώσου Βυζαντινολόγου Ἰβάν Ἰβάνοβιτς Σοκόλωφ «Ἐπαρχιακὰ Ἐκκλησιαστικὰ Κωνσταντινουπόλεως». 1) Ἐξαρχία Γηρομερίου, διοικουμένη ὑπὸ τοῦ κατὰ καιρὸν Ἡγουμένου τῆς ἐκεῖ σταυροπηγιακῆς Μονῆς τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου, καὶ περιλαμβανούσα τὰ χωρία «τὸ Γηρομερί, ἡ Πλησίβιτσα, ἡ Φανερωμένη, ἡ Σαγιαδά, ἡ Σκουπίτζα, τὸ Κάτω Ἐέωρον, τὸ Ἄνω Ἐέωρον, τὸ Ζεϊνέλ, τὸ Κόκκινο Λιθάρι, ἡ Ἀράχοβα, ἡ Κεραμιντζα καὶ τὸ Λίμποβον», καταργηθεῖσα «τὸ σύνολον», συνηνώθη πρὸς τὴν γειτνιαζούσαν μετ' αὐτῆς Ἐπαρχίαν Παραμυθίας. 2) Ἐξαρχία τῆς νήσου Πάτμου μετ' ἀπάντων τῶν ἐπ' αὐτῆς χωρίων, διοικουμένη ὑπὸ τοῦ κατὰ καιρὸν Ἡγουμένου τῆς ἐκεῖ Πατριαρχικῆς καὶ σταυροπηγιακῆς Μονῆς τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου, καταργηθεῖσα συνηνώθη καὶ προσηλώθη μετὰ τῆς Ἐπαρχίας Λέρνης. 3) Ἐξαρχία Σαρακινίτσας, διοικουμένη ὑπὸ τοῦ κατὰ καιρὸν Ἡγουμένου τοῦ ἐν τῇ Ἐπαρχίᾳ Δρυϊνουπόλεως κειμένου ἱε-

7. Ἐξεδόθησαν τύποις ὑπὸ τὸν τίτλον αὐτὸν ἐν Κωνσταντινουπόλει ἐν ἔτει 1862 εἰς τεῦχος ἐκ 56 σελίδων ἀποτελούμενον. — Περὶ Ἀρχιμ. Βασιλείου Κ. Στεφανίδου «Ἐκκλησιαστικὴ Ἱστορία», Ἀθήναι 1948, σελ. 691—692.

8. Παράβαλε τὸ Ἄρθρον Α' τοῦ «Κανονισμοῦ περὶ Μοναστηρίων» κατὰ τὸ ὅποιον: «Ἀπαντα τὰ Μοναστήρια, τόσον Πατριαρχικά, ὅσον καὶ Ἐνοριακά, τίθενται ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τοῦ πλησιεστέρου Ἀρχιερέως ἀνευ ἐξαίρεσεως, ὅστις θέλει ἐπαγρυπνεῖ ἐπ' αὐτῶν καὶ περὶ τῆς διαγωγῆς τῶν συνασκουμένων πατέρων, ὡς πράττει καὶ ἐπὶ πάντων τῶν ἱερέων, τῆς Ἐπαρχίας του». Βλέπε «Γενικοὶ Κανονισμοί», Κωνσταντινουπόλις 1862, σελ. 51.

ροῦ Πατριαρχικοῦ σταυροπηγιακοῦ Μοναστηρίου τοῦ ἐπιλεγομένου Σπηλαίου, καταργηθεῖσα καὶ αὐτὴ, «δοθείσης μάλιστα τῇ Ἐκκλησίᾳ πρὸς τοῦτο νύξως τοῦ ἱερωτάτου Μητροπολίτου Δρυϊνουπόλεως καὶ Δελβίνου κὺρ Παντελεήμονος», συνηνώθη μετὰ τῆς Ἐπαρχίας ταύτης Δρυϊνουπόλεως. 4) Ἐξαρχία Μοῦρνιές, διοικουμένη ὑπὸ τοῦ κατὰ καιρὸν Ἠγουμένου τοῦ ἐν τῇ Ἐπισκοπῇ Κυδωνίας (Κρήτης) κειμένου ἱεροῦ Πατριαρχικοῦ καὶ σταυροπηγιακοῦ Μοναστηρίου τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς, συνηνώθη μετὰ τῆς Ἐπισκοπῆς Κυδωνίας. 5) Ἐξαρχία Νικησιανῆς, Παλαιοχωρίου καὶ Κοραμιστάς, διοικουμένη ὑπὸ τοῦ κατὰ καιρὸν Ἠγουμένου τοῦ ἐν τῇ Ἐπαρχίᾳ Δράμας κειμένου ἱεροῦ σταυροπηγιακοῦ Μοναστηρίου τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου τοῦ ἐπιλεγομένου τῆς Εἰκοσιφοινίσσης, συνηνώθη μετὰ τῆς γειτνιαζούσης Ἐπισκοπῆς Ἐλευθεροπόλεως. 6) Ἐξαρχία Ἰνεπόλεως συνηνώθη μετὰ τῆς Μητροπόλεως Νεοκαισαρείας. 7) Ἐξαρχία Μετσόβου, μνημονευομένη ἤδη ἐν ἔτει 1764, καὶ ἐν συνεχείᾳ κατὰ τὰ ἔτη 1808 καὶ 1818. 8) Ἐξαρχία Ψυρρῶν, Πυργίου καὶ Βολισσοῦ, ἐνωθεῖσα τῇ Μητροπόλει Χίου, κατὰ τὸ ἔτος 1841, ἀλλ' αὖθις ἐν ἔτει 1843 ἀποτελέσασα αὐτοτελεῖ Ἐξαρχίαν, ἀνασταθεῖσα ὑπὲρ τοῦ «περιφανεστάτου ἀρχοντος μεγάλου λογοθέτου κυρίου Νικολάου Ἀριστάρχου». 9) Ἐξαρχία Μοναστηριακῶν χωρίων τῶν ἱερῶν Μονῶν Παναγίας Σουμελᾶ, Τιμίου Προδρόμου Βαζελῶν καὶ Ἀγίου Γεωργίου Περιστερεῶτα τῆς Μητροπόλεως Τραπεζοῦντος, ἀποτελέσασα, ἐν ἔτει 1863, τὴν Ἀρχιεπισκοπὴν τῆς Ροδοπόλεως⁹.

Διὰ τὴν κατάργησιν τῆς Πατριαρχικῆς Ἐξαρχίας τῶν Τρικκέρων ἐξεδόθησαν δύο ἐπίσημα ἔγγραφα, κατὰ Μάϊον τοῦ 1863, ἥτοι Πατριαρχικὸν καὶ Συνοδικὸν Γράμμα—Πράξις καταργητικὴ τῆς Ἐξαρχίας, καὶ Πατριαρχικὴ καὶ Συνοδικὴ Ἐπιστολὴ ἀπευθυνομένη πρὸς τὸν μέχρι τότε Ἐξάρχον Τρικκέρων ἱερομόναχον Νεόφυτον, ὅστις εἶναι ὁ τελευταῖος Ἐξάρχος, πρῶτον εἰς τὴν ἰδρυτικὴν τῆς Ἐξαρχίας πρᾶξιν ἐν ἔτει 1831 ἀναφερομένου τοῦ Οἰκονόμου παπα Δημητρίου, ὡς ἀνωτέρω ἐσημειώθη. Διὰ τῆς καταργήσεως τῆς Ἐξαρχίας ταύτης ἡ κωμῶπολις τῶν Τρικκέρων, παύσασα νὰ διοικῆται πνευματικῶς ὑπὸ ἱερέων ἢ ἱερομονάχων ὡς ἐξάρχων καὶ ἐπιτρόπων πατριαρχικῶν, καὶ πρὸς μεῖζονα πνευματικῆν καὶ ἠθικὴν ὠφέλειαν τῶν χριστιανῶν, συνηνώθη καὶ προσηλώθη ἀπὸ τοῦδε καὶ εἰς τὸν ἐξῆς ἅπαντα χρόνον—ὡς ἀναγράφεται εἰς τὸ Πατριαρχικὸν καὶ Συνοδικὸν

9. Ἰβάν Ἰβάνοβιτς Σοκόλωφ «Ἐπαρχιακὰ Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως», Πετροῦπολις 1915, σελ. 178—187. Σημειωτέον ὅτι αἱ ἀνωτέρω Πατριαρχικαὶ Ἐξαρχίαι καταργήθησαν αἱ μὲν δύο πρῶται ἐν ἔτει 1863, αἱ δὲ ἐπόμεναι τέσσαρες ἐν ἔτει 1864. Διὰ τὰς τρεῖς τελευταίας Ἐξαρχίας, βλέπε σελ. 34 κ.έ. 58 κ.έ. 76. κ.έ.—125 κ.έ. 140 κ.έ.—170 κ.έ. 175 κ.έ. 192 κ.έ.

γράμμα—μετὰ τῆς Ἐπαρχίας Δημητριάδος» καὶ συνεχωνεῦθη μετὰ τῶν λοιπῶν αὐτῆς χωρῶν, καὶ ἤρξατο διοικουμένη ὑπὸ τοῦ τότε Μητροπολίτου Δημητριάδος Δωροθέου τοῦ Σχολαρίου (1858—1870), ὅστις, ὡς προαναφέρθη, ἀπετέλεσε μέλος τοῦ Ἐθνικοῦ προσωρινοῦ Συμβουλίου, τοῦ καταρτίσαντος τοὺς Γενικοὺς Κανονισμοὺς, δι' ὧν καταργήθησαν αἱ Πατριαρχικαὶ Ἐξαρχίαι. Εἰς τὰ ὡς ἄνω δύο ἐπίσημα Πατριαρχικὰ καὶ Συνοδικὰ ἔγγραφα, ἅτινα καταχωρίζονται αὐτούσια ἀμέσως κατωτέρω, ἀναγράφονται λεπτομερεῖαι τινες ἀπαραίτητοι ἕνεκα τῆς γενομένης καταργήσεως τῆς Ἐξαρχίας, δὲν σημειοῦται ὅμως οὐδὲν σχετικῶς μετὰ πρότερον, ἥτοι πρὸ τῆς ἰδρύσεως τῆς Ἐξαρχίας, ἀρχιερατικὰ εἰσοδήματα, τὰ ὅποια, ὡς ρητῶς διατάσσεται εἰς τὴν ἰδρυτικὴν τοῦ 1831 Πρᾶξιν, θὰ παραδίδοντο εἰς τοὺς προεστῶτας τῆς χώρας διὰ νὰ δαπανῶνται εἰς τὰς ἀνάγκας τῆς κοινῆς αὐτόθι σχολῆς». Καίτοι δὲν τυγχάνει γνωστὴ ἰδιαίτερα ἀξιόλογος ἐν Τρικκέροις σχολὴ ἐπὶ Τουρκοκρατίας¹⁰, ὅμως ἡ κοινὴ αὐτὴ σχολὴ ἀσφαλῶς θὰ περιῆλθεν εἰς τὴν φροντίδα τοῦ Μητροπολίτου Δημητριάδος μετὰ τὴν κατάργησιν τῆς Ἐξαρχίας, ὡς εἶναι οἰκοθεν νοητόν.

Ἰδοῦ, ἐν τέλει, τὰ ἐπὶ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Ἰωακείμ Β', κατὰ μῆνα Μάϊον καὶ ἐν ἔτει 1863, ἐξαπολυθέντα Πατριαρχικὰ καὶ Συνοδικὰ γράμματα, δι' ὧν ἀποφασίζεται καὶ κοινοποιεῖται ἡ κατάργησις τῆς Πατριαρχικῆς Ἐξαρχίας τῶν Τρικκέρων¹¹.

Α'. «Ἰωακείμ κ.λ.π.

Διὰ τοῦ παρόντος ἡμετέρου πατριαρχικοῦ καὶ συνοδικοῦ ἀποφαντικοῦ γράμματος γίνεται δῆλον, ὅτι ἐπειδὴ μετὰ τῶν ἄλλων ἐπὶ βελτιώσει τῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ ἔθνικῶν ἡμῶν πραγμάτων θεσπισθέντων γενικῶν ὅρων διατάξεων τοῦ πρὸ τεσσάρων χρόνων καθ' ὑψηλὴν βούλησιν συγκροτηθέντος ἐνταῦθα ἐν Βασιλευούσῃ ἔθνικῷ προσωρινοῦ συμβουλίου, τῶν περιεχομένων ἐν τοῖς ὑπ' αὐτοῦ συντεθεῖσι καὶ βασιλικῶς ἐπικυρωθεῖσι Κανονισμοῖς, καθωρίσθη καὶ ἡ κατάργησις ὅλων τῶν κατὰ τόπους πατριαρχικῶν ἐξαρχιῶν, ἐν ἀποφάσει ὅπως τὰ συγκροτοῦντα αὐτὰς μέρη καὶ χωρία συγχωνευθῶσιν ἐν τῇ γενικῇ ποιμαντορίᾳ τοῦ ἀρχιερέως τῆς γειτνιαζούσης αὐτοῖς ἐπαρχίας, συνεπεία τῆς ὁροθεσίας ταύτης καὶ κατὰ τῶν εἰρημένων τὴν διάληψιν Κανονισμῶν σκεψάμενοι ἤδη συνοδικῶς ὑπὲρ τῆς ἐφαρμογῆς, ἐνεργείας τε καὶ πραγματοποιήσεως αὐτῆς, τὰ μάλιστα συντελοῦσης, ὡς εἰκός, εἰς ἀπρόσθετον μεῖζονα πνευματικῆς τε καὶ ἠθικῆς ὠφελείας τοῖς τέως ὑπὸ ἐξάρχων διοικουμένοις χριστιανοῖς, ἄτε

10. Σημειωτέον, ὅτι ὁ Πηλιορείτης Ἀνθίμος Γαζῆς (1764—1828) ἀναφέρει ὅτι τὰ 24 χωρία τοῦ Πηλίου, τὰ ὅποια ἐγνώριζεν ἐξ αὐτοψίας, ἐπὶ τῶν ἡμερῶν του εἶχον Ἑλληνικὰ Σχολεῖα καὶ μικρὰς βιβλιοθήκας. Βλέπε Τρύφωνος Ε. Εὐαγγελίδου «Ἡ παιδεία ἐπὶ Τουρκοκρατίας», τόμος Α', Ἀθῆναι 1936, σελ. 196.

11. Ταῦτα καταχωρίζονται εἰς τὸ προμνημονευθὲν ἔργον τοῦ Ἰβάν Ἰβάνοβιτς Σοκόλωφ «Ἐπαρχιακὰ Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως», Πετροῦπολις 1915, σελ. 167—170.

ἀξιουμένοις τούντεῦθεν ἀμέσου ἀρχιερατικῆς ἐπισκέψεως καὶ προστασίας, ἐνεκρίναμεν κοινῇ συνοδικῇ διαγνώσει καὶ τὴν ἐξαρχίαν Τρικκέρων, τὴν μέχρι τοῦ νῦν διοικουμένην τὰ γε πνευματικὰ ὑπὸ ἱερέων ἢ ἱερομονάχων ὡς ἐξάρχων καὶ ἐπιτρόπων πατριαρχικῶν, συνενῶσαι τῇ γειτνιαζούσῃ μετ' αὐτῆς ἐπαρχία Δημητριάδος, ἐπὶ τῷ διοικεῖσθαι καὶ διεξάγεσθαι ἀρχιερατικῶς ὑπὸ τοῦ κατὰ καιροὺς μητροπολίτου καὶ ἀρχιερέως τῆς ἐπαρχίας ταύτης, ἧς τινος μέλος ἀναδεικνυομένην τὸ ἀπὸ τοῦδε, κέκριται συγχρόνως κοινῇ γνώμῃ τῆς περὶ ἱεραῶν συνόδου καὶ τοῦ διαρκοῦς ἐθνικοῦ μικτοῦ συμβουλίου συνυπαχθῆναι μετὰ τῶν λοιπῶν μερῶν τῆς ἐπαρχίας ταύτης καὶ συμπεριληφθῆναι ἐν τῇ ἀναλογία τῆς ὀρισθείσης ἀρχιερατικῆς καὶ πατριαρχικῆς ἐπιχορηγήσεως. Καὶ ταύτην τὴν διὰ κοινῆς ἐγκρίσεως καὶ γνώμης συνοδικῆς καὶ τοῦ διαρκοῦς ἐθνικοῦ μικτοῦ συμβουλίου ἀπόφασιν ἐμπεδοῦντες καὶ κατοχυροῦντες καὶ διὰ τοῦδε τοῦ πατριαρχικοῦ καὶ συνοδικοῦ ἡμῶν γράμματος ἀποφαινόμεθα καὶ ὀριζόμεθα συνοδικῶς μετὰ τῶν περὶ ἡμᾶς ἱερωτάτων ἀρχιερέων καὶ ὑπερτίμων, τῶν ἐν ἀγίῳ Πνεύματι ἀγαπητῶν ἡμῶν ἀδελφῶν καὶ συλλειτουργῶν, ἵνα καταργουμένης τὸ σύνολον πάσης ἐξαρχικῆς προστασίας καὶ διοικήσεως τῆς χώρας Τρικκέρων, ἐν γράμμασιν ἐκκλησιαστικοῦς ἢ δι' ἄλλων τρόπων χώραν λαβούσης, τὸ τὴν ἐξαρχίαν ταύτην μέχρι τοῦ νῦν ἀποτελοῦν μέρος, ἦτοι τὰ Τρίκκερα, ὑπάρχη καὶ λέγεται καὶ παρὰ πάντων γινώσκεται συνηνωμένον καὶ προσηλωμένον τὸ ἀπὸ τοῦδε καὶ εἰς τὸν ἐξῆς ἅπαντα χρόνον μετὰ τῆς ἐπαρχίας Δημητριάδος, καὶ συγκεχυμένον μετὰ τῶν λοιπῶν αὐτῆς χωρῶν, καὶ μέλος αὐτῆς γνωριζόμενον καὶ κατ' οὐδὲν ἐκείνων διαφέρον, καὶ ἀποδίδον ἐτησίως τὸ ἀναλογησαν αὐτῷ ποσὸν τῆς ἀρχιερατικῆς καὶ πατριαρχικῆς ἐπιχορηγήσεως, διοικῆται δὲ καὶ διεξάγεται ἀρχιερατικῶς ὑπὸ τε τοῦ ἤδη ἱερωτάτου μητροπολίτου Δημητριάδος, ἀγαπητοῦ ἡμῖν ἐν Χριστῷ ἀδελφοῦ καὶ συλλειτουργοῦ κυρ Δωροθέου καὶ τῶν μετὰ ταῦτα διαδεχομένων κανονικῶς τὴν ἐπαρχίαν ταύτην, διατελοῦν ἐς αἰεὶ ὑπὸ τὴν ἀρχιερατικὴν καὶ κυριαρχικὴν δικαιοδοσίαν αὐτῶν, ὅτινες καὶ ὀφείλουσι ποιμαίνειν εὐαγγελικῶς καὶ προΐστασθαι τῶν ἐκεῖσε διατελούντων ὀρθοδόξων χριστιανῶν, συντρέχειν τε καὶ ὑπερασπίζεσθαι ἐν ταῖς πνευματικαῖς καὶ ἄλλαις ἀνάγκαις αὐτῶν, ἵσα καὶ τοῖς λοιποῖς αὐτῶν ἐπαρχιώταις· ὀφείλουσι δὲ καὶ οἱ τῶν Τρικκέρων κάτοικοι χριστιανοί, ἱερωμένοι καὶ λαϊκοί, ὑπέκειν καὶ ὑποτάσσεσθαι τῷ κατὰ καιροὺς μητροπολίτῃ Δημητριάδος, ὡς γνησίῳ καὶ κανονικῷ αὐτῶν ἀρχιερεῖ καὶ πνευματικῷ προστάτῃ καὶ κυριάρχῃ, μνημονευομένου ἐν ταῖς ἱεραῖς τελεταῖς καὶ τοῦ κανονικοῦ αὐτοῦ ὀνόματος, ὡς νενομίσται. Ὅθεν εἰς ἐνδειξὴν ἐγένετο καὶ τὸ παρὸν ἡμέτερον πατριαρχικὸν καὶ συνοδικὸν ἀποφαντικὸν γράμμα, καταστρωθὲν κἀν τῷ ἱερῷ κώδικι τῆς καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας εἰς ἐνδειξὴν διηνεκῆ καὶ παράστασιν μόνιμον.

Ἐν ἔτει σωτηρίῳ αὐξή, κατὰ μῆνα Μάϊον, ἐπινεμήσεως Γ'.

Ὁ Πατριάρχης Κων/πόλεως ἀποφαίνεται.

Ὁ Ἐφέσου Παῖσιος—Ὁ Ἡρακλείας Πανάρετος—Ὁ πρόεδρος Καρπάθου Μελέτιος—Ὁ Ἄρτης Σωφρόνιος—Ὁ Ρασοπροεσρένης Μελέτιος—Ὁ Γρεβενῶν Ἀγάπιος—Ὁ Σισανίου Μελέτιος».

Β'. «Τῷ ἐξάρχῳ καὶ τοῖς χριστιανοῖς Τρικκέρων περὶ τῆς καταργήσεως τῆς ἐξαρχίας.

Ἰωακείμ κ.τ.λ.

Ὁσιώτατε ἐν ἱερομονάχοις κυρ Νεόφυτε, ὁ χρηματίας ἐξάρχος, καὶ λοιποὶ εὐλαβέστατοι ἱερεῖς καὶ ὀσιώτατοι ἱερομόναχοι καὶ τιμιώτατοι προεστώτες καὶ χρήσιμοι πρόκριτοι καὶ ἀπαξάπαντες εὐλογημένοι χριστιανοὶ κάτοικοι τῆς χώρας Τρικκέρων, τέκνα ἐν Κυρίῳ ἡμῶν ἀγαπητά, χάρις εἴη ὑμῖν καὶ εἰρήνη παρὰ Θεοῦ, παρ' ἡμῶν δὲ εὐχή, εὐλογία καὶ συγχώρησις. Ἔστω γνωστὸν πᾶσιν ὑμῖν, ὅτι ἡ Ἁγία τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία, προαχθεῖσα ὀφειλομένως ἵνα ἐνεργήσῃ, ἐφαρμοδῆ καὶ πραγματοποιήσῃ τοὺς περὶ βελτιώσεως τῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ ἐθνικῶν ἡμῶν πραγμάτων συνταχθέντας ὑπὸ τοῦ πρότερος χρόνων συγκροτηθέντος ἐνταῦθα καθ' ὑψηλὴν βούλησιν ἐθνικοῦ προσωρινοῦ συμβουλίου καὶ βασιλικῶς ἐπικυρωθέντας Κανονισμοῦς, ἐπεὶ δὲ ἐν αὐτοῖς ὑπάρχει θεθεσπισμένη καὶ ἡ κατάργησις τῶν κατὰ μέρος πατριαρχικῶν ἐξαρχιῶν, αἵτινες δέον ἵνα συγχωνευθῶσιν τῇ γενικῇ προστασίᾳ τοῦ γειτνιαζόντος ἀρχιερέως, ὥστε οἱ ἐν αὐταῖς διατελοῦντες εὐσεβεῖς χριστιανοὶ νὰ ἀπολαμβάνωσι τοῦ λοιποῦ ἀρχιερατικῆς ἐπίσκεψιν τὰ μάλιστα συντελοῦσαν τοῖς πνευματικοῖς καὶ ἠθικοῖς αὐτῶν συμφεροῦσι, διὰ ταῦτα κοινῇ ἤδη ἐγκρίσει καὶ ἀποφάσει τῆς περὶ ἡμᾶς ἱεραῶν συνόδου καὶ τοῦ διαρκοῦς ἐθνικοῦ μικτοῦ συμβουλίου, ἡ πόλις ὑμῶν Τρίκκερα, ἡ τέως διοικουμένη δι' ἐξάρχου, συνήνεται μετὰ τῆς γειτνιαζούσης μητροπόλεως Δημητριάδος, καταργηθείσης τῆς προτέρας αὐτῆς ἐξαρχικῆς τάξεως, καὶ ἀπαδειχθῆ μέλος τῆς ρηθείσης ἐπαρχίας, ἔχουσα διεξάγεσθαι τὰ γε πνευματικὰ ὑπὸ τοῦ κατὰ καιροὺς ἀρχιερέως Δημητριάδος, ὅν τρόπον καὶ τὰ λοιπὰ μέρη τῆς ἐπαρχίας ταύτης. Ὅθεν καὶ διὰ τῆς παρούσης πατριαρχικῆς καὶ συνοδικῆς ἡμῶν ἐπιστολῆς, παρεχόμενοι εἰς ὅλους ὑμᾶς τὴν ἀγαθὴν ταύτην ἀγγελίαν, ἣτις χαροποιήσῃ ὑμᾶς ἀναμφιβόλως, ἅτε δὴ ἀξιουμένους εἰς τὸ ἐξῆς ἀμέσου ἀρχιερατικῆς ἐπισκέψεως καὶ προστασίας, ἣτις πρὸς τῇ δαψιλείᾳ τῶν πνευματικῶν δωρεῶν, καὶ ἀγιασμῶν, τῶν διὰ τῆς ἀρχιερατικῆς παρουσίας καὶ εὐλογίας τελομένων, οὐ μικρὰν ὑπισχνεῖται καὶ τὴν ἠθικὴν πρόοδον καὶ βελτιώσιν τῆς πατρίδος ὑμῶν, καὶ τὴν προστασίαν ἐν ταῖς πνευματικαῖς καὶ ἄλλαις ὑμῶν ἀνάγκαις, προτρέπομεν ἐκκλησιαστικῶς ὅπως γνωρίζητε τοῦ λοιποῦ γνήσιον καὶ κανονικὸν ὑμῶν εὐαγγελικὸν ποιμένα καὶ πνευματικὸν προστάτην τὸν τε ἤδη ἱερωτάτον μητροπολίτην Δημητριάδος, ὑπερτίμον καὶ ἐξάρχον Πελασγῶν, ἐν ἀγίῳ Πνεύματι ἀγαπητὸν ἡμῶν ἀδελφὸν καὶ συλλειτουργὸν κυρ Δωροθέον καὶ τοὺς μετὰ ταῦτα κανονικῶς διεξαγομένους τὴν ἐπαρχίαν ταύτην, καὶ μνημονεύητε τοῦ κανο-

Η Γ' ΠΑΝΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΔΙΑΣΚΕΨΙΣ ΤΗΣ ΡΟΔΟΥ

Α'

Ἐν τοῖς τελευταίοις φύλλοις τοῦ παρελθόντος ἔτους 1963 καὶ τοῖς πρώτοις τοῦ ἐνεστώτος ἔτους 1964 τοῦ ἐπισήμου Δελτίου τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος «Ἐκκλησία», ἥτοι ἀπὸ 1 Ὀκτωβρίου 1963 μέχρι 15 Μαρτίου 1964, ἐδημοσιεύσαμεν σειράν ἄρθρων περὶ τῆς Β' Πανορθοδόξου Διασκέψεως τῆς Ρόδου (26—29 Σεπτεμβρίου 1963) καὶ περὶ τῶν δύο πρώτων φάσεων τῆς Β' Βατικανείου Συνόδου (11 Ὀκτωβρίου—8 Δεκεμβρίου 1962 καὶ 29 Σεπτεμβρίου—4 Δεκεμβρίου 1963) καὶ τῆς ἐν συνεχείᾳ γενομένης συναντήσεως τοῦ Πάπα Παύλου ΣΤ' καὶ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Ἀθηνᾶγορου Α' ἐν Ἱεροσολύμοις (5—6 Ἰανουαρίου 1964), ἅτινα μετ' ἐπεξεργασίαν καὶ συμπλήρωσιν ἀνεδημοσιεύσαμεν ὡς πρῶτον τεῦχος τῆς ὑπὸ τὸν γενικὸν τίτλον ἡμετέρας σειρᾶς «Ὁρθοδοξία καὶ Ρωμαιοκαθολικισμός». Ἐκτοτε βραχὺς παρήλθε χρόνος καὶ αἱ μεταξὺ τῆς Ὁρθοδόξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας σχέσεις εἰσῆλθον εἰς νέαν ἀξιωματικὴν φάσιν κατόπιν τῆς συγκλήσεως ἀφ' ἑνὸς μὲν τῆς Γ' Πανορθοδόξου Διασκέψεως τῆς Ρόδου (1—15 Νοεμβρίου 1964), ἀφ' ἑτέρου δὲ τῆς τρίτης περιόδου τῆς Β' Βατικανείου Συνόδου (14 Σεπτεμβρίου—15 Νοεμβρίου 1964). Ὅθεν κρίνομεν σκόπιμον, ὅπως ἐκθέσωμεν τὰ κατὰ τὰς δύο ταύτας ἱεράς συνάξεις διὰ σειρᾶς νέων

νικοῦ αὐτοῦ ὀνόματος, ὡς νενόμισται, ἐλθόντα τε αὐτόθι τὴν ἱερότητά του πρὸς κοινὴν ὑμῶν ἀπόλαυσιν καὶ πνευματικὴν ἐπίσκεψιν, ὑποδεχθῆτε μετὰ τῆς ἀνηκούσης τῷ ἀρχιερατικῷ αὐτοῦ χαρακτῆρι δεξιώσεως καὶ φιλοφροσύνης καὶ ὑποκλίσεως, καὶ διατελῆτε πειθόμενοι αὐτῷ ὡς γνησίῳ καὶ κανονικῷ ὑμῶν ἀρχιερεῖ καὶ νομίμῳ κυριάρχη, ὧτινι θέλετε παρέχει καὶ τὸ ἀναλογῆσον τῇ πόλει ὑμῶν ποσὸν τῆς ἀρχιερατικῆς καὶ πατριαρχικῆς ἐπιχορηγήσεως, κατὰ τὸ γενικὸν ἐν τοῖς Κανονισμοῖς μέτρον, τὸ ἐν πάσαις ταῖς ἐπαρχίαις ἐφαρμοσθέν, ὅπερ καὶ ἡ αὐτοῦ ἱερότης, κατερχόμενος ἤδη αὐτόθι, θέλει ἐπιμεληθῆ διενεργῆσαι συμφώνως ταῖς πολιτικαῖς διαταγαῖς καὶ ταῖς ἐκκλησιαστικαῖς ὁδηγίαις. Ἡ δὲ τοῦ Θεοῦ κλπ.

αὐξγ', Μαΐου κε'.

Ὁ Κων/πόλεως ἐν Χριστῷ εὐχέτης.

Ὁ Ἐφέσου Παῖσιος—Ὁ Ἡρακλείας Πανάρετος—Ὁ πρόεδρος Καρπάθου Μεθόδιος—Ὁ Ἀρτης Σωφρόνιος—Ὁ Μυτιλήνης Μελέτιος—Ὁ Μελενίκου Διονύσιος—Ὁ Καστορίας Νικηφόρος—Ὁ Ρασκοπρεσρένης Μελέτιος—Ὁ Γρεβενῶν Ἀγάπιος—Ὁ Σισανίου Μελέτιος—Ὁ Βελισσοῦ Ἀνθίμος ἐν Χριστῷ εὐχέταις¹².

† Ὁ Θαυμακοῦ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

12. Ἡ λέξις Τρίκκερι ἐν τῇ παρουσίᾳ μελέτη γράφεται ἄλλοτε μὲ ἐν καὶ ἄλλοτε μὲ δύο κ, ὡς εὑρίσκεται εἰς τὰ διάφορα ἔντυπα. Κανονικὴ ὅμως γραφὴ αὐτῆς εἶναι ἡ μετὰ διπλοῦ κ ἀπαντώσα.

ἐν τῇ «Ἐκκλησίᾳ» ἄρθρων, ἅτινα εἶτα ἀνατυπούμενα θὰ ἀποτελέσωσι τὸ δεύτερον τεῦχος τῆς σειρᾶς «Ὁρθοδοξία καὶ Ρωμαιοκαθολικισμός».

Ἐν πρώτοις ὡς πρὸς τὴν Γ' Πανορθόδοξον Διάσκεψιν τῆς Ρόδου παρατηροῦμεν, ὅτι τὸ σεπτὸν Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον, εἰς ἐκτέλεσιν τῆς ὑπὸ τῆς Β' Πανορθοδόξου Διασκέψεως τῆς Ρόδου ὁμοφώνως ληφθείσης ἀποφάσεως περὶ ἐνάρξεως διαλόγου τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας μετὰ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρώμης «ἐπὶ ἴσοις ὅροις», ἐν συνεχείᾳ δὲ καὶ τῆς συναντήσεως τῶν δύο Προκαθημένων τῶν Ἐκκλησιῶν τούτων ἐν Ἱεροσολύμοις¹, προῆλθεν εἰς τὴν ἀπόφασιν, ὅπως προτείνῃ εἰς τὰς Αὐτοκεφάλους Ὁρθοδόξους Ἐκκλησίας τὴν σύγκλησιν τῆς Γ' Πανορθοδόξου Διασκέψεως, ἵνα συζητήσῃ ἐπὶ τοῦ διαλόγου μεταξὺ τῶν δύο πρεσβυγενῶν Ἐκκλησιῶν Ὁρθοδόξου καὶ Ρωμαϊκῆς, καθορίζουσα τὸν τρόπον τῆς ἐξαγγελίας τοῦ διαλόγου καὶ τὸ σχέδιον τοῦ ἐξαγγελτηρίου γράμματος αὐτοῦ, ἔτι δὲ τὴν ἔκτασιν καὶ τὸ περιεχόμενον τοῦ διαλόγου καὶ τὴν ἔννοιαν τῆς διεξαγωγῆς αὐτοῦ «ἐπὶ ἴσοις ὅροις» ἐξ ἐπόψεως ὀρθοδόξου. Ταῦτα ἀνεκοίνωσε πρὸς πάσας τὰς Αὐτοκεφάλους Ὁρθοδόξους Ἐκκλησίας διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 429 ἀπὸ 25 Μαΐου 1964 ἐγκυκλίου Πατριαρχικοῦ γράμματος, δι' οὗ ἡρώτα ἅμα αὐτάς, ἂν ἀποδέχωνται τὴν σύγκλησιν τῆς Διασκέψεως ταύτης, τηρουμένης οὕτω τῆς ἀποφάσεως τῆς Β' Πανορθοδόξου Διασκέψεως, περὶ ἀπὸ κοινοῦ περαιτέρου ἐνεργείας ἐν τῷ ζητήματι τούτῳ, διασφαζομένου δὲ καὶ τοῦ συνοδικοῦ χαρακτῆρος τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ. Ἄλλ' ἐνῶ διὰ τοῦ ἐν λόγῳ Πατριαρχικοῦ γράμματος ὠρίζετο ὡς κύριον θέμα τῆς Διασκέψεως ὁ μετὰ τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας διάλογος, τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον προσέθεσε καὶ ἕτερον θέμα διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 496 ἀπὸ 12 Ἰουλίου 1964 ἐγκυκλίου πρὸς τὰς Αὐτοκεφάλους Ὁρθοδόξους Ἐκκλησίας Πατριαρχικοῦ γράμματος, ἥτοι τὸ θέμα τῶν σχέσεων καὶ πρὸς τὰς Ἐκκλησίας Ἀγγλικανικὴν καὶ Παλαιοκαθολικὴν, προτείναν ὅπως ἡ Γ' Πανορθόδοξος Διάσκεψις καθορίσῃ προσέτι τὴν ἀκολουθητέαν γραμμὴν πρὸς προώθησιν καὶ στενωτέραν σύσφιγγιν τῶν ἀπὸ μακροῦ ὑφισταμένων στενῶν σχέσεων τῆς Ὁρθοδόξου Καθολικῆς Ἐκκλησίας καὶ μετὰ τῶν δύο τούτων Ἐκκλησιῶν διὰ τῆς συνεχίσεως τοῦ μετ' αὐτῶν ἀπὸ πολλοῦ χρόνου διεξαγομένου θεολογικοῦ διαλόγου. Μετὰ δὲ τὴν σύμφωνον γνώμην καὶ καταφατικὴν ἀπάντησιν τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, ὅτι ἀποδέχονται τὴν σύγκλησιν τῆς Γ' Πανορθοδόξου Διασκέψεως καὶ τὰ προταθέντα δύο κύρια θέματα αὐτῆς, τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον συνεκάλεσε τὴν Γ' Πανορθόδοξον Διάσκεψιν ἐν Ρόδῳ διὰ τὸ τρίτον δεκαήμερον τοῦ Αὐγούστου 1964 διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 543 ἀπὸ 15 Ἰουλίου 1964 ἐγκυκλίου

1. Ἰω. Κερμύρη, Ὁρθοδοξία καὶ Ρωμαιοκαθολικισμός, τεῦχος I, Ἀθήναι 1964, σ. 31 ἐξ., 124 ἐξ.

Οἱ μετέχοντες τῆς ἐν Ρόδῳ Πανορθόδοξου Διασκέψεως Ἀντιπρόσωποι τῶν διαφόρων Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν.

Πατριαρχικοῦ γράμματος, δι' οὗ καθώρισεν ἅμα καὶ τὸν τρόπον τῆς συγκροτήσεως τῶν ἀντιπροσωπειῶν τῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καὶ ἄλλας συναφεῖς λεπτομερείας. Ἄλλ' ἔνεκα παρουσιασθεισῶν τεχνικῶν καὶ ἄλλων δυσχερειῶν ἀνέβαλε διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 582 ἀπὸ 3 Αὐγούστου 1964 Πατριαρχικοῦ γράμματος, τὸν χρόνον τῆς Διασκεφέως διὰ τὸν μῆνα Νοέμβριον, τέλος δὲ διὰ τηλεγραφήματος ἀπὸ 30 Σεπτεμβρίου 1964 ὥρισεν ὡς χρόνον αὐτῆς τὸ πρῶτον δεκαπενθήμερον τοῦ μηνὸς Νοεμβρίου.

Πράγματι αἱ Ὀρθόδοξοι Πατριαρχικαὶ καὶ λοιπαὶ Αὐτοκέφαλοι Ἐκκλησίαι, ὁμοφώνως ἀνταποκριθεῖσαι εἰς τὴν κανονικὴν πρόσκλησιν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ὥρισαν καὶ ἀπέστειλαν εἰς Ἀθῆνας τὰς ἐπισήμους ἀντιπροσωπείας αὐτῶν τῇ 29ῃ Ὀκτωβρίου 1964, τὴν δὲ ἐπομένην ἐγένοντο φιλαδέλφως δεκταὶ αὐταὶ ὑπὸ τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος Χρυσόστομου ἐν τῷ μεγάρῳ τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν. Οὕτως ὡς τακτικὰ μέλη τῆς Γ' Πανορθοδόξου Διασκεφέως Ρόδου ἔλαβον μέρος οἱ ἐπόμενοι.

1. Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως: Οἱ ἐπίσκοποι Ἡλιουπόλεως καὶ Θείρων Μελίτων, ὁ καὶ Πρόεδρος τῆς Διασκεφέως, Ροδοπόλεως Ἱερώνυμος, Μύρων Χρυσόστομος, ὡς καὶ οἱ καθηγηταὶ Βασίλειος Ἀναγνωστόπουλος καὶ Παναγιώτης Χρήστου.

2. Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας: Οἱ ἐπίσκοποι Λεοντοπόλεως Κωνσταντῖνος, Καρθαγένης Παρθένιος, Νουβίας Συνέσιος, ὡς καὶ οἱ καθηγηταὶ Δημήτριος Μωραΐτης καὶ Γεράσιμος Κονιδάρης.

3. Πατριαρχείου Ἀντιοχείας: Οἱ ἐπίσκοποι Ἐμέσης Ἀλέξανδρος, Χαλεπίου Ἡλίας, ὁ πρεσβύτερος Κοσμάς Παπαδόπουλος καὶ ὁ καθηγητῆς Εὐγένιος Μιχαηλίδης.

4. Πατριαρχείου Ἱεροσολύμων: Οἱ ἐπίσκοποι Φιλαδελφείας Ἐπιφάνιος, Κυριακοπόλεως Ἀριστόβουλος, ὁ πρεσβύτερος Γερμανὸς Μαμαλάδης, ὡς καὶ οἱ καθηγηταὶ Βασίλειος Βέλλας καὶ Παναγιώτης Τρεμπέλας.

5. Πατριαρχείου Ρωσίας: Οἱ ἐπίσκοποι Λένινγκραντ Νικόδημος καὶ Βρυξελλῶν Βασίλειος, ὁ ἀρχιμανδρίτης Φιλάρετος καὶ ὁ θεολόγος Ἀλέξιος.

6. Πατριαρχείου Σερβίας: Οἱ ἐπίσκοποι Ζάγκρεμπ Δαμασκηνός, Μπάτσικας Νικάνωρ καὶ Μπάνια Λούκιος Ἀνδρέας, ὡς καὶ οἱ καθηγηταὶ ἱερομόναχος Εἰρηναῖος καὶ Στόγιαν Γκόσεβιτς.

7. Πατριαρχείου Ρουμανίας: Οἱ ἐπίσκοποι Μολδαβίας Ἰουστίνος καὶ Ὀλτενίας Φιρμιλιανὸς καὶ ὁ καθηγητῆς Νικολέσκου.

8. Πατριαρχείου Βουλγαρίας: Οἱ ἐπίσκοποι Σταραζαγοράς Κλήμης καὶ Σλήβεν Νικόδημος καὶ ὁ ὑφηγητῆς Ἀπόστολος Μιχαήλωφ.

9. Ἐκκλησίας Κύπρου: Οἱ ἐπίσκοποι Πάφου Γεννάδιος καὶ Τριμυθοῦντος Γεώργιος καὶ ὁ καθηγητῆς Ἀνδρέας Μητσιδής.

10. Ἐκκλησίας Ἑλλάδος: Οἱ ἐπίσκοποι Θεσσαλονίκης Παντελεήμων, Μυτιλήνης Ἰάκωβος, Τρίκκης Διονύσιος καὶ Κυθήρων Μελέτιος, καὶ οἱ καθηγηταὶ Ἀμίλλας Ἀλιβιζᾶτος, Παναγιώτης Μπρατσιώτης καὶ Ἰωάννης Καρμίρης.

11. Ἐκκλησίας Πολωνίας: Ὁ ἐπίσκοπος Μπιελοστόκ Στέφανος καὶ ὁ πρεσβύτερος Ἀλέξιος Τνόσκο.

12. Ἐκκλησίας Γεωργίας: Ὁ ἐπίσκοπος Σενανοβανίας Ἡλίας.

13. Ἐκκλησίας Τσεχοσλοβακίας: Ὁ ἐπίσκοπος Μιχαηλόβτσε Μεθόδιος καὶ ὁ πρεσβύτερος Μιχαήλωφ.

14. Ἐκκλησίας Φιλλανδίας: Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Φιλλανδίας Παῦλος καὶ ὁ καθηγητῆς Χέκι Κιρκίνεν.

Πλὴν τῶν ἀνωτέρω τακτικῶν Ὀρθοδόξων μελῶν τῆς Γ' Πανορθοδόξου Διασκεφέως παρηκολούθησαν τὰς ἐργασίας αὐτῆς καὶ πολλοὶ ἐπίσημοι προσκεκλημένοι καὶ δημοσιογράφοι, φιλοξενούμενοι τῆς ὀργανωτικῆς Ἐπιτροπῆς, οἷον ἐκ μέρους τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας οἱ αἰδ. Dumont, Wenger, Dejainve καὶ Rousseau, τῆς Παλαιοκαθολικῆς ὁ καθηγητῆς H. Frey, τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν ὁ καθηγητῆς N. Νησιώτης καὶ ἄλλοι.

Πάντες οἱ ἀνωτέρω, συγκεντρωθέντες ἐν Ἀθῆναις ἀνεχώρησαν ἀεροπορικῶς τῇ 31 Ὀκτωβρίου, προπεμφθέντες εἰς τὸ ἀεροδρόμιον Ἀθηνῶν ὑπὸ τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος Χρυσόστομου εὐχρηθέντος πλήρη εὐδωσιν τοῦ ἱεροῦ ἔργου τῆς Διασκεφέως. Ἀφικθέντες δὲ εἰς Ρόδον ἐγένοντο τιμητικῶς δεκτοὶ ὑπὸ τῶν ἐκκλησιαστικῶν πολιτικῶν, στρατιωτικῶν καὶ δημοτικῶν Ἀρχῶν καὶ πλήθους λαοῦ, μετὰ ἐπι κεφαλῆς τὸν μητροπολίτην Ρόδου Σπυριδῶνα, τὸν καὶ πρόεδρον τῆς Ὀργανωτικῆς Ἐπιτροπῆς, ὑποβοηθούμενον ὑπὸ τοῦ ἀντιπροέδρου αὐτῆς μητροπολίτου Καρπάθου Ἀποστόλου. Μετὰ προσφώνησιν τοῦ δημάρχου Ρόδου κ. M. Πετρίδη καὶ ἀντιφώνησιν τοῦ προέδρου τῆς Διασκεφέως μητροπολίτου Ἡλιουπόλεως Μελίτωνος, τονίσαντος ὅτι «ἐρχόμεθα νὰ διακηρύξωμεν κήρυγμα ἐνότητος καὶ ἀγάπης καὶ νὰ τὸ μετουσιώσωμεν εἰς συγκεκριμένας προτάσεις», μετέβησαν ἅπαντες ἐν τελετικῇ πομπῇ εἰς τὸν καθεδρικὸν ναὸν τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, ἐν τῷ ὁποίῳ ἀνέμελψαν δοξολογίαν πρὸς τὸν ἐν Τριάδι Θεόν, χοροστατοῦντος τοῦ μητροπολίτου Ρόδου, ὅστις καὶ προσεφώνησε τοὺς συνέδρους, εἰπὼν μεταξὺ ἄλλων τὰ ἑξῆς:

Ἐν ἀρχῇ παρετήρησεν ὅτι «διάχυτος καὶ παγκόσμιος εἶναι ἡ πεποιθήσις, ὅτι τῆς ἐπὶ τῶν ἀπομεμονωμένων καὶ κεχωρισμένων πεδίων καταστροφικῆς διαιρητικῆς βολῆς κατ' ἀλλήλων, κρείσσων καὶ προτιμότερα τυγχάνει ἡ διαλογικὴ συζήτησις περὶ τὴν τρά-

Η ΕΠΙΣΚΕΨΙΣ ΤΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΩΝ ΤΗΣ ΘΕΟΛΟΓΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΣΟΒΙΕΤΙΚΗΝ ΕΝΩΣΙΝ

Α'.

Ἡ παρούσα Ἐκθεσις ἀποσκοπεῖ εἰς τὸ νὰ καταστήσῃ γνωστὴν εἰς τοὺς ἀναγνώστας τῆς «Ἐκκλησίας» τὴν κατόπιν προσκλήσεως τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρωσίας πραγματοποιηθεῖσαν κατὰ τὸν παρελθόντα Ὀκτώβριον ἐπίσκεψιν ὁμάδος Καθηγητῶν τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης εἰς τὴν Σοβιετικὴν Ἐνωσιν. Βεβαίως ὁ κύριος σκοπὸς τῆς ἐπισκέψεως ταύτης, τῆς ὁποίας μετέσχε καὶ ὁ γράφων, ἦτο ἀφ' ἑνὸς ἡ συμμετοχὴ εἰς τὰς ἐπὶ τῇ 150ετηρίδι τῆς Θεολογικῆς Ἀκαδημίας τῆς Μόσχας

πεζαν τῆς Διασκέψεως, ἡ ὁποία ἐπιφυλάσσει εἰς τοὺς καλῆς πίστεως καὶ θελήσεως συζητητὰς ὅλα τὰ δικαιώματα τοῦ ἀμοιβαίου σεβασμοῦ τῶν ὑπ' αὐτῶν ὑποστηριζομένων θέσεων, ἀντιλήψεων καὶ ἀπόψεων, αἱ ὁποῖαι, περιθριγκωθεῖσαι ὑπὸ τῶν ἁγίων Πατέρων τῶν ὀκτῶ πρώτων αἰώνων ἐντὸς ὀρίων κανονικῶν, ἀπέκτησαν αἰώνιον κύρος, θὰ προσέκρουε δὲ πᾶσα μετακίνησις αὐτῶν ἀβασανίστως καὶ ἄνευ διαλόγου εἰς τὸ ἀξίωμα: «μη μέταιρε ὄρια αἰώνια, ἀ οἱ Πατέρες ἡμῶν ἔθεντο». Ἐν συνεχείᾳ, ἀναφερόμενος εἰς τὴν μεταξὺ τῶν Ἐκκλησιῶν εἰρήνην καὶ ἐνότητα, ἐχαρκτήρισε ταύτην ὡς κοινωνίαν ἀγάπης», ἦτις, «μη οὐσα ἀπλῶς ὀριζοντία, εἶναι συγχρόνως καὶ κάθետος, ὡς ἐπικαταπεμπομένη ἀπὸ τοῦ Θεοῦ καὶ παρ' αὐτοῦ κατερχομένη καὶ ἐπαναφερομένη εἰς Ἐκεῖνον, βεβαιούται δὲ καὶ διακινῆται ἐπὶ τῶν λεωφόρων τῶν προαιωνίων βουλῶν καὶ σχεδίων, καὶ ὁ Θεὸς προκαθώρισεν». Ἡ Γ' Πανορθόδοξος Διάσκεψις εἶναι ἐκφραστικωτέρα τῶν προγενεστέρων καὶ ἐπιέγεται νὰ προσθήσῃ διὰ τῆς ὁμοθυμίου διαγνώμης τῶν μελῶν τῆς εἰς τὸν τεθέντα ἀερογωναίου λίθου τῆς Α' Πανορθόδοξου Διασκέψεως καὶ νὰ συναρμόσῃ ἐπ' αὐτοῦ τὸν προστεθέντα πέρυσι διὰ τῆς Β' Πανορθόδοξου Διασκέψεως τὸν τρίτον ὠραιότερον λίθον παμψήφου γνώμης ἐπὶ τοῦ Διαλόγου, τὸν ὁποῖον εὐελπιστοῦμεν, ὅτι θεῖα συνάρσει, οὐδεὶς εὐρεθήσεται ἀποδοκιμάζων, διότι, ἐὰν τὸ ἔργον τῶν οἰκοδομούντων τὰ τῆς εἰρήνης καὶ τῆς ἐνότητος τῆς Ἐκκλησίας ἀπὸ Θεοῦ ἦ, ὑμεῖς δὲ ἐστὲ ὄργανα θείας βουλῆς, οὐ καταλυθήσεται, ἔσται δὲ εἰς κεφαλὴν γωνίας καὶ «δοξάσει ὁ Κύριος ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ τοὺς ἀντιδοξάσαντας αὐτόν», ὅτι τὸ θέλημα Ἐκείνου ἐτήρησαν, τὴν ἐνότητα δηλοῦν τῆς πίστεως καὶ τῆς κοινωνίας τοῦ Ἁγίου Πνεύματος εἰς τὴν διακονίαν αὐτῶν θέσαντες ὡς ἔργον καὶ βίωμα». Εἰς τὴν προσφώνησιν δὲ ταύτην ἀπήντησε καταλλήλως ὁ πρόεδρος τῆς Διασκέψεως.

Τὸ ἀπόγευμα, μετὰ δεξίωσιν ἐν τῷ μητροπολιτικῷ μεγάρῳ, οἱ σύνοδοι μετέβησαν εἰς τὸ προσκύνημα τῆς «Παναγίας Κρεμαστῆς», ἐν τῷ ἐπ' ἐσχάτων ἀνακαινισθέντι περικαλεῖ ναῷ τοῦ ὁποίου ἐτελέσθη ἐν μέσῳ βυζαντινῆς ἀτμοσφαιρας μέγας Ἑσπερινὸς μετ'

γενομένης λαμπρᾶς τελετᾶς καὶ ἀφ' ἑτέρου ἢ ἐν ἀδελφικῷ πνεύματι ἐπαφῇ μετὰ τῶν ρωσικῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ θεολογικῶν κύκλων. Οὐχ ἤττον ὅμως κατὰ τὰς δέκα ὀκτῶ ἡμέρας τῆς παραμονῆς ἡμῶν εἰς τὴν Σοβιετικὴν Ἐνωσιν, εἰς τὴν ὁποίαν ἐτύχομεν λαμπρᾶς φιλοξενίας, ἐγνωρίσαμεν πλείστας πτυχὰς ἢ ἐκδηλώσεις τῆς καθ' ὅλου πολιτιστικῆς ζωῆς τοῦ σοβιετικοῦ λαοῦ, αἱ ὁποῖαι εἶναι ἐνδιαφέρουσαι διὰ πάντας, οἱ ὁποῖοι ἐπιθυμοῦν νὰ γνωρίσουν πῶς μίαν χώραν, πρὸς τὴν ὁποίαν ἐκόντα ἢ ἄκοντα, θετικῶς ἢ ἀρνητικῶς στρέφονται τὰ βλέματα πάντων τῶν λαῶν τῆς γῆς.

ἀρτοκλασίας, χοροστατοῦντος τοῦ Ρώσου μητροπολίτου Πετρούπολεως Νικοδήμου, ὅστις ἐν τῷ κηρύγματι ἐτόνισεν, ὅτι ἡ παρούσα Πανορθόδοξος Διάσκεψις ἀποτελεῖ μαρτυρίαν τῆς ἐνότητος τῆς Ὁρθοδοξίας, ἐν ἣ ἐμμένουσιν ἀμετακίνητοι πάντες οἱ ὀρθόδοξοι λαοί, ὡς ἐν τῇ θεῖᾳ κιβωτῇ τῇ κυβερνωμένῃ ὑπὸ τοῦ θεοῦ Δομήτορος τῆς Ἐκκλησίας.

Τῇ δ' ἐπομένῃ Κυριακῇ 1 Νοεμβρίου, ἡμέρα τῆς ἐπισήμου ἐναρξέως τῶν ἐργασιῶν τῆς Διασκέψεως, ἐτελέσθη τὴν πρώτην ἐν τῷ καθεδρικῷ ναῷ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ μεγαλοπρεπῆς θεῖα Λειτουργία ὑπὸ τῶν 14 προέδρων τῶν ἀντιπροσωπειῶν τῶν μετεχουσῶν τῆς Διασκέψεως Ὁρθόδοξων Ἐκκλησιῶν, καθ' ἣν ἐχρησιμοποιήθησαν ἀναγνώσματα καὶ ὕμνοι τῆς Πεντηκοστῆς καὶ ἐκφωνήσεις τῆς Λειτουργίας εἰς τὰς τρεῖς ἐπισήμους γλώσσας τῆς Διασκέψεως, ἦτοι τὴν ἑλληνικὴν, τὴν ἀραβικὴν καὶ τὴν ρωσικὴν. Συντόμως εἶπεῖν, ἡ Λειτουργία αὕτη «ἦτο ἀληθῶς μία συγκινητικὴ πεντηκοστιανὴ προσευχὴ καὶ ἐκδήλωσις τῆς συνδεούσης τοὺς ἀπανταχοῦ Ὁρθόδοξους ἀγάπης καὶ ἀδελφωσύνης καὶ ἐνότητος, πάντων οὐσιωδῶν χαρακτηριστικῶν γνωρισμάτων τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας», ὡς παρετήρησαμεν προκειμένου καὶ περὶ τῆς Α' Πανορθόδοξου Διασκέψεως¹. Κατὰ τὴν πανηγυρικὴν ταύτην Λειτουργίαν ἐκήρυξε τὸν θεῖον λόγον ὁ πρόεδρος τῆς Διασκέψεως μητροπολίτης Ἡλιουπόλεως Μελίτων, ἐξάρας τὴν ἀγάπην καὶ ἐνότητα καὶ ἀδελφότητα πάντων τῶν Ὁρθόδοξων, ἀποτελούντων «σῶμα Χριστοῦ καὶ μέλη ἐκ μέρους»². Ὡς σῶμα δὲ Χριστοῦ ἡ Ἐκκλησία μένει ἐσωτερικῶς ἀδιαίρετος, παρὰ τὰ ἐξωτερικὰ σχίσματα, ὅπως καὶ ὁ Χριστὸς ἐν τῇ θεῖᾳ Εὐχαριστίᾳ, καίτοι μελίτζεται, ὅμως δὲν διαίρεται. Ἀκριβῶς δὲ ἐπειδὴ ἡ Ἐκκλησία εἶναι τὸ σῶμα τοῦ Χριστοῦ, διὰ τοῦτο «καὶ πύλαι ἄδου οὐ κατισχύσουσιν αὐτῆς»³.

(Συνεχίζεται)

ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΡΜΙΡΗΣ

Καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

1. Ἰω. Καρμίρης, Ἡ Α' Πανορθόδοξος Διάσκεψις Ρόδου, Ἀθῆναι 1961, σ. 10.

2. Α' Κορ. 12,27.

3. Ματθ. 16,18.

Ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὸν χαρακτῆρα τῆς παρουσίας Ἐκθέσεως, αὕτη θὰ εἶναι πρὸ πάντων ἐν ἐκτενὲς Χρονικὸν τῆς ἐπισκέψεως ἡμῶν εἰς τὴν Σοβιετικὴν Ἐνωσην, ἐμπλουτιζόμενον ὑπὸ σχετικῶν ἐντυπώσεων καὶ κρίσεων καὶ πλαισιούμενον ὑπὸ φωτογραφιῶν τινῶν, αἱ ὁποῖαι συντελοῦν κατὰ τι εἰς τὸ νὰ μεταφέρουν τὸν ἀναγκάστην εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ Χρονικοῦ τούτου ὑποδηλουμένην ἀτμόσφαιραν.

★

Ἡ ἐκ μέρους τῆς Ρωσικῆς Ἐκκλησίας πρόσκλησις τῶν Καθηγητῶν τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης ἐγένετο διὰ τοῦ ὑπ' ἀρ. 1208/8.8.1964 ἐγγράφου τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Τμήματος Ἐξωτερικῶν Ἐκκλησιαστικῶν Σχέσεων τοῦ Πατριαρχείου Μόσχας Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Λενινγκράντ καὶ Λαντόγκας κ. Νικοδήμου. Τὸ ἐγγραφον τοῦτο ἔχει ὡς ἑξῆς

Μόσχα, 8 Αὐγούστου 1964

Πρὸς

τὸν Κοσμήτορα καὶ τὸ Καθηγητικὸν Σώμα
τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου
Θεσσαλονίκης.

Εἰς Θεσσαλονίκην

Ἀξιότιμε Κύριε Κοσμήτορ,

Ἀξιότιμοι Κύριοι Καθηγηταί,

Ἐπιστρέφουσα ἐξ Ἁγίου Ὄρους Ἄθω ἡ ὁμάς

τῶν προσκνητῶν τῆς Ἁγίας ἡμῶν Ἐκκλησίας εὐρέθῃ διερχομένη καὶ ἐν Θεσσαλονίκῃ, ἀλλὰ λόγω τῆς συντόμου αὐτόθι παραμονῆς της δὲν εἶχε τὴν δυνατότητα νὰ σᾶς ἐπισκεφθῆ. Ἐν τούτοις ἐν τῷ κτιρίῳ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης ὁ ἐπὶ κεφαλῆς τῆς προσκνηματικῆς αὐτῆς ἐπιτροπῆς ἀρχιμανδρῆτης Ἰουβενάλιος εἶπεν εἰς τὸν Ἐπίσκοπον Ταλαντίου Στέφανον, ὅτι ἡ Ρωσικὴ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία, ἐορτάζουσα κατὰ τὸ τρέχον ἔτος τὸ Ἰωβηλαῖον τῆς 150ῆς ἐπετείου ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἰδρύσεως τῆς Θεολογικῆς Ἀκαδημίας τῆς Μόσχας προσκαλεῖ εἰς τὸν ἐορτασμὸν τοὺς Θεολόγους τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

Διὰ τοῦ παρόντος γράμματος ἐπιβεβαιούμεν καὶ ἡμεῖς τὸν διακαῆ πόθον μας νὰ ἴδωμεν καὶ νὰ χαιρέτησωμεν κατὰ τὴν διάρκειαν 2 ἢ 3 ἐβδομάδων ἐν τῇ χώρᾳ μας ὁμάδα ἀξιότιμων θεολόγων τοῦ Ὑμετέρου Πανεπιστημίου ἐν ἀριθμῷ 6—7 ἀτόμων, οἵτινες θὰ μετᾶσχον τῶν πανηγυρικῶν ἐκδηλώσεων ἐν τῇ Θεολογικῇ Ἀκαδημίᾳ τῆς Μόσχας, ἀρχομένων τὴν 14ην Ὀκτωβρίου τρέχοντος ἔτους. Θὰ προσπαθήσωμεν νὰ σᾶς δεχθῶμεν μετ' ἀγάπης καὶ φιλοξενίας.

Ἐν ἀναμονῇ θετικῆς ἀπαντήσεως εἰς τὴν πρόσκλησιν ταύτην, παρακαλοῦμεν ὑμᾶς ὅπως μᾶς γνωρίσητε τὰ ὀνόματα τῶν ἀξιότιμων θεολόγων, οἱ ὁποῖοι θὰ ἀφίχθουν εἰς τὴν Σοβιετικὴν Ἐνωσην, διὰ νὰ προε-

Ὁ Μκκ. Πατριάρχης Μόσχας καὶ πάσης Ρωσίας κ. Ἀλέξιος μετὰ τοῦ Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου Ταλίν καὶ Ἑσθονίας κ. Ἀλεξίου μετὰ τῶν μεταβάντων εἰς Ρωσίαν Καθηγητῶν τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

τοιμασθοῦν αἱ ἀπαραίτητοι θεωρήσεις.

Μετ' ἀγάπης ἐν Χριστῷ

Ὁ Διευθυντής

τοῦ Τμήματος Ἐξωτερικῶν Ἐκκλησιαστικῶν
Σχέσεων τοῦ Πατριαρχείου τῆς Μόσχας
Μητροπολίτης ΝΙΚΟΛΗΜΟΣ

Ἡ Θεολογικὴ Σχολὴ τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης κατὰ τὴν ἑκτακτὸν συνεδρίαν αὐτῆς τῆς 10ης Σεπτεμβρίου 1964, λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὸ ἔγγραφο τοῦτο ἀπεφάσισεν, ὅπως μεταβοῦν εἰς Σοβιετικὴν Ἐνωσιν ὁ Κοσμήτωρ τῆς Σχολῆς πανοσ. ἀρχιμ. κ. Ἱερώνυμος Κοτσώνης, Τακτικὸς Καθηγητὴς τοῦ Κανονικοῦ Δικαίου καὶ τῆς Ποιμαντικῆς, ὡς καὶ οἱ κ.κ. Ἀθανάσιος Χαστούπης, Τακτικὸς Καθηγητὴς τῆς Εἰσαγωγῆς καὶ Ἑρμηνείας τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, Σάββας Ἀγουρίδης, τακτικὸς Καθηγητὴς τῆς Εἰσαγωγῆς καὶ Ἑρμηνείας τῆς Καινῆς Διαθήκης, Εὐάγγελος Θεοδώρου, Τακτικὸς Καθηγητὴς τῆς Ὀμιλητικῆς καὶ Λειτουργικῆς, Ἰωάννης Ἀναστασίου, Τακτικὸς Καθηγητὴς τῆς Γενικῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας καὶ Κωνσταντῖνος Καλοκύρης, Καθηγητὴς τῆς Χριστιανικῆς καὶ Βυζαντινῆς Ἀρχαιολογίας. Ἡ συμμετοχὴ τῶν δύο τελευταίων κατέστη δυνατὴ ἐκ τοῦ ὅτι ἐκωλύοντο πρὸς συμμετοχὴν οἱ τακτικοὶ καθηγηταὶ κ.κ. Παναγιώτης Χρήστου καὶ Ἀνδρέας

Παπαγεωργακόπουλος. Τὴν τελευταίαν στιγμὴν παρητήθη τοῦ ταξιδίου ἕνεκα ἀπροόπτου καλύματος ὁ συμπεριλαμβανόμενος κατ' ἀρχὰς εἰς τὴν ἀνωτέρω μνημονευθεῖσαν ομάδα Τακτικὸς Καθηγητὴς τῆς Ἱστορίας τῶν Δογμάτων καὶ τῆς Οἰκουμενικῆς Κινήσεως κ. Ἰωάννης Καλογήρου. Οὕτω τελικῶς μετέβημεν εἰς τὴν Σοβιετικὴν Ἐνωσιν ἐξ Καθηγηταί, ἐκπροσωποῦντες οὐ μόνον τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, ἀλλὰ, κατόπιν σχετικῆς ἀποφάσεως τῆς Συγκλήτου, καὶ αὐτὸ τὸ Πανεπιστήμιον. Μετὰ τὴν λήψιν ὑπὸ τῆς Συγκλήτου τῆς ἀποφάσεως ταύτης ὁ Κοσμήτωρ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς πανοσ. ἀρχιμ. κ. Ἱερώνυμος Κοτσώνης ἀπέστειλε πρὸς τὸν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην Λευκίαντ καὶ Λαντόγκας κ. Νικόδημον τὸ ὑπ' ἀρ. 40/9.9.1964 ἔγγραφο, ἔχον ὡς ἐξῆς:

Ἐν Θεσσαλονίκῃ τῇ 19ῃ Σεπτεμβρίου 1964

Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην

κ. ΝΙΚΟΛΗΜΟΝ

Διευθυντὴν τοῦ Τμήματος Ἐξωτερικῶν
Ἐκκλησιαστικῶν Σχέσεων τοῦ Πατριαρχείου Μόσχας

Σεβασμιώτατε,

Εὐχαριστοῦντες θερμῶς διὰ τὴν πρόφρονον Ὑμῶν

Πυκνὸν ἐκκλησίασμα ἐν τῷ Πατριαρχικῷ Ναῷ Μόσχας εἰς ἐργάσιμον ἡμέραν.
Εἰς τὴν φωτογραφίαν διακρίνονται μιτροφόροι Ἀρχιμανδρίται.

ΟΙ ΑΠΟ ΔΗΜΙΩΝ ΚΑΙ ΔΕΣΜΟΦΥΛΑΚΩΝ ΑΓΙΟΙ

Εἰς τοὺς Δεσμοφύλακας Ἁγίους δέον νὰ συγκαταριθμηθῆ, ὡς πρωτοπόρος καὶ ὁ ἀναφερόμενος εἰς τὰς Πράξεις τῶν Ἀποστόλων ἰστ' 25-34, ὅστις μετὰ τὴν κακοποίησιν τῶν Ἀποστόλων Παύλου καὶ Σίλα, ἐπίστευσεν εἰς τὸν ἐσταυρωμένον Χριστὸν καὶ ἐβαπτίσθη καὶ αὐτὸς καὶ ὁλόκληρος ἡ οἰκογένειά του. Ἡ σχετικὴ ἀποστολικὴ περικοπὴ ἀναγιγνώσκεται, ὡς γνωστὸν, κατὰ τὴν Κυριακὴν τοῦ Τυφλοῦ, στ' Κυριακὴν μετὰ τὸ Πάσχα.

Λεπτομερῆ ἀνάπτυξιν ὅρα εἰς Π. Τρεμπέλα, Ὑπόμνημα εἰς τὰς Πράξεις τῶν Ἀποστόλων, σελ. 463 ἕως 469.

Κατὰ Ν. Θεοτόκην, Κυριακοδρόμιον ἔκδοσις 9η ΖΩΗΣ σελ. 74, «ὁ δεσμοφύλαξ λούει δι' ὕδατος τὰς πληγὰς τοῦ σώματος τῶν Ἀποστόλων, οἱ Ἀπόστολοι καθαρίζουσι διὰ τοῦ βαπτίσματος τὴν ψυχὴν τοῦ δεσμοφύλακος ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν· ὁ δεσμοφύλαξ διὰ τῆς τραπέζης τρέφει σωματικῶς τοὺς Ἀποστόλους, οἱ Ἀπόστολοι διὰ τῆς διδασκαλίας τῆς πίστεως χορτάζουσι πνευματικῶς τὸν δεσμοφύλακα».

πρόσκλησιν, ὅπως συμμετάσχωμεν εἰς τὸν ἑορτασμὸν τοῦ Ἰωβιλαίου τῆς 150ῆς ἐπετείου ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως τῆς Θεολογικῆς Ἀκαδημίας τῆς Μόσχας καὶ ἐκφράζοντες τὴν χαρὰν ἡμῶν ἐπὶ τῇ ἐπικειμένῃ ἀδελφικῇ ἐπαφῇ μετὰ τῆς Ὑμετέρας ἀδελφῆς Ἐκκλησίας, ἐπιθυμοῦμεν, ὅπως πληροφορησώμεν Ὑμᾶς, ὅτι τόσον ἢ καθ' ἡμᾶς Σχολῆ ἐν ἐκτάκτῳ αὐτῆς συνεδρίῳ, ὅσον καὶ ἡ Σύγκλητος τοῦ Ἀριστοτελείου Πανεπιστημίου ἐνέκριναν τὴν συμμετοχὴν ἐπὶ ἐκπροσώπων εἰς τὸν ἑορτασμὸν τοῦτον, τὰ ὄνόματα τῶν ὁποίων ἀποστέλλομεν Ὑμῖν συνημμένως.

Ἀποβλέποντες μετὰ χαρᾶς εἰς τὴν ἐπικειμένην ταύτην ἀδελφικὴν ἐν Κυρίῳ συνάντησιν καὶ προσεδηλοῦντες Ὑμῖν, ὅτι θὰ προσπαθήσωμεν, ἵνα συνοδεύῃ τὴν ἀποστολὴν καὶ Ἑλλην εἰδήμων τῆς ρωσικῆς γλώσσης ὡς μεταφραστῆς καὶ ἐπικαλούμενοι τὰς θεοπειθεῖς Ὑμῶν εὐχάς,

Διατελοῦμεν

μετ' ἀγάπης ἐν Χριστῷ

*ὁ Κοσμητὴρ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς
Ἄρχιμ. ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ ΚΟΤΣΩΝΗΣ*

Μὴ καταστάντος δυνατοῦ νὰ συνοδεύῃ τὴν ἀποστολὴν καὶ Ἑλλην μεταφραστῆς, οἱ ἀνωτέρω μνημονευθέντες ἔξ καθηγηταί, ἔχοντες τὴν ἔγκρισιν τῶν ἀρμοδίων Διευθύνσεων τῶν Ὑπουργείων Ἐρησκειμάτων καὶ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Ἐξωτερικῶν καὶ ἐφωδιασμένοι δι' ὑπηρεσιακῶν διαβατηρίων, θεωρημένων ὑπὸ τῆς ἐν Ἀθήναις Ρωσικῆς Πρεσβείας, τὴν 10ην Ὀκτωβρίου ἀνεχωρήσαμεν ἔξ Ἀθηνῶν ἀεροπορικῶς διὰ Μόσχαν.

(Συνεχίζεται)

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ

Τακτικὸς Καθηγητὴς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς
τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

Ὅρα σχετικῶς καὶ Μ. Γαλανοῦ, «Ὁμιλίαι εἰς τοὺς Ἀποστόλους καὶ τὰ Εὐαγγέλια ὅλων τῶν Κυριακῶν», Τόμος Β', σελ. 344 ἕως 352. Μητροπολίτου Ἐδέσσης Διονυσίου, 54 Πρακτικαὶ Ὁμιλίαι εἰς Ἀποστολικὰς Περικοπὰς σελ. 136 ἕως 139. Γ. Σωτηρίου, Ὁ Πυρσὸς τῶν Ἀποστόλων σελ. 19 ἕως 20. Β. Μουστάκη, Ὁμιλίαι καὶ Λόγοι σελ. 182 ἕως 184. Πατριάρχου Γρηγορίου τοῦ Β', Ἐξηγήσεις τῶν Ἀποστόλων διασκευασθεῖσαι ὑπὸ Φ. Παπαδοπούλου, σελ. 22 ἕως 24. Χρ. Παπουτσοπούλου—Ἀθ. Φραγκοπούλου, Κυριακοδρόμιον Δ', σελ. 232 ἕως 248.

Δέον δὲ νὰ σημειωθῆ ὅπως ἰδιαίτερος, ὅτι εἰς τοὺς Φιλίππους τῆς Μακεδονίας ἰδρύθη ὑπὸ τοῦ Ἀποστόλου τῶν Ἐθνῶν, Οὐρανοβάμονος Παύλου, ἡ πρώτη ἐν Ἑλλάδι χριστιανικὴ ἐκκλησία καὶ ἐκ τῶν πρώτων ἐδέχθησαν τὸν χριστιανισμόν ἡ Λυδία καὶ ἡ οἰκογένειά της, ὡς ἐπίσης καὶ ὁ δεσμοφύλαξ τῶν Φιλίππων μετὰ τῆς οἰκογενείας αὐτοῦ.

Ὁ ἀνωτέρω κατάλογος περιλαμβάνει τοὺς γνωστοὺς εἰς ἡμᾶς ἁγίους δεσμοφύλακας καὶ δημίους, καθ' ὅσον ὑπάρχουν καὶ ἀνώνυμοι καὶ ἄγνωστοι, οἵτινες ἀσφαλῶς εἶναι πολλοὶ καὶ ὧν τὰ ὄνόματα εἶναι γνωστὰ τῷ Θεῷ καὶ γεγραμμένα ἐν τῇ Βίβλῳ τῆς Ζωῆς.

Ἄπαντες οἱ μάρτυρες οὗτοι «οἱ καλῶς ἀθλήσαντες καὶ στεφανωθέντες» ἐσιῆλθον εἰς τὴν δόξαν τῆς θριαμβεύουσας Ἐκκλησίας.

Τὴν Δευτέραν Κυριακὴν τοῦ Ματθαίου, ἦτοι μετὰ τὴν Κυριακὴν τῶν Ἁγίων Πάντων, ἑορτάζονται ἀπὸ κοινῶ ἐν Ἀγίῳ Ὄρει οἱ Ὅσιοι καὶ Θεοφόροι πατέρες οἱ διαλάμπαντες ἐν τῷ Ἀγίῳ Ὄρει τοῦ Ἄθω, ψαλλομένης σχετικῆς ἀκολουθίας συγγραφείσης ὑπὸ τοῦ Ὀσίου Νικοδήμου τοῦ Ἀγιορείτου.

Ἐν Μυτιλήνῃ τὴν πρώτην Κυριακὴν μετὰ τὴν τῶν Ἁγίων Πάντων ἑορτάζονται οἱ ἐν Λέσβῳ διαλάμπαντες Ἁγιοὶ, ψαλλομένης καὶ εἰδικῆς ἀκολουθίας ποιηθείσης ὑπὸ τοῦ Ὑμνογράφου τῆς Μεγάλῃς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας Μοναχοῦ Γερασίμου Μικραγιαννανίτου.

Ἐν Θεσσαλονίκῃ τὴν Γ' Κυριακὴν ἀπὸ τοῦ Πάσχα, ἦτοι τὴν Κυριακὴν τῶν Μυροφόρων, ἑορτάζονται πάντες οἱ ἐν Θεσσαλονίκῃ Ἁγιοὶ, ψαλλομένης εἰδικῆς ἀκολουθίας ποιηθείσης ὑπὸ τοῦ ἐρημίτου ὕμνογράφου Ὀσιατάτου Μοναχοῦ Γερασίμου Μικραγιαννανίτου.

Ὑποβάλλομεν εὐλαβῶς καὶ εὐσεβᾶστως τὴν σκέψιν καὶ εὐχὴν, ὅπως οἱ Ἁγιοὶ οὗτοι—Δήμιοι καὶ Δεσμοφύλακες—ἑορτάζονται ὁμοῦ τὴν Κυριακὴν τοῦ Τυφλοῦ, στ' Κυριακὴν μετὰ τὸ Πάσχα, ὅτε ἀναγιγνώσκεται καὶ ἡ σχετικὴ ἀποστολικὴ περικοπὴ ἐκ τῶν Πράξεων τῶν Ἀποστόλων ἰστ' 16-34 καὶ ἀναφέρεται ἡ βάπτισις τοῦ δεσμοφύλακος τῶν Φιλίππων καὶ γραφῆ καὶ εἰδικὴ ἀκολουθία ὑπὸ τοῦ ὕμνογράφου τῆς Μεγάλῃς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας Μοναχοῦ Γερασίμου Μικραγιαννανίτου.

Ἐπίσης υποβάλλομεν τὴν σκέψιν καὶ εὐχὴν, ὅπως

ἡ Κυριακὴ αὕτη καθορισθῆ καὶ ὡς ἡμέρα ἑορτασμοῦ τῶν ὑπαλλήλων τῆς Σωφρονιστικῆς Ὑπηρεσίας καὶ ἐξαίρεται ἡ συμβολὴ αὐτῶν εἰς τὴν ἠθικὴν διαπαιδαγώγησιν καὶ ἀναγέννησιν τῶν κρατουμένων.

Οἱ ὑπάλληλοι τῆς Σωφρονιστικῆς Ὑπηρεσίας ἀναμφισβητήτως ἐκτελοῦν ὑψίστην ἀποστολήν. Ἡ διεθνὴς ποινικὴ σωφρονιστικὴ ἐπιτροπεία κατὰ τὸ ἐν Πράγα διεθνὲς Ποινικὸν καὶ Σωφρονιστικὸν Συνέδριον τοῦ 1930 ὑπέβαλεν ὑπόμνημα εἰς τὰς Κυβερνήσεις. Εἰς τὸ ἐν λόγῳ ὑπόμνημα διαπιστοῖ, ὅτι τὸ ἠθικὸν τῆς φυλακῆς, ὅπερ τελικῶς καθορίζει περισσότερο παντὸς ἄλλου παράγοντος τὴν ἐπίδρασιν τῆς ἐγκαθέρξεως ἐπὶ τῶν κρατουμένων, ἐπηρεάζεται ζωικώτατα ἀπὸ τὴν νοοτροπία, τὴν συμπεριφορὰν καὶ τὴν ἐνεργητικότητα τοῦ προσωπικοῦ, τοῦ ὁποίου αἱ ὑπηρεσίαι, ὡς καλεῖται τοῦτο νὰ προσφέρῃ, ἀπαιτοῦσι πλὴν τῶν εἰδικῶν προσόντων, καὶ χαρακτηῖρα καὶ γνώσεις. Ἐκτὸς δὲ τούτου τονίζει, ὅτι πάντες οἱ ὑπάλληλοι εἰς ὅλας αὐτῶν τὰς πράξεις ὀφείλουσι νὰ ἐνεργῶσι κατὰ τρόπον, ὥστε νὰ δίδωσι ἀπὸ πάσης ἀπόψεως τὸ καλὸν παράδειγμα εἰς τοὺς κρατουμένους. Ἡ Σωφρονιστικὴ Ὑπηρεσία κέκτηται ὑψίστην κοινωνικὴν σημασίαν (Δ. Καρανίκια, Σωφρονιστικὴ Α σελ. 109). Ὁ σωφρονιστὴς ἔχει εὐρύτερα καθήκοντα καὶ δὴ α) τὴν φροντίδα τῆς σωματικῆς καὶ ψυχικῆς υἰείας τοῦ ἐγκαθηρέκτου καὶ β) τὴν κοινωνικὴν ἀνάπλασιν τοῦ ἐγκαθηρέκτου.

Ἡ ἀγάπη καὶ ἡ πίστις αὕτη δύναται νὰ ἐπιτελέσῃ θαύματα, ὡς ἐπετέλεσε τοιαῦτα ὁ ἱδρυτὴς τῆς χριστιανικῆς θρησκείας, διότι ἡ ἀκτινοβολία τῆς πίστεως εἰς τὸν ἄνθρωπον καὶ ἡ βαθεῖα ἀγάπη πρὸς αὐτὸν διεισδύει εἰς τὰς καρδίας καὶ τῶν πλέον κακούργων καὶ ἐπικινδύνων ἐγκληματιῶν καὶ διοχετεύεται τὸ ἀπαλόν, ζωογόνον καὶ σωτήριο φῶς εἰς τὰ πλέον σκοτεινὰ ὑπόγεια τοῦ ψυχικοῦ κόσμου τοῦ εἰς σύγκρουσιν μετὰ τῆς κοινωνίας ἐλθόντος ἀτόμου. (Δ. Καρανίκια, Σωφρονιστικὴ, Α, σελ. 191).

Εἶναι δὲ γνωστὸν ὅποια ψυχικὴ μεταβολὴ καὶ ἠθικὴ ἀναμόρφωσις γίνεται εἰς τὰς ψυχὰς τῶν ἐγκαθηρέκτων, ὅταν εὐρεθῶσι πρὸ καλοῦ περιβάλλοντος. Παράδειγμα τῶν ἀδελφῶν-μοναζουσῶν τῆς ἱεῖρας Μονῆς Ὁσίου Ἱεροθέου Μεγάρων, ἐργαζομένων εἰς τὰς γυναικειᾶς φυλακὰς, αἵτινες πολλὰς ψυχὰς κρατουμένων γυναικῶν ἀνέπλασαν ψυχικῶς καὶ ἠθικῶς.

Εἰς τὸ περιοδικὸν «Ὁ Ποιμὴν», ὄργανον τῆς Ἱεραῆς Μητροπόλεως Μυτιλήνης (τεῦχος Μαΐου 1964 σελ. 142) ὑπὸ τὸν τίτλον «ἔργον ἀξιόλογον» ἀναγράφεται, ὅτι ἐπιτελεῖ ὄντως ἔργον ἀξιόλογον εἰς τὰς φυλακὰς τοῦ Κράτους ἡ θρησκευτικὴ ὑπηρεσία. Εἰς ἀναφορὰν του πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Δικαιοσύνης ὁ Ἐπιθεωρητὴς τῆς θρησκευτικῆς ὑπηρεσίας Φυλακῶν Παν. Ἀρχιμανδρίτης κ. Δωρόθεος Βερνάδος ἀναφέρει, ὅτι κατὰ τὸ δεῦτερον ἐξάμηνον τοῦ λήξαντος ἔτους ἐγένοντο εἰς τὰς φυλακὰς 1122 θεῖαι λειτουργίαι, 584 κηρύγματα, 382 ὁμιλίαι κληρικῶν καὶ ἰδιωτῶν, 172 μαθήματα χριστιανικῶν Ὁμίλων. Ἐπίσης ἀναφέρει ὅτι 2521 κρατούμενοι παρηκολούθησαν μαθήματα χριστιανικῶν Ὁμίλων, 1581 ἐξωμολογήθησαν,

1363 μετέλαβον τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων καὶ 1445 ἔλαβον ἀντίτυπα Καινῆς Διαθήκης.

Ὅρα σχετικῶς καὶ Ἰ. Παπαζαχαρίου, «Μελέται ἐκ τοῦ Δικαίου Ἀηθλίων», τεῦχος Δ' σελ. 349 ἕως 363.

Ἐν σελίδι 349 δημοσιεύεται τὸ ἀπὸ 15/4/60 ὑπόμνημα Ἑλλήνων Ἀξιωματικῶν συλληφθέντων καὶ φυλακισθέντων παρὰ τῶν Ἀρχῶν Κατοχῆς πρὸς τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν, ἐν ᾧ περιγράφεται ἡ ὑπέροχος ἐθνικὴ καὶ θρησκευτικὴ δρᾶσις αὐτοῦ.

Ἐν σελίδι 351 δημοσιεύεται ἔγγραφο τῆς Ἐταιρείας Προστασίας Ἀηθλίων Ἀθηνῶν περὶ ἀπονομῆς μεταλλίου εἰς τὸν Ἀρχιμανδρίτην Δωρόθεον Βενάρδον, ἐν ᾧ ἀναγράφεται, μεταξύ ἄλλων, ὅτι «οὗτος ἀψηφῶν τοὺς κινδύνους καὶ μόχθους ὑπῆρξε μία ἀπὸ τὰς ἡρωϊκὰς μορφὰς τῆς Ἐκκλησίας κατὰ τὰς τραγικὰς ἐκεῖνας στιγμὰς (τῆς Κατοχῆς) καὶ ἐπέδειξε μὲ τὴν αὐτοθυσίαν του ὅτι εἶναι Ἕλλην ἀγνὸς καὶ κληρικὸς ἀξίος τῆς θείας ἀποστολῆς του».

Ἐν σελίδι 352 δημοσιεύεται τὸ ὑπ' ἀριθ. 87904 ἀπὸ 8/9/49 ἔγγραφο τοῦ Ὑπουργείου Δικαιοσύνης πρὸς τὸν Ἀρχιμανδρίτην Δωρόθεον Βενάρδον, δι' οὗ ἐκφράζεται ἡ πλήρης εὐαρέσκεια τοῦ Ὑπουργείου πρὸς αὐτόν.

Ἐν σελίδι 353 δημοσιεύεται τὸ ὑπ' ἀριθ. 248 ἀπὸ 10/10/1946 ἔγγραφο τῆς Ἐταιρείας Προστασίας Ἀηθλίων Ἀθηνῶν, δι' οὗ ἐξαίρεται ἡ δρᾶσις αὐτοῦ.

Ἐν σελίδι 363 δημοσιεύεται ἡ ἐκθεσις τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ τῆς Ποινικῆς Δικαιοσύνης τοῦ Ὑπουργείου Δικαιοσύνης, ἐν ᾧ ἐξαίρεται τὸ ἔργον τοῦ Ἀρχιμανδρίτου Δωροθέου Βενάρδου ἐν ταῖς φυλακαῖς διαρκούσης τῆς ἐχθρικῆς Κατοχῆς καὶ τοῦτο ὑπῆρξεν ἐξόχως χριστιανικὸν οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ ἐθνικόν.

Ἐπίσης, εἰς τὸ περιοδικὸν «Ποιμὴν», ἐπίσημον ὄργανον τῆς Ἱεραῆς Μητροπόλεως Μυτιλήνης, ἀναγράφεται πολλάκις ὅτι μερίμνη καὶ προνοία τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Μυτιλήνης Κυρίου Ἰακώβου τελοῦνται τακτικῶς θεῖαι λειτουργίαι καὶ ὁμιλίαι χάριν τῶν κρατουμένων.

Ἐπίσης, καὶ πλεῖστοι ἄλλοι Σεβασμιώτατοι Ἱεράρχαι δεικνύουν ἀμέριστον ἐνδιαφέρον διὰ τὴν ἠθικὴν ἀνάπλασιν τῶν κρατουμένων.

Ἐπίσης, γνωρίζομεν ὅτι ἡ ἐν Ἀθήναις ἐδρεύουσα Χριστιανικὴ Φοιτητικὴ Ἐνωσις, διὰ κλιμακίου αὐτῆς ἐπισκέπτεται τακτικὰ τὰς φυλακὰς καὶ διὰ κηρυγμάτων καὶ διανομῆς βιβλίων ἠθικοπλαστικοῦ περιεχομένου συμβάλλει εἰς τὸ ἔργον τῆς ἠθικῆς ἀναμορφώσεως τῶν κρατουμένων.

Χαρακτηριστικὴ εἶναι ἡ ἐπιστολὴ κρατουμένου πρὸς τὴν Χριστιανικὴν Φοιτητικὴν Ἐνωσιν, δημοσιευθεῖσαν εἰς τὸν περιοδικὸν ΖΩΗ, φύλλον 2410/1964 σελ. 296, ἐν ᾗ ἀναγράφεται, μεταξύ ἄλλων, «...τὸν πόνο μου καὶ τὰ δάκρυά μου ἔρχονται νὰ καταπραῦνουν τὰ χριστιανικὰ βιβλία μὲ τοὺς θεοπνεύστους καὶ παρηγόρους λόγους των» καὶ ἐν συνεχείᾳ ἀναγράφεται ἐν σχολείῳ «καὶ ὅμως καὶ ἐκεῖ μέσα γίνον-

ται νεκραναστάσεις, χύνονται δάκρυα μετανοίας, λαμβάνονται αποφάσεις διορθώσεως».

Πάντα ταῦτα δεικνύουν πόσον εὐεργετική καθίσταται ἰδιαίτερος εἰς τὰς περιστάσεις αὐτάς ἡ Ἐκκλησία, ἀνακουφίζουσα διὰ τῶν ὑπηρεσιῶν αὐτῆς τὸν ἀνθρώπινον πόνον καὶ δεικνύουσα τὴν ὁδὸν τῆς Ἀρετῆς.

Εἶναι γνωστὸν, ὅτι μία τῶν ὠραιότερων πτυχῶν τοῦ Ἀποστολικοῦ καὶ ποιμαντικοῦ ἔργου τῆς Ἐκκλησίας εἶναι ἡ φροντίς διὰ τοὺς ἐν ταῖς φυλακαῖς εὐρισκομένους, ἡ φροντίς ὑπὲρ τῶν δεσμίων (Ἐβραίουσ 1'34), ὑπὲρ τῶν «δεδεμένων». "Ορα σχετικῶς Ε. Θεοδώρου «Ἡ Χριστιανικὴ Πρόνοια Φυλακῶν», ἐν περιοδικῷ «Ἐφημέριος» Π'1964 σελ. 725 ἕως 730.

Οὕτω διὰ τῆς τελέσεως θείων λειτουργιῶν, κηρυγμάτων καὶ διανομῆς βιβλίων ἠθικοπλαστικοῦ περιεχομένου θὰ πνέη ἄνεμος ἀγιότητος καὶ ἀρετῆς, θὰ βασιλεύῃ ἡ ὁμόνοια, ἡ εἰρήνη καὶ ἡ ἐνότης μεταξὺ τῶν ἐγκαθειρκτων, ἀντὶ νὰ ἐπικρατῇ ἐν ταῖς φυλακαῖς ἡ βλασφημία, ἡ ἀνηθικότης, ἡ παντοειδὴς διαφθορά, ὁ πόνος καὶ ἡ δυστυχία. "Ορα σχετικῶς Ι. Κοτσώνη: «Τὸ ἐκκλησιαστικὸν στοιχεῖον εἰς τὴν ἐκκλησίαν τῶν μαρτύρων» σελ.78.

Τὴν Κυριακὴν τῆς Ἀπόκρεω ἀναγιγνώσκεται ἐπ' ἐκκλησιαστικῆς ἢ Εὐαγγελικῆς περικοπῆς, ἢ ἀναφερομένη εἰς τὴν μέλλουσαν κρίσιν (Ματθαίου κε' 31-46). Συμφώνως ταύτῃ ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς θὰ κρίνῃ τὴν οἰκουμένην χρησιμοποιοῦν ὡς μόνον μέτρον τὴν ἀγάπην, τὴν ὁποίαν θὰ δείξῃ ἕκαστος πρὸς τοὺς συναθρώπους του καὶ τοὺς πάσχοντας, ἐν οἷς καὶ οἱ ἐν Φυλακαῖς... «Ἐν Φυλακῇ ἤμην καὶ ἤλθετε πρὸς με» (Ματθαίου κε' 36). Τὰ χριστιανικὰ Κράτη διαπνεόμενα ὑπὸ τοῦ πνεύματος τοῦ Εὐαγγελίου κατέστησαν τὰς Φυλακὰς οὐχὶ τόπους βασανισμοῦ ἀλλὰ σωφρονισμοῦ τῶν εἰσερχομένων εἰς αὐτάς. Ἐν αὐταῖς ὁ κρατούμενος καταλλήλως διαπαιδαγωγούμενος ἀντιλαμβάνεται τὸ σφάλμα του, ἀλλάσσει χαρακτῆρα καὶ ἐξεργόμενος ἔχει τὴν ἀπόφασιν νὰ ἀλλάξῃ ζωὴν. Ἡ στιγμή τῆς ἐξόδου του ἐκ τῶν φυλακῶν καὶ ἡ εἰσοδός του εἰς τοὺς κόλπους τῆς κοινωνίας εἶναι ἡ κρισιμωτέρα τῆς ζωῆς του. Ἡ προστατεύεται οὕτως κατὰ τὸν πρῶτον ἐν τῇ κοινωνίᾳ προσανατολισμὸν του καὶ εἰσέρχεται εἰς τὴν εὐθεῖαν ὁδὸν ἣ ἀφίεται εἰς τὴν τύχην του καὶ ἀκολουθεῖ τὴν πεπατημένην καὶ ὀδηγεῖται ὑπότροπος εἰς τὰς φυλακὰς. Διὰ νὰ ἐπιτευχθῇ τὸ πρῶτον καὶ ἀποτραπῇ τὸ δεῦτερον ἰδρύθησαν αἱ Ἐταιρεῖαι προστασίας ἀποφυλακισμένων. Μέγας ὁ σκοπὸς των ἀλλὰ ἐλάχιστοι οἱ πόροι των. Ἡ Χριστιανικὴ Ἐκκλησία ἐξ ὑπαρχῆς καθῆκον αὐτῆς θεωρεῖ τὴν παραμυθίαν τῶν τεθλιμμένων καὶ δὴ τῶν κρατουμέ-

νων ἐν ταῖς φυλακαῖς (Ματθαίου κε' 36) καὶ τὴν μέριμναν πρὸς μετάνοιαν τῶν ἀμαρτανόντων (Λουκάς 15,7). Ἡ πολιτεία ἀνεγνώρισε τὸ δικαίωμα τῆς Ἐκκλησίας, ἵνα εἰσέρχεται εἰς τὰς Φυλακὰς πρὸς θρησκευτικὴν περίθαλψιν καὶ ἀγωγὴν τῶν καταδικῶν εἰς βίον θρησκευτικῆς ἠθικῆς. Ἡ σήμερον ὑπὸ τῆς πολιτείας ἐπιδιωκομένη ἀγωγή καὶ βελτιώσις τοῦ καταδικῶν, ἢ μετὰ τὴν ἀπόλυσιν προστασία πρὸς ἀποκατάστασιν αὐτοῦ εἶναι ἔργον ἀρχικῶς ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας ἀναληφθὲν καὶ ἐνασκηθὲν.

Οἱ πλεῖστοι τῶν εἰς τὰς Φυλακὰς εἰσερχομένων καταδικῶν ἔχουσιν ἐντελῶς ἀπομακρυνθῆ τοῦ θρησκευτικοῦ βίου καὶ διάκεινται μετ' ἐνδοιασμοῦ ἢ καὶ ἐχθρότητος πρὸς τοὺς κανόνας τῆς θρησκευτικῆς ἠθικῆς. Ἡ κατάληψις ὁμοῦ καὶ ἡ μονοτονία τοῦ ἐγκαθειρκτου βίου δημιουργοῦσι πεδῖον πρόσφορον πρὸς καλλιέργειαν θρησκευτικῶν συναισθημάτων καὶ ἀποδοχὴν θρησκευτικῶν ἀξιών (Κ. Γαρδίκια, Ἐγκληματολογία, Τόμος 3 σελ. 386).

Ἐργον τοῦ Ἱερέως τοῦ σωφρονιστηρίου εἶναι ἡ ἠθικὴ ἀγωγή τῶν καταδικῶν, διὰ διεγέρσεως τῆς πίστεως, τῆς ἐπιγνώσεως καὶ σεβασμοῦ πρὸς τὴν ἐν τῷ σύμπαντι τάξιν, ἧς μέρος εἶναι ἡ ἐννομος τῆς πολιτείας τάξις καὶ ἡ λοιπὴ τοῦ κόσμου ἠθικὴ διάταξις, διὰ τῆς ἐπιγνώσεως τῶν καθηκόντων ἐκάστου, τῆς ἀναπτύξεως ἠθικῆς συνειδήσεως. Τὰ εἰς τὸν σκοπὸν συντείνοντα μέσα εἶναι αἱ κατὰ τὰς Κυριακὰς καὶ ἑορτὰς ἱεουργίαι, ἡ ἐνάσκησις τῶν μυστηρίων, βραχὺ καὶ ἀπλοῦν κήρυγμα τοῦ θείου λόγου καὶ κατήχησις πρὸς κατανόησιν τῶν θείων καὶ ἠθικῶν παραγγελμάτων (Κ. Γαρδίκια Τόμος 3 σελ. 387).

Ἀναντίλεκτον ὁμοῦ εἶναι ὅτι πολλοὶ τῶν καταδικῶν εἶναι δεκτικοὶ ἠθικῆς βελτιώσεως, δι' ἧς μειοῦται ἡ ὑποτροπή, ἰσχυρὸς δὲ παράγων βελτιώσεως εἶναι ἡ θρησκευτικὴ ἀγωγή (Κ. Γαρδίκια, ἔνθ' ἀνωτ. σελ. 391).

Διὰ τοῦτο φρονοῦμεν, ὅπως κατὰ τὴν Κυριακὴν ταύτην, ὡς καὶ κατὰ τὴν Κυριακὴν τοῦ Τυφλοῦ, μερίμνη τῶν Σεβασμιωτάτων Ἀρχιερέων τελῆται εἰδικὴ λειτουργία εἰς ὅλας τὰς φυλακὰς τοῦ Κράτους μετὰ κηρυγμάτων καὶ περιάγεται δίσκος, τὸ προϊόν τοῦ ὁποίου θὰ τίθεται εἰς τὴν διάθεσιν τῶν ἑταιρειῶν προστασίας ἀποφυλακισμένων, πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν σκοπῶν αὐτῆς, προσέτι δὲ νὰ λαμβάνωσι χώραν καὶ ἐπισκέψεις τῶν κρατουμένων ἐκ μέρους μελῶν τῆς ἑταιρείας προστασίας ἀποφυλακισμένων καὶ διαφορῶν ἄλλων φιλανθρωπῶν.

(Τέλος)

Γ. Π. ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

Ἀντιστασιακὸς Ἐφετῶν

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

Ἡ Γ' Πανορθόδοξος Διάσκεψις τῆς Ρόδου.

Εἶναι λίαν εὐχάριστον καὶ ἐλπιδοφόρον τὸ γεγονός, ὅτι ἐκπρόσωποι τῶν ἐπὶ μέρους Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν συνήλθον πάλιν ἐπὶ τὸ αὐτὸ εἰς τὴν ὁραίαν ἑλληνικὴν νῆσον Ρόδον, διὰ τὰ συζητήσουν ἐπὶ ζητημάτων, ἀφορώντων ἀμεσώτατα εἰς τὸ ἀνακαινιστικὸν ἔργον τῆς Ὁρθοδοξίας ἐν τῷ συγχρόνῳ τετραγαμένῳ κόσμῳ, καὶ εἰς τὰς σχέσεις αὐτῆς πρὸς τὰς λοιπὰς Ἐκκλησίας.

Ἡ σύμπνοια καὶ ἡ ἐνότης, ἣτις ἐπεκράτησε εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς κατὰ τὰς ἐργασίας καὶ συζητήσεις τῆς Διασκεψέως καὶ εἰς τὴν στάσιν αὐτῆς ἔναντι τῶν ἀποστειλασῶν χαιρετιστήρια μηνύματα ἑτεροδόξων Ἐκκλησιῶν ὡς καὶ τὸ καθ' ὅλον λίαν ὑψηλὸν ἐπίδεδον, ἐπὶ τοῦ ὁποίου διεξήχθησαν, ἐν ἀδελφικῷ πνεύματι, αἱ συζητήσεις, εἶναι ἐγγύησις, ὅτι νέαι ἡμέραι μεγαλείου ἀναμένουν τὴν Ὁρθοδοξίαν, ἣτις ἀποτελεῖ τὴν μόνην ἐλπίδα τοῦ κλυδωνιζομένου σημερινοῦ κόσμου.

Ἄς εὐχρηθῶμεν, ἵνα αἱ ληφθεῖσαι ἀποφάσεις τεθοῦν εἰς ἐφαρμογὴν καὶ ἀξιοποιηθοῦν ὡς τάχιστα πρὸς δόξαν πιασῶν τῶν ἐπὶ μέρους Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν.

Προλείπουν τὸ ἔδαφος.

Εἶναι δίκαιον νὰ ἐξαρθῇ ὅπως ἰδιαιτέρως, ὅτι ἡ Β' ἐν Βατικανῷ Σύνοδος ἀναγνωρίζει τὴν εὐθύνην, τὴν ὁποίαν ὑπέχει διὰ τὸ σχῆμα ἢ ἡγεσία τοῦ Ρωμαιοκαθολικισμοῦ. Ὡσαύτως λίαν ἀξιόλογος εἶναι ἡ ἀπόφασις τῆς Συνόδου ταύτης περὶ αἰτήσεως συγγνώμης ἐκ τοῦ Θεοῦ καὶ τῶν Προτεσταντῶν διὰ τὰ ἁμαρτήματα τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας, τὰ ὁποῖα τῶσόν συντέτιναν εἰς τὴν διαίρεσιν τοῦ Χριστιανισμοῦ.

Αἱ ἐκδηλώσεις αὗται εἶναι πράγματι σημαντικαὶ καὶ προλείπουν τὸ ἔδαφος τοῦ ἐλλεικτινοῦς διαλόγου. Ἄς ἐλπίσωμεν, ὅτι τὸ Βατικανὸν θὰ ζητήσῃ καὶ ἐκ τοῦ Ὁρθοδόξου Ἑλληνικοῦ Λαοῦ συγγνώμην, διὰ τὰς εἰς βάρος αὐτοῦ διαπραχθείσας ἀδικίας.

Καὶ ἡ συγγνώμη αὕτη πρέπει νὰ ζητηθῇ ὄχι μόνον διὰ τῶν χειλέων, ἀλλὰ κατὰ τρόπον ἔμπρακτον. Τοιαύτη δὲ ἔμπρακτος ἐκδήλωσις θὰ ἦτο λ.χ. ἡ κατάργησις τοῦ ἀπαράδεκτου θεσμοῦ τῆς Οὐνίας.

Δέον νὰ συνεχισθοῦν.

Ἡ κατόπιν προσκλήσεως τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Τμήματος ἐξωτερικῶν Ἐκκλησιαστικῶν σχέσεων τοῦ Πατριαρχείου Μόσχας Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Λεωνγκράντ καὶ Λατόγκας κ. Νικοδήμου μετάβασις εἰς τὴν Σοβιετικὴν Ἐνωσιν καὶ παραμονὴ εἰς

αὐτὴν ἐπὶ 18 ἡμέρας ἐξ καθηγητῶν τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης ὑπῆρξε λίαν καρποφόρος.

Ὡς θὰ διαπιστώσουν οἱ ἀναγνώσται τῆς «Ἐκκλησίας» ἐκ τῆς δημοσιευομένης εἰς ἄλλας σελίδας σχετικῆς ἐκθέσεως, οἱ μεταβάντες εἰς τὴν Σοβιετικὴν Ἐνωσιν Ἕλληνες θεολόγοι καθηγηταὶ τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, ὡς ἀκριβῶς καὶ οἱ κατὰ τὸ πρόσφατον παρελθὸν μεταβάντες εἰς Ρωσίαν καθηγηταὶ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, ὄχι μόνον ἔτυχον ἀβραμαϊαίας τῷ ὄντι φιλοξενίας, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ πλέον διεπίστωσαν τοὺς ἀρρήκτους δεσμούς ἀγάπης ποὺ συνδέουν τὴν Ἑλληνικὴν καὶ τὴν Ρωσικὴν Ἐκκλησίαν, ὡς καὶ τὰ αἰσθήματα εὐγνωμοσύνης τῶν ὀρθοδόξων ρώσων πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν Ἐκκλησίαν, ἐκ τῆς ὁποίας οὗτοι παρέλαβον τὸν Χριστιανισμὸν καὶ τὴν ὀρθόδοξον πίστιν.

Ἐπὶ πλέον αἱ ἀρξαίμεναι μεταξὺ τῶν ὀρθοδόξων θεολόγων τῶν δύο χωρῶν ἐπαφαί οὐ μόνον ἀνεξωπύθησαν τοὺς περὶ ὧν ὁ λόγος δεσμούς, ἀλλὰ καὶ ἐκράτησαν τὴν πεποιθήσιν, ὅτι ἡ συνεργασία τῶν ὀρθοδόξων θεολόγων δέον νὰ συνεχισθῇ κατὰ τρόπον συστηματικώτερον, ἐπ' ἀγαθῷ τῆς καθ' ὅλον Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ Θεολογίας.

«Κληρικολαϊκὸν Συνέδριον τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἐν Μ. Βρεταννίᾳ».

Ὁφείλονται συγχαρητήρια εἰς τὸν Σεβ. Μητροπολίτην Θυατείρων κ. Ἀθηναγόραν διὰ τὴν πρωτοβουλίαν του περὶ συγκλήσεως κατὰ τὸν παρελθόντα μῆνα ἐν Λονδίῳ τοῦ πρώτου «Κληρικολαϊκοῦ Συνεδρίου τοῦ Ἑλληνισμοῦ τῆς Μεγάλης Βρεταννίας». Ὁ κύριος σκοπὸς τοῦ συνεδρίου τούτου ὑπῆρξε «ἡ ὁργάνωσις τῆς Ὁρθοδόξου Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἐν γένει, ὡς καὶ ἡ μελέτη καὶ ἡ ἐξέυρεσις τρόπου διοργανώσεως τῶν κοινοτήτων τῆς Μεγάλης Βρεταννίας».

Ἡ σημασία τοῦ συγκληθέντος Συνεδρίου γίνεται κατανοητή, ἐὰν ληφθῇ ὑπ' ὄψιν, ὅτι ἡ κατάστασις τοῦ Ἑλληνισμοῦ τῆς Μεγάλης Βρεταννίας μέχρι σήμερον ἦτο ἀπογοητευτικὴ, δοθέντος ὅτι οἱ Ἕλληνες ἦσαν διεσπαρμένοι, ἀνοργάνωτοι καὶ ἄνευ ἀξιολόγου συλλογικοῦ ὁργάνου. Δι' αὐτὸ, ὡς ἐτόνισεν ὁ ἅγιος Θυατείρων κατὰ τὸ Συνέδριον, «πρέπει οἱ ἑλληνικὲς κοινότητες νὰ ἀποκτήσουν ὑπόστασι. Πρέπει νὰ ἀποκτήσουμε σχολεῖα, βιβλιοθήκας, κέντρα ὑποδοχῆς σπουδαστῶν καὶ ἐκκλησίες, ποὺ χρειάζονται».

Ἡ ἐπιτυχία τοῦ Συνεδρίου ὑπῆρξε μεγάλη. Οὗτως ἡ σύνδεσις καὶ ὁργάνωσις τῶν Ἑλλήνων τῆς Ἀγγλίας ὑπὸ τὰς στοργικὰς πτέρυγας τῆς Ὁρθοδόξου Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας θὰ δημιουργήσῃ ἐν Μεγάλῃ

Βρετανία συμπαγείς ελληνικάς κοινότητας, αἱ ὁποῖαι θὰ εἶναι ἀκτινοβόλα κέντρα τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ τοῦ ἑλληνικοῦ πνεύματος.

Ἀπόρροια κοινῶν ἰδανικῶν.

Ὁφείλονται ἀληθῶς συγχαρητήρια εἰς τὴν ὀργανωτικὴν ἐπιτροπὴν τοῦ ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Θεσσαλονίκης συγκροτηθέντος ἀπὸ τῆς 31ης Ὀκτωβρίου μέχρι 6ης Νοεμβρίου Διεθνoῦς Συνεδρίου, τοῦ ὁποῖου τὸ κεντρικὸν θέμα ἦτο: «Ἡ ἐνοποίησης τῆς Εὐρώπης καὶ ἡ Ἑλλάς».

Αἱ πολλαὶ καὶ σοφαὶ εἰσηγήσεις καὶ συζητήσεις αἱ ὁποῖαι ἔγιναν κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ Συνεδρίου, κατέστησαν ἀπολύτως σαφῆ τὴν πολλάκις τονισθεῖσαν ἀπὸ τῶν στηλῶν τῆς «Ἐκκλησίας» ἀλήθειαν, ὅτι ἡ τόσον ποθητὴ ἐνοποίησης τῆς Εὐρώπης δὲν πρέπει νὰ στηρίζεται μόνον εἰς τὸν οικονομικοτεχνικὸν τομέα καὶ εἰς τὴν ἀρτίαν ὀργάνωσιν τῆς κοινῆς ἀγορᾶς, ἀλλὰ πρέπει πρὸ πάντων, νὰ εἶναι ἀπόρροια κοινῶν ἰδανικῶν καὶ κοινῆς πνευματικῆς ζωῆς.

Τὸ δὲ πλέον εὐχάριστον εἶναι, ὅτι ἐν τῷ Συνεδρίῳ δὲν ἐλησμονήθη ὁ ἐνοπιὸς ρόλος τῆς Ὁρθοδοξίας. Διὰ τοῦτο οὐ μόνον οἱ μετασχόντες τοῦ Συνεδρίου ἐπεσεκέφθησαν τὸ Ἅγιον Ὄρος, ἀλλὰ διὰ τοῦ προγράμματος ἀνετέθη καὶ εἰς καθηγητὴν τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης εἰδικὴ εἰσηγήσις ἐπὶ τοῦ θέματος «Ἡ Ἑλληνικὴ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία καὶ ἡ ἐνοποίησης τῆς Εὐρώπης».

Δικαιολογεῖ τὴν ἐλπίδα.

Ὁρθῶς ἐγράφη, ὅτι ὁ κ. Πρωθυπουργὸς ὡς υἱὸς ἱερέως καὶ μάλιστα πτωχοῦ ἐφημερίου μᾶς ἐνορίας τῆς Ἀχαΐας, ἔχει ἠδὲξήμενην ὑποχρέωσιν νὰ φροντίσῃ διὰ τὴν λύσιν τοῦ προβλήματος τῆς μισθοδοσίας τοῦ ἐφημεριακοῦ κλήρου. Δυστυχῶς τὸ πρόβλημα αὐτὸ λιμνάζει ἐπὶ πολλὰ ἔτη ἕνεκα τῆς ἀδιαφορίας τῶν ἀρμοδίων παραγόντων καὶ πρέπει ἐπὶ τέλους νὰ εὕρῃ τὴν λύσιν του.

Ἡ σημερινὴ Κυβέρνησις, ὅπως ἐδήλωσεν ὁ Πρόεδρος τῆς εἰς ἐκπροσώπους τοῦ ἐνοριακοῦ κλήρου, ἔχει τὴν ἀπόφασιν νὰ ρυθμίσῃ τὰ ζητήματα τῶν ἐφημεριακῶν μισθῶν καὶ συντάξεων. Ἡ ἐντολὴ τοῦ κ. Γ. Παπανδρέου πρὸς τὰς ὑπηρεσίας τῶν ἀρμοδίων ὑπουργείων, ὅπως ἐπισπεύσουν τὴν κατάρτισιν τῶν σχετικῶν νομοσχεδίων, δικαιολογεῖ βασίμως τὴν ἐλπίδα, ὅτι συντόμως θὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν ὁδὸν τῆς ὀριστικῆς τακτοποιήσεως τὸ πολυθρόλητον πρόβλημα, ἀπὸ τὴν λύσιν τοῦ ὁποῖου ἐξαρτᾶται κατὰ μέγα μέρος ἡ ἐξύψωσις τοῦ Ἑλληνικοῦ Κλήρου, πὸν ἀποτελεῖ τὴν ἐμφυχοῦσαν τὸ Ἔθνος δύναμιν καὶ τὸν σπουδαιότερον ἀνακαινιστικὸν παράγοντα αὐτοῦ.

Ἐπὶ τῇ ἐξηκονταετία.

Ἐπὶ τῇ συμπληρώσει ἐξήκοντα ἐτῶν ἀπὸ τοῦ μαρτυρικοῦ τέλους τοῦ θρυλικοῦ Παύλου Μελά εὐστόχως ὑπεμνήσθη ἡ ἐμπνεύουσα καὶ ἐνδυναμοῦσα αὐτὸν εὐσέβειά του. Εἰς μίαν λ.χ. ἐπιστολήν του, γραφεῖσαν ἐξ μόλις ἑβδομάδας πρὸ τοῦ ἡρωϊκοῦ θανάτου του, διεκήρυττε: «Χθὲς ἐπῆγα εἰς τὴν ἐκκλησίαν τῆς μονῆς με τὸν ἄνδρα μου. Ἀκούσαμε τὸν ἐσπερινὸν πρῶτα καὶ κατόπιν μᾶς μετέλαβεν ὁ γέρον χωρικός ἱερεὺς τῆς μονῆς. Οὐδέποτε μὲ τόσῃν κατάνοξιν μετέλαβα. Ὁ νοῦς μου διαρκῶς ἐστρέφετο πρὸς ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος χάριν ἡμῶν καὶ τῆς θρησκείας του ὑπέστη τὸ μαρτύριον. Τὸ μέγεθος τῆς ἀποστολῆς Του μὲ ἔκαμνε νὰ αἰσθάνομαι πόσον μικροὶ εἴμεθα καὶ πόσον μακρὰν Αὐτοῦ εὐρισκόμεθα. Πάντοτε τὸν ἐλάτρευσα διὰ τὴν θρησκείαν του καὶ τὸν ἐθαύμασα διὰ τὴν θυσίαν του. Ἐλπίζω νὰ μᾶς βοηθήσῃ. Αἰσθάνομαι τώρα ἰσχυρός, γενναῖος καὶ καλύτερος· ἐτοιμος δὲ νὰ κάμω τὰ πάντα».

Ἀληθῶς ὁ Παῦλος Μελάς εἶναι ἕξοχον πρότυπον διὰ τοὺς σημερινούς νέους μας.

Ἀνάγκη κοινοῦ μετώπου.

Νέα στατιστικὴ, γενομένη ἐν Ρώμῃ ὑπὸ τῶν Ρωμαιοκαθολικῶν, ἀποδεικνύει, ὅτι σήμερον εἰς χριστιανὸς ἀντιστοιχεῖ πρὸς δύομῃ χριστιανούς ἐν τῷ κόσμῳ. Οἱ μὴ χριστιανοὶ ἀνέρχονται σήμερον εἰς 2.067.118.000 ἐνῶ οἱ χριστιανοὶ φθάνουν εἰς 930.155.000.

Οἱ ἀριθμοὶ εἶναι λίαν εὐγλωττοί. Ἐὰν μάλιστα ληφθῇ ὑπ' ὄψιν, ὅτι οἱ λεγόμενοι «Χριστιανοί» εἰς πολλὰ περιπτώσεις εἶναι μόνον κατ' ὄνομα καὶ ὄχι συνειδητοὶ καὶ συνεπεῖς Χριστιανοί, γίνεται κατανοητόν, ὅτι οἱ πλεῖστοι τῶν ἀνθρώπων ζοῦν ἀκόμη «ἐν χώρᾳ καὶ σκιᾷ θανάτου», προσδοκῶντες τὴν καὶ δι' αὐτοὺς ἀνατολήν τοῦ Ἥλιου τῆς Δικαιοσύνης.

Ὅθεν εἶναι φανερόν τὸ χρέος τῶν χριστιανῶν. Πρέπει οὗτοι ταχέως νὰ ἐξεύρουν τρόπον συνεννοήσεως, διὰ νὰ ἄρουν τὰς μεταξὺ των ὑφισταμένας διαιρέσεις καὶ διαφωνίας καὶ ἀποτελέσουν ἐν κοινῶν μέτωπον πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν δυνάμεων τοῦ σκότους, αἱ ὁποῖαι ἀκόμη ἐμφωλεύουν εἰς τὰς ἀνθρωπίνους κοινωνίας.

Τὰ βυζαντινὰ κειμήλια.

Καθ' ἃ ἀνεγράφη εἰς τὸν Τύπον, τὸ Ὑπουργεῖον Θρησκευμάτων καὶ Ἐθνικῆς Παιδείας ἐζήτησε τὴν γνώμην τῆς Ἱερᾶς Συνόδου περὶ τοῦ «Πῶς θὰ διαφυλαχθοῦν τὰ βυζαντινὰ κειμήλια ἐν περιπτώσει πολέμου».

Βεβαίως καλὴ εἶναι ἡ πρόβλεψις αὕτη, ἀλλὰ πρωτίστως καὶ παραλλήλως πρέπει νὰ ληφθῇ μέρι-

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ

*Ιερά Σύνοδος

*Αποφάσει τῆς *Ιεῶς Συνόδου ἡ ἀντιπροσωπεία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος εἰς τὴν γ' Πανορθόδοξον διάσκεψιν εἰς Ρόδον διηρυνήθη διὰ τῆς προσθήκης τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Θεσσαλονίκης κ. Παντελεήμονος καὶ Μυτιλήνης κ. *Ιακώβου, Συνοδικῶν Συνέδρων καὶ τοῦ Βασ. *Ἐπιτρόπου Καθηγητοῦ κ. *Αμίκα *Αλιβιζάτου, τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου *Αργολίδος κ. Χρυσόστομου παραιτηθέντος τῆς *Ἐπιτροπῆς.

— *Αποφάσει τῆς *Ι. Συνόδου ὁ μέχρι τοῦδε *Ἱεροκλῆρξ τῆς *Ἱερ. Μητροπόλεως Σερρών καὶ Νιγρίτης *Αρχιμ. Χαρίτων Συμεωνίδης μετετέθη εἰς τὴν *Ἱερ. Μητρ. Πολυανῆς καὶ Κιλκισίου.

*Ἡ *Ἱερ. Σύνοδος ἀσχοληθεῖσα μὲ τὸ θέμα τοῦ ἐφημεριακοῦ μισθολογίου ἀπεφάσισεν ὅπως ζητήσῃ ἀπὸ τὸν κ. Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως τὴν καταβολὴν 500 δρχ. ἐπὶ πλεόντων ἀποδοχῶν αὐτῶν εἰς τοὺς ἐφημερίους ἐνοριῶν μέχρι χιλίων χριστιανῶν, μέχρις ὀριστικῆς λύσεως τοῦ ἐφημεριακοῦ προβλήματος.

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
 Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
 ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

*Αριθ. | Πρωτ. 2300 *Ἀθήνησι τῇ 30.9.1964
 Διεκπ. 863

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 1292

Πρὸς

Τοὺς Σεβασμιωτάτους *Ἱεράρχας
 τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Συνοδικῆ διαγνώμη καὶ ἀποφάσει, ἀπαγορεύεται τοῦ λοιποῦ ἡ ἀνέγερσις καὶ ὁ ἐγκαινισμὸς ἰδιωτικῶν, ὑπὸ οἰκονομικῆ μορφήν, Ναῶν, ἐὰν οὗτοι δὲν ἀφιερωθῶσι προηγουμένως διὰ συμβολαίου εἰς τὸν πλησιέστερον ἐνοριακὸν Ναόν.

† *Ὁ *Ἀθηνῶν Χρυσόστομος, Πρόεδρος

μνα καὶ διὰ τὴν φύλαξιν τῶν χριστιανικῶν κειμηλίων καὶ μνημείων κατὰ τὴν περίοδον τῆς εἰρήνης. Καὶ ἡ φύλαξις αὕτη δὲν ἐπιτρέπεται νὰ γίνεταῖ ὑπὸ προσωπίων ἀνασμοδίων. Τὰ χριστιανικὰ βυζαντινὰ μνημεῖα καὶ κειμήλια πρέπει νὰ περιέλθουν πρὸ παντὸς εἰς χεῖρας τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῶν θεολόγων ὄχι μόνον πρὸς φύλαξιν, ἀλλὰ καὶ πρὸς ἀξιοποίησιν καὶ προβολήν. Ἐκατοντάδες θεολόγων θὰ εὗρισκον ἐργασίαν, ἐὰν ἡ ἀπαράδεκτος σχετικὴ νομοθεσία δὲν ἀπεξένου, ὅπως ἀπαράδεκτος, τῶν μνημείων τούτων αὐτοὺς καὶ τὴν Ἐκκλησίαν. Ὅθεν τόσον οἱ ἐκκλησιαστικοὶ παράγοντες, ὅσον καὶ οἱ πολιτειακοὶ ὁμόδοιοι πρέπει νὰ συνεργασθοῦν μετὰ ζήλου πρὸς ὀρθώσιν τοῦ ὅλου ζητήματος.

† *Ὁ *Ἀλεξανδρουπόλεως *Ἰωακείμ
 † *Ὁ Φλωρίνης Βασίλειος
 † *Ὁ Κεφαλληνίας *Ἱερόθεος
 † *Ὁ Τρίκκης καὶ Σταγῶν Διονύσιος
 † *Ὁ Ναυπακτίας καὶ Ἐδρυτανίας Δαμασκηνὸς
 † *Ὁ Θηβῶν καὶ Λειβαδείας Δωρόθεος
 † *Ὁ Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως Εὐστάθιος
 † *Ὁ Κυθήρων Μελέτιος
 † *Ὁ Γρεβενῶν Χρυσόστομος
 † *Ὁ Κασσανδρείας Συνέσιος
 † *Ὁ *Ἱερισσοῦ, *Ἀγ. *Ὀρους καὶ *Ἀρδαμερίου Παῦλος
 † *Ὁ Λήμνου Παντελεήμων

*Ὁ *Ἀρχιεπίσκοπος
 *Ἀρχιμ. Θεόκλητος Φιλιππίδης

*Αριθ. | Πρωτ. 2607 *Ἀθήνησι τῇ 30ῃ *Ὀκτωβρίου 1964
 Διεκπ. 990

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 1295

Πρὸς

Τοὺς Σεβασμιωτάτους *Ἱεράρχας
 τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Συνοδικῆ ἀποφάσει, παρακαλοῦμεν ὑμᾶς, ὅπως, εἰς περιπτώσιν, καθ' ἣν ζητεῖτε τὴν ἐγκρίσιν ἡμῶν πρὸς ἐκποίησιν Μοναστηριακῶν κτημάτων καὶ ἀκινήτων, ὑποβάλλητε τῇ *Ἱερᾷ Συνόδῳ α) βεβαίωσιν τῆς οἰκείας οἰκονομικῆς *Ἐφορίας περὶ τῆς ἀξίας εἰς δραχμὰς τοῦ χώρου εἰς ὃν τὰ ἐκποιηθησόμενα, β) μετὰ τὴν διὰ δημοπρασίας ἐκποίησιν αὐτῶν καὶ τὴν, κατὰ Νόμον, ἐγκρίσιν ὑφ' ἡμῶν τῶν σχετικῶν πρακτικῶν, ἐπίσημον ἀντίγραφον τοῦ παραχωρητηρίου συμβολαίου, γ) ἀναλυτικὸν πίνακα τοῦ ἀρμοδίου Νομομηχανικοῦ περὶ τῶν ἐκτελεσθέντων ἔργων ἐκ τῆς ρευστοποιήσεως τοῦ οὕτως ἐκποιηθέντος κτήματος ἢ ἀκινήτου καὶ δ) ἀντίγραφον συμβολαιογραφικῆς πράξεως, εἰς περιπτώσιν ἐπεδύσεως τοῦ, ἐκ τῆς ρευστοποιήσεως, τιμήματος εἰς ἀστικὸν ἀκίνητον ἢ ἕτερον τοιοῦτον.

† *Ὁ *Ἀθηνῶν Χρυσόστομος, Πρόεδρος
 † *Ὁ Θεσσαλονίκης Παντελεήμων
 † *Ὁ Βεροῖας καὶ Ναούσης Καλλίνικος
 † *Ὁ Πολυανῆς καὶ Κιλκισίου *Ἰωακείμ
 † *Ὁ *Ἐδέσσης καὶ Πέλλης Διονύσιος
 † *Ὁ Νευροκοπίου καὶ Ζιχνῶν *Ἀγαθάγγελος
 † *Ὁ Μυτιλήνης *Ἰάκωβος
 † *Ὁ Θήρας Γαβριήλ
 † *Ὁ Καρυστίας καὶ Σκύρου Χρυσόστομος
 † *Ὁ *Ἀρτης *Ἰγνάτιος
 † *Ὁ Φθιώτιδος Δαμασκηνὸς
 † *Ὁ Λαρίσης καὶ Πλαταμῶνος *Ἰάκωβος
 † *Ὁ Τριφυλίας καὶ *Ὀλυμπίας Στέφανος

*Ὁ *Ἀρχιεπίσκοπος
 *Ἀρχιμ. Θεόκλητος Φιλιππίδης

Ἀρχιεπισκοπή Ἀθηνῶν

Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χρυσόστομος κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα ἀπὸ τῆς 25/10 μέχρι 6/11/1964 ἐχοροστάτησεν εἰς ἱεροὺς Ναοὺς τῶν Ἀθηνῶν, συνειργάσθη μετὰ Σεβ. Συνοδικῶν Ἀρχιερέων καὶ τῶν παρ' αὐτῶν Θεοφ. Βοηθῶν Ἐπισκόπων, προήδρευσε συνεδριῶν Συμβουλίων Ἐκκλησιαστικῶν Ὁργανισμῶν, ἐδέχθη εἰς συνεργασίαν τοὺς Διευθυντὰς διάφόρων Ἐκκλησιαστικῶν Ὑπηρεσιῶν κ.λπ.

Ἐχοροστάτησε: Τῆ 25ῃ Ὀκτωβρίου εἰς τὸν Ἱ. Ναὸν τῆς Μητροπόλεως κατὰ τὴν Θεῖαν Λειτουργίαν.

— Τὸ ἐσπέρας τῆς αὐτῆς ἡμέρας εἰς τὸν Ἑσπερινὸν τοῦ ἐορτάζοντος Ἱ. Ναοῦ Ἀγίου Δημητρίου Ν. Ἐλβετίας.

— Τῆ 28ῃ τοῦ αὐτοῦ μηνὸς ἐν τῷ Μητροπολιτικῷ Ναῷ κατὰ τὴν ἐπίσημον Δοξολογίαν ἐπὶ τῇ ἔθνικῃ Ἑορτῇ.

— Τῆ 1ῃ Νοεμβρίου ἐν τῷ Ἱ. Μητροπολιτικῷ Ναῷ κατὰ τὴν Θ. Λειτουργίαν.

Αὐθμερὸν ἐτέλεσε Μνημόσυνον ἐν τῷ Ἀ' Νεκροταφείῳ Ἀθηνῶν τῶν διατελεσάντων Δημάρχων Ἀθηναίων.

Ἐτέλεσε: Τῆ 25ῃ ἐν τῷ Ἱ. Ναῷ Μητροπόλεως Μνημόσυνον τοῦ Ἀλεξάνδρου Ὑψηλάντου, ἐπὶ τῇ ἀνακομιδῇ τῶν ὀστέων αὐτοῦ. Παρέστησαν ὁ Ὑπουργὸς Παιδείας καὶ Ὁρησκευμάτων κ. Ἀκρίτας καὶ ἄλλοι ἐπίσημοι. Ἀκολούθως τὰ ὀστᾶ, ἐν ἐπίσημῳ τελετῇ μετεφέρθησαν εἰς τὸ Πεδίον τοῦ Ἄρεως, ὅπου ἐνεταφιάσθησαν, παρουσία τῆς Α. Μακαριότητος τοῦ Ἀρχιεπισκόπου καὶ τοῦ Ὑπουργοῦ Παιδείας.

Προήδρευσε: Τῆ 29ῃ Ὀκτωβρίου συνεδρίας τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ο.Δ.Ε.Π.

— Τῆ 4ῃ Νοεμβρίου συσκέψεως τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῶν Ξένων Προπαγανδῶν.

— Τῆ αὐτῇ ἡμέρᾳ συνεδρίας τοῦ Δ.Σ. τοῦ Ο.Δ.Ε.Π.

Παρέστη: Τῆ 28ῃ Ὀκτωβρίου ἐν τῇ Αἰθούσῃ Τελετῶν τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κατὰ τὴν γενομένην ἐορτὴν ἐπὶ τῇ Ἑθνικῇ Ἐπετείῳ.

Μετέβη: Τῆ 31ῃ Ὀκτωβρίου εἰς τὸ Ἀεροδρόμιον τοῦ Ἑλληνικοῦ καὶ ἀπεχαιρέτησε τοὺς μεταβαίνοντας εἰς Ρόδον Ἀντιπροσώπους τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν.

Ἐδέχθη: Τῆ 27ῃ τὸν καθηγητὴν τοῦ Πανεπιστημίου Θεολογικῆς κ. Π. Παναγιωτάκου.

— Τῆ 29ῃ τοὺς Σεβ. Μητροπολίτας Θεσσαλονίκης κ. Πανατελεσίμου καὶ Μυτιλήνης κ. Ἰάκωβον, τοὺς Καθηγητὰς τοῦ Πανεπιστημίου κ.κ. Ἀ. Ἀλιβιζάτου, Παν. Μπρατσιώτην, Ἱ. Καρμίρην καὶ Εὐάγγελον Θεοδώρου. Αὐθμερὸν ἐδέχθη ὡσαύτως τὴν μεταβαίνουσαν εἰς Ρόδον Ἀντιπροσωπείαν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου.

— Τῆ 30ῃ Ὀκτωβρίου τοὺς Σεβασμιωτάτους Ἀντιπροσώπους τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, τοὺς μετέχοντας τῶν ἐργασιῶν τῆς ἐν Ρόδῳ Διασκέψεως.

— Τῆ 2ῃ Νοεμβρίου τὸν Δημάρχον Ἀθηναίων κ. Πλυτᾶν.

— Τῆ 3ῃ τοῦ αὐτοῦ μηνὸς τοὺς Σεβ. Μητροπολίτας Βεροίας καὶ Ναούσης κ. Καλλίνικον, Ἐδέσσης καὶ Πέλλης κ. Διονύσιον καὶ Θήρας κ. Γαβριήλ.

Ἰρὰ Μητρόπολις Μαρωεῖας

Τὴν 20ῃν Ὀκτωβρίου, ἡμέραν τῆς ἐπισκέψεως τῶν Α.Α. Μ.Μ. τῶν βασιλέων εἰς Κομοτινήν, ἐτελέσθη Ἀγιασμός ἐπὶ τῇ θεμελιώσει νέου διωρόφου Ἐκκλησιαστικοῦ Μαθητικοῦ Οἴκου-τροφείου ἐν Κομοτινῇ, προοριζομένου διὰ τὴν στέγασιν καὶ περιθάλψιν ἀπόρων μαθητριῶν τοῦ Γυμνασίου, προερχομένων ἐκ τῆς ὑπαίθρου.

Τὸν θεμέλιον λίθον κατέθεσεν ἡ Α.Μ. ἡ Βασίλισσα Ἄννα Μαρία. Ὁ Ἀγιασμός ἐτελέσθη ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Μαρωεῖας κ. Τιμοθέου, ὅστις εἰς προσφώνησίν του ἠὺχαρίστησε τὴν Βασίλισσαν καὶ ἀνεφέρθη δι' ὀλίγων εἰς τοὺς σκοποὺς τοῦ θεμελιωθέντος εὐαγοῦς ἰδρύματος τῆς Ἰεῤῥᾶς Μητροπόλεως.

Εἰς τὴν τελετὴν παρέστησαν ὡσαύτως ἐκπρόσωποι τῶν Ἀρχῶν, ὁ Ἱερός Κλήρος καὶ πλῆθος λαοῦ. Τὸ ἐν λόγῳ οἴκου-τροφεῖον εἶναι τὸ πρῶτον εὐαγὲς ἴδρυμα, τὸ ὁποῖον ἡ Α.Μ. ἡ Βασίλισσα θεμελιώνει εἰς τὴν χώραν μας.

Σημειωτέον, ὅτι πρὸ ὀλίγων μηνῶν, φροντίδι τοῦ Σεβασμιωτάτου, ἐθεμελιώθη ἐν Κομοτινῇ Ἐκκλησιαστικὸν Οἴκου-τροφεῖον Ἀρρένων, τοῦ ὁποῖου ἡ ἀνέγερσις προχωρεῖ κανονικῶς.

Ἐλπίζεται, ὅτι ἀμφότερα τὰ ὑπὸ ἀνέγερσιν κτήρια θὰ ἀποπερατωθῶν ἐντὸς τοῦ προσεχοῦς ἔτους, ὥστε νὰ τεθῶσιν ἐν λειτουργίᾳ ἀπὸ τοῦ ἐπομένου σχολικοῦ ἔτους.

Ἐν τῷ μεταξύ τὸ ὑπὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου ἰδρυθὲν Οἴκου-τροφεῖον Ἀρρένων, τὸ ὁποῖον λειτουργεῖ ἐπὶ ἑννέα ἡδὴ συνολικὰ ἔτη, ἐστεγασθὲν ἐφέτος ἐπὶ ἐνοικίῳ καὶ φιλοξενεῖ 50 ἀπόρους μαθητὰς Γυμνασίου.

ΡΩΜΑΙΟΚΑΘΟΛΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Ὁ πάπας Παῦλος Στ' ἀνήγγειλεν, ὅτι θὰ μεταβῇ εἰς Βομβάην, διὰ νὰ παραστῇ εἰς τὸ Διεθνὲς Εὐχαριστιακὸν Συνέδριον, τὸ ὁποῖον θὰ συνέλθῃ ἐκεῖ ἀπὸ 28ης Νοεμβρίου μέχρι 6ης Δεκεμβρίου.

— Ὁ Πάπας ἐπεσκέφθη προσφάτως τὴν εἰς Μόντε Κασσίνο ἱερὰν μονὴν τῶν Βενεδικτίνων, ἐνεκαίνιασε τὸν νέον ναὸν αὐτῆς καὶ ἀνεκήρυξε τὸν ἅγιον Βενέδικτον προστάτην τῆς Εὐρώπης.

— Μεταξὺ τῶν νέων μεθόδων χριστιανικῆς ἱεραποστολῆς, αἱ ὁποῖαι ἐμελετήθησαν κατὰ τὴν εἰς Λουβάνιον διεξαχθεῖσαν 34ῃν ἱεραποστολικὴν ἐβδομάδα, ἦτο ἡ δι' ἀλληλογραφίας κατήχησις. Ἡ ἐπὶ τούτου εἰσῆγγις τοῦ γάλλου ἱεραποστόλου πατρὸς Ζακ ἐνεποίησε μεγάλην ἐντύπωσιν. Τὰ ἀποτελέσματα τῆς νέας μεθόδου κατηχήσεως εἶναι ἐκπληκτικά. Εἰς Ἰαπωνίαν, Ἰνδονησίαν καὶ Σιγκαπούρην πλέον τῶν 50.000 παρακολουθοῦν τὰ μαθήματα ταῦτα. Ὁμοίως καὶ εἰς τὰς Η.Π.Α., ἔνθα ἐπεξετάθη τὸ νέον σύστημα, ἀριθμοῦνται 10.000 μαθητεύμενοι. Ἡ νέα μέθοδος τυγχάνει προτεσταντικῆς προελεύσεως.

— Εἰς Βερσαλλίας ἐγένετο τὸ λειτουργικὸν συνέδριον τῆς Γαλλίας, τοῦ ὁποῖου μετέσχον περίπου 900 ἱερεῖς. Τοῦ συνεδρίου

ἐπηκολούθησε συγκέντρωσις 300 λαϊκῶν, οἱ ὅποιοι μετὰ μεγάλου ἐνδιαφέροντος παρηκολούθησαν διαλέξεις ἐπὶ τῆς λειτουργικῆς μεταρρυθμίσεως.

— Τὸ ρωμαιοκαθολικὸν κέντρον λειτουργικῆς μουσικῆς τῆς Σιών, ὀργανώνει ἔτος εἰδικῶν μαθημάτων δι' ἀλληλογραφίας καὶ προφορικῆς διδασκαλίας πρὸς μόρφωσιν προσώπων ἱκανῶν νὰ διευθύνουν τὴν ὁμαδικὴν ὑμνωδίαν εἰς τὰς ἐκκλησίας διαφόρων περιοχῶν. Ἡ συμμετοχὴ ὁλοκλήρου τοῦ λαοῦ εἰς τὴν ἱεράν ὑμνωδίαν κατὰ τὰς ἱεράς ἀκολουθίας ἀνταποκρίνεται πρὸς τὴν θερμὴν ἐπιθυμίαν, ἣ ὅποια ἐξεφράσθη διὰ τοῦ (περὶ Λειτουργικῆς) συνοδικοῦ διατάγματος.

— Εἰς τὸ κονστώριον, τὸ ὅποιον συνεκλήθη τὴν 26ην Σεπτεμβρίου ὁ πάπας Παῦλος Στ' ἐζήτησε τὴν τυπικὴν ἐγκρίσιν τῶν πατριαρχῶν, καρδινάλιων, ἀρχιεπισκόπων καὶ ἐπισκόπων διὰ τὴν ἀγιωνυμίαν τῶν μαρτύρων τῆς Οὐγκάντας. Ἡ ἀγιωνυμία ἐτελέσθη τὴν 18ην Ὀκτωβρίου, ἡμέραν ἀφιερωμένην εἰς τὰς ἱεραποστολάς.

ΑΓΓΛΙΚΑΝΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Κατὰ προσφάτους εἰδήσεις ἐκ Λονδίνου, ὁ Ἀρχιεπίσκοπος τοῦ Καντέρμπουρου ἐδήλωσεν, ὅτι ἡ ἀύξανομένη φιλία μεταξὺ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀγγλίας καὶ τῶν Ἀνατολικῶν Ὀρθόδοξων Ἐκκλησιῶν σημαίνει ὅτι «δυνάμεθα σπουδαίως νὰ ἐλπίζωμεν, ὅτι εὐρισκόμεθα εἰς τὴν ὁδὸν τῆς προσεγγίσεως καὶ τῆς Intercommunion με' αὐτάς».

— Κατὰ τὸ πρῶτον δεκαπενθήμερον τοῦ τρέχοντος μηνὸς Νοεμβρίου ὁ ἀρχιεπίσκοπος τοῦ Καντέρμπουρου Δρ. Μιχαὴλ Ράμσεϋ ἦτο φιλοξενούμενος τῆς ἐν Γερμανίᾳ «Εὐαγγελικῆς Ἐκκλησίας», ἐπισκεφθεὶς, πρὸς τοῖς ἄλλοις, τὰ ἐκκλησιαστικὰ κέντρα ἐν Hannover, Bether καὶ Nürnberg.

— Ἀγγλικανοὶ νέοι ἐπεσκέφθησαν πρὸ τινὸς τὰς παλαιοκαθολικὰς κοινότητας τῆς Ἑλβετίας.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΠΑΛΑΙΟΚΑΘΟΛΙΚΩΝ

Εἰς τοὺς χώρους τῆς παλαιοκαθολικῆς ἐκκλησίας τῆς Βιέννης θὰ ἐγκαινισθῇ κατὰ τὸ τρέχον ἔτος ἐν παλαιοκαθολικὸν μουσεῖον, ἀναφερόμενον εἰς τὴν ἱστορίαν τοῦ Παλαιοκαθολικισμοῦ.

— Ἐν Ὀλλανδίᾳ ἰδρύθησαν προσφάτως νέαι παλαιοκαθολικαὶ ἐνορίαι.

— Ἡ παλαιοκαθολικὴ ἱερατοστολικὴ «ἀδελφότης τοῦ Ἁγ. Ἀνδρέου» παρουσίασεν ἐσχάτως μεγάλην ἐκδοτικὴν δραστηριότητα. Ἐκ τῶν ἐκδοθέντων ὑπὸ τῆς ἀδελφότητος ταύτης ἔργων ἄξια ἰδιαιτέρας μνείας εἶναι τὰ ἑξῆς: «Χωρισμένοι πρὸς χάριν τῆς ἐνότητος», «Ἡ θεία εὐχαριστία», «Ἐξομολόγησις τῶν ἀγγλικῶν», «Ἡ παλαιοκαθολικὴ Ἐκκλησία», «Αἱ αὐτόνομοι καθολικαὶ ἐκκλησίαι». κ.ἄ.

ΠΡΟΤΕΣΤΑΝΤΙΣΜΟΣ

Εἰς τὸ οἰκουμενικὸν κέντρον τῶν μοναχῶν τοῦ Ταιζέ συνεκροτήθη τὸ δεῦτερον κοινὸν συνέδριον τῶν προτεσταντικῶν ὀργανώσεων τῆς Γαλλίας, τὸ ὅποιον συνήθροισεν ἐξακόσια μέλη καὶ ἠσχολήθη περὶ τὸ θέμα τῆς χριστιανικῆς ἠθικῆς κατὰ τὴν σημερινὴν ἐποχὴν.

— Ἡ γερμανόγλωσσος προτεσταντικὴ κοινότης τῆς Μαδρίτης ἐώρτασε τὴν ἑκατονταετηρίδα τῆς ἰδρύσεως αὐτῆς. Ἡ κοινότης ἀριθμεῖ σήμερον 2000 μέλη.

— Τὸ χρυσοῦν ἰωβηλαῖον τῆς χειροτονίας του ἐώρτασε κατὰ τὸν παρελθόντα μῆνα ὁ διακεκριμένος γερμανὸς προτεσταντὴς ἐπίσκοπος Δρ. Moritz Mitzenheim.

— Ὁ ἐπίτιμος πρόεδρος τῆς «Γερμανικῆς Εὐαγγελικῆς Ἐκκλησιαστικῆς ἡμέρας» Δρ. Reinold von Thadden—Trieglaff (Fulda) τραυματισθεὶς ἐξ αὐτοκινητιστικοῦ ἀτυχήματος καὶ νοσηλεύμενος εἰς νοσοκομεῖον ἐδέχθη τηλεγραφικῶς εὐχὰς τοῦ Πάπα πρὸς ταχεῖαν ἀνάρρωσιν.

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

Κατὰ τὴν β' ἐβδομάδα Ὀκτωβρίου ἐπὶ τοῦ πλοίου «Μπρόρνολμ», διεξήχθη ἡ τετάρτη «Συνέλευσις τῶν Ἐκκλησιῶν τῆς Εὐρώπης». Ταύτης μετέσχον Ὀρθόδοξοι καὶ Προτεσταντικαὶ Ἐκκλησίαι, ὡς καὶ παρατηρηταὶ τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς. Ἡ συνέλευσις συνεκροτήθη ἐπὶ τοῦ πλοίου, διὰ νὰ γίνῃ δυνατὴ ἡ συμμετοχὴ τῶν ἐξ Ἀνατολικῆς Γερμανίας ἐκκλησιαστικῶν ἀντιπροσώπων, τῶν ὁποίων δὲν ἐθεωρήθησαν τὰ διαβατήριά των πρὸς μετάβασιν εἰς Δανίαν. Τὸ πλοῖον ἐπλεεν εἰς τὰ μεταξὺ Δανίας καὶ Σουηδίας διεθνή ὕδατα.

— Κατὰ πληροφορίαν ἐκ Νέας Ὑόρκης τὸ ἔθνικὸν συμβούλιον τῶν ὁμίλων Νιοῦμαν, οἱ ὅποιοι συναθροίζουσι τοὺς ρωμαιοκαθολικοὺς φοιτητὰς εἰς τὰ μὴ ρωμαιοκαθολικὰ πανεπιστήμια τῶν Η.Π.Α., προσκαλεῖ τὰς ομάδας τῆς ὀργανώσεως, ὅπως δίδουν εἰς τὰ μέλη των οἰκουμενικὴν μόρφωσιν καὶ ὅπως συνεργάζονται μετὰ τῶν Ὀρθόδοξων καὶ τῶν Διαμαρτυρομένων εἰς τὰ πεδία τῆς κοινωνικῆς δράσεως, τοῦ διαλόγου καὶ τῶν πανεπιστημιακῶν ἐκδηλώσεων.

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΑ

Georg H. Huntemann «... Καὶ τί λέγει περὶ αὐτοῦ ἡ Ἁγ. Γραφή; — Ἡ εὐθεία καὶ ἡ σκολιὰ ὁδὸς ἐν τῇ Ἀφροδιῶ ζωῇ». Σχ. 8ον, σελ. 148. Τιμ. 8.80 D. M. (Gütersloher Verlagshaus Gerd Mohn).

Τὰ φυσιοκρατικὰ καὶ τὰ ὑλόφρονα ρεύματα ἐν τῇ Δύσει ἔχουν δημιουργήσει κατάστασιν χαρακτηριζομένην ὡς κατάστασιν «τοῦ αἰῶνος τούτου», ὥστε καὶ ὁ χριστιανισμὸς νὰ παρουσιάζηται ὡς «συσχηματιζόμενος τῷ αἰῶνι τούτῳ» (Ρωμ. 12,2). Ἡ ἐπίδρασις τῆς δυτικῆς Εὐρώπης ἔχει ἐπεκταθῆ λίαν ἐπικινδύνως καὶ εἰς τὴν περιοχὴν τῆς Ὀρθοδοξίας, ὥστε πολλάκις νὰ διερωτᾶται κανεὶς, μήπως εὐρίσκειται ἀκόμη εἰς τὴν προχριστιανικὴν «Βαβυλώνα» τῶν ἡθῶν. Διότι παρουσιάζονται φαινόμενα ζωῆς καὶ συμπεριφορᾶς ἐν τῇ ὁμαδικῇ ζωῇ, πρὸ τῶν ὁποίων ὠχρῶσιν αἱ ζωηραὶ περιγραφαὶ τῆς πατερικῆς ἠθογραφίας. Ἦδη καὶ ἐν αὐτῇ τῇ Δύσει ὑπάρχει ἔντονος προσπάθεια ἠθικῆς ἀνασυντάξεως, ἐνθα νεώτεροι «ἀπόστολοι» προσπαθοῦν νὰ ἐπαναφέρουν εἰς τὴν συνείδησιν τοῦ χριστιανισμοῦ πλήθους τὴν περὶ καθαρότητος τοῦ σώματος ὡς φορέως καθαρᾶς ψυχῆς ἀλήθειαν. Διότι βασικὴ τοῦ ἀρχαίου χριστιανισμοῦ ἀρχὴ εἶναι τὸ «παρα-

στῆσαι τὰ σώματα ἡμῶν θυσίαν ζώσαν ἁγίαν τῷ Θεῷ εὐάρεστον, τὴν λογικὴν λατρείαν ἡμῶν» (Ρωμ. 12,1). Ἐν τῇ Δύσει ἔχει λησμονηθῆ, ὅτι ἡ τοῦ χριστιανισμοῦ προσπάθεια συνίσταται εἰς τὸ «τὴν φύσιν ὑπερβαίνειν τῆ τοῦ βίου ἀρετῆς», ἔχει δὲ ἀντικατασταθῆ ἡ «ἀρετῆς» διὰ τῆς «ικανότητος εἰς τεχνικὰ ἔργα», ὥστε ὁ ἄνθρωπος νὰ ὑποβιβασθῆ εἰς τὴν προανθρωπίνην ἢ ὑπανθρωπίνην βαθμίδα τοῦ «χρησίου». Τοῦτο ἐκδηλοῦται καὶ κατὰ τὴν ἀφροδίσιον ζωὴν τ.ἐ. κατὰ τὴν ζωὴν τῆς καλουμένης «γενετησίου ὀρμῆς». Ἡ ἀφροδίσιος ὀρμὴ ἀποτελεῖ ὀρμὴν ὀλοκληρωτικῶς προσωπικὴν τῆς ἀνθρωπίνης ὑπάρξεως. Ἡ ἀφροδίσιος ὀρμὴ εἶναι ὀρμὴ συζευκτική, ἀποτελεῖ δὲ τὴν προϋπόθεσιν πρὸς πατρότητα καὶ μητρότητα. Ὁ ὑποβιβασμὸς τῆς ζωῆς τῆς ἀφροδίσιου ὀρμῆς εἰς ἀπλὴν καὶ μόνην «συμπλεκτικὴν εἰς ἡδονὴν» ἀποτελεῖ ἄρσιν τῆς ἀνθρωπίνης τιμῆς, ἀφοῦ ὁ ἄνθρωπος ἐξέρχεται καὶ τῶν ὀρίων τῆς καθόλου φύσεως ἐν τῇ ὀρθῇ καὶ πλήρει σημασίᾳ τῆς λέξεως «φύσις». Καὶ τὰ ζῶα ἀκόμη ἔχουν τὴν πατρότητα καὶ μητρότητα σαφῆ, ἀφοῦ ταῦτα ὑποτάσσονται (ἐφ' ὅσον δὲν παρεμποδίζει αὐτὰ ὁ ἄνθρωπος!) εἰς τὸν φυσικὸν νόμον καὶ δὲν φέρουν ἀπλῶς εἰς τὸν κόσμον νέα ὁμοειδῆ ὄντα, ἀλλὰ καὶ διατρέφουν καὶ ἀνατρέφουν αὐτὰ. Τοῦτο ἴσχυει, καὶ κατ' ἐξοχὴν μάλιστα, καὶ περὶ τοῦ ἀνθρώπου. Διότι, ὡς λίαν χαρακτηριστικῶς διατυπώνει τὸ πρῶγμα ὁ ἱερός Χρυσόστομος (ἐν τῷ α' λόγῳ εἰς τὴν Ἄνναν, § 3, Μ. 54, 636) «Διὰ τοῦτο φιλεῖσθαι ὑπὸ τῶν γεννησάντων ἡμᾶς κατασκεύασεν ὁ Θεός, ἵνα παιδευτὰς ἔχωμεν ἀρετῆς. Οὐ γὰρ τὸ σπείρει ποιεῖ πατέρα μόνον, ἀλλὰ τὸ παιδεύσαι καλῶς· οὐδὲ τὸ κηῖσαι μῆτέρα ἐργάζεται, ἀλλὰ τὸ θρέψαι καλῶς». Ὁ χριστιανισμὸς δὲν εἶναι ἀνααιρετικὸς, ἀλλὰ προστατευτικὸς τῆς καθαυτῆ καὶ ὑγιούς φύσεως καὶ μάλιστα ὡς ὀλότητος. Διότι πᾶσα διάσπασις τῆς φυσικῆς ὀλότητος ἐπιφέρει ἀταξίαν καὶ ἄρα καὶ διάσπασιν καὶ τῆς ἀνθρωπίνης ἀτομικότητος καὶ προσωπικότητος, ὥστε οὕτω νὰ δημιουργηθῆ διεστραμμένη καὶ ἀνήθικος κατάστασις. Ἐπειδὴ δὲ ἡ ἀφροδίσιος ὀρμὴ ἔχει χαρακτηριστικὰ κοινωνικὰ καὶ κοινωνικὸν ἐν ταύτῃ, διὰ τοῦτο καὶ πᾶσα ἀταξία περὶ τὴν ἐκδήλωσιν τῆς ἀφροδίσιου ζωῆς ἔχει ὡς ἀναγκαῖον ἐπακόλουθον καὶ τὴν ἠθικὴν διαστροφήν τῶν τε ἀτόμων καὶ τῶν κοινωνικῶν ομάδων.

Γράφουν πρὸ τεσσαράκοντα περίπου ἐτῶν ὁ γνωστὸς φιλόσοφος Σπράγγερ περὶ τῶν καταβαλλομένων προσπαθειῶν πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς βιολογικῆς δυνάμεως τῶν εὐρωπαϊκῶν λαῶν χάριν ἐπιβιώσεως τοῦ εὐρωπαϊκοῦ πνευματικοῦ βίου ἥτοι τοῦ πολιτισμοῦ, λέγει ὅτι «πρὸ παντὸς τὴν ὑγείαν τῶν ἐνοστίκων» πρέπει πᾶν ἔθνος νὰ σκέπτηται πῶς νὰ διασωθῆ. «Θὰ ὠφελεῖ τις ὅμως, γράφει ὁ Σπράγγερ, νὰ μὴ σκέπτηται μόνον τὴν γυμναστικὴν πολὺ σπουδαιότερος εἶναι ὁ ἠθικὸς ἐξευγενισμὸς τῶν ὀρμῶν, πρὸ παντὸς δὲ ἐκείνων τῶν ἐνοστίκων καὶ ὀρμῶν, ἐφ' ὧν στηρίζεται ἡ ὑγεία τῆς ἀφροδίσιου ἠθικῆς. Διότι ἐπὶ τούτου τοῦ σημείου καὶ οὐδαμοῦ ἀλλαγῆς ἐδράζεται τὸ πρόβλημα τῆς ζωῆς ἢ τοῦ θανάτου τῶν ἐθνῶν. Εἰς ἀντικειμενικὸς πνευματικὸς πολιτισμὸς, ὅσονδήποτε πολὺ πλοκος καὶ ἄν εἶναι, δύναται πάντοτε νὰ ἐποικοδομηθῆ ἐτι ἠθικῶς. Δὲν δύναται ὅμως νὰ γίνῃ τοῦτο ὑπὸ ἀνθρώπων, τῶν ὁποίων ὁ ἀφροδίσιος βίος ἔχει γίνῃ σφῆρος καὶ τῶν ὁποίων ἡ γονιμότης ἔχει νοσήσει» (βλ. E. Spranger. Τὸ ἰδεῶδες μορφώσεως τοῦ παρόντος ὑπὸ τὸ φῶς τῆς φιλοσοφίας τῆς ἱστορίας, μετὰφ. Β.Κ. Ἐξάρχου, ἐν Ἀθήναις 1930, σελ. 41).

Ἐνεκα τῆς ἀποξενώσεως ἀπὸ τῶν χριστιανικῶν ἀρχῶν καὶ διδασκαλιῶν, ἥτις παρουσιάζεται εἰς εὐρείας μάζας ἀνηλικῶν καὶ ἐνηλικῶν, ἐπιχειρεῖ ὁ Huntemann νὰ πληροφορήσῃ τὸν ἀναγνώστην περὶ τοῦ τι λέγει ἡ Ἁγ. Γραφή, ἡ Βίβλος κατ' ἐξοχὴν, περὶ τῆς ἀφροδίσιου ζωῆς ἐντὸς χριστιανικῆς κοινωνίας καὶ καθόλου. Ὁ συγγραφεὺς δηλοῖ εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς, ὅτι δὲν ἐπιχειρεῖ νὰ ἀναπτύξῃ καὶ νὰ κατοχυρώσῃ νέας ἀπόψεις, ἀλλ' ἀπλῶς νὰ ἐκθέσῃ ὅσα ἀποτελοῦν κοινὸν κτῆμα, τὸ ὁποῖον ἔχει περιπέσει εἰς λήθη. Τὸ ὅλον βιβλίον διαίρει ὁ συγγραφεὺς εἰς ἑξ κεφάλαια, τὰ ἐξῆς:

1ον. Πρέπει τὸ θέμα νὰ ἀποτελέσῃ ἀντικείμενον συζητήσεως; (α' Διὰ τί δεικνύει ἡ ἐκκλησία ἐνδιαφέρον περὶ τὴν ἀφροδίσιον ζωὴν τῶν πιστῶν; β' Ἡ ἐκ τῶν πραγμάτων ἀπάντησις. γ' Ἡ νεότης ἔχει ἀφεθῆ μόνη ἀνευ βοηθείας. δ' Ὁ λόγος περὶ τῆς ἀφροδίσιου ζωῆς ἰσοδυναμεῖ πρὸς λόγον περὶ Θεοῦ. ε' Ἡ Ἁγ. Γραφή δὲν δεικνύει σεμνοτυφίαν περὶ τὴν ἐκθεσὶν τῶν ζητημάτων τῆς ἀφροδίσιου ζωῆς. στ' Ἦσαν οἱ ἄνθρωποι τοῦ παρελθόντος καλλίτεροι; ζ' Μία ἐρευνα τῆς πραγματικότητος καταπλήθους (συνα). ζον. Τί ἐξακολουθεῖ καὶ σήμερον ἀκόμη νὰ θεωρηθῆται εὐπρεπές; (α' Ἄλλη ἐποχὴ ἔχει καὶ ἄλλα ἤθη; β' Μᾶς χρειάζεται ἀκόμη μέτρον; γ' Εἶναι καὶ σήμερον ἀκόμη δυνατόν νὰ διαγῆ κανεὶς βίον ὡς χριστιανός; δ' Χριστιανικὴ ἐλευθερία καὶ ἐξαστικευθεὶς χριστιανωσύνη. ε' Αἱ πρὸ τοῦ γάμου ἀφροδίσιος σχέσεις τῶν δύο φύλων· ἐλευθερία ἢ σκολιά (πεπλανημένη) ὁδός; στ' Ἡ πρῶμος ὠριμότης. ζ' «Φιλία» μετὰ ἐτεροφύλου ἢ πρῶμος γάμος; η' Τί εἶναι «κατὰ φύσιν» καὶ τί εἶναι τὸ καθαρὸ ἀνθρώπινον; θ' Ἡ ἐκτροπὴ τῆς ἐν ἀφροδίσιῳ διεγέρσει ἡδονοθηρίας. ι' Ἡ ἐκτροπὴ τοῦ ἀνυμνισμοῦ. ια' Οὐδεὶς Φαρισσαῖσμός! ιβ' Τὸ ἐσωτερικὸν ἦθος). ζον. Ἡ ἐπαναστάσις τοῦ ὕλικου ἀνθρώπου (α' Τὸ ζῆν χάριν τοῦ ἐργάζεσθαι. β' Ὑπάρχει πράγματι ἀγάπη πρὸς τὴν ζωὴν; γ' Ἡ λατρεία τῆς παρουσίας ζωῆς. δ' Ὁ ἄνθρωπος δὲν εἶναι μόνον ὕλικη ὑπαρξις καὶ δὲν ζῆ μόνον χάριν τῆς ὕλικῆς ζωῆς. ε' Μετέχει μήπως τῆς ὕλικῆς ζωῆς ὀλιγώτερον ὁ χριστιανός;) 4ον. Ὁ Θεὸς ἔχει δημιουργήσῃ καὶ τὴν ἀφροδίσιον ὀρμὴν εἰς τὸν ἀνθρώπον (α' Χαρὰ κατὰ σχέδιον; β' Ἡ ἀφροδίσιος ζωὴ διανυομένη ὡς ἐρασιτέχνημα. γ' Ἡ «θεοποίησης» τῆς ἀφροδίσιου ζωῆς. δ' Ἡ ἀγάπη ἀποτελεῖ τὸ μέγιστον μυστικόν. ε' Ἡ Θεοτόκος Μαρία. στ' Ἐχει περιφρονῆσει ἡ ἐκκλησία τὴν ἀφροδίσιον ζωὴν; ζ' Ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς καταφάσκει τὴν δημιουργίαν. η' Ἡ ἀξία καὶ σπουδαιότης τῆς ἐγκρατείας. θ' Ἡ Ἁγ. Γραφή ἐπιθυμεῖ τὴν τοῦ ἀνθρώπου χαρὰν). 5ον. Καθιστᾷ ὁ γάμος τὸν ἀνθρώπον εὐτυχῆ; (α' Τί εἶναι ὁ χριστιανικὸς γάμος; β' Ὅποιος συζεύγνυται πρέπει νὰ ἔχη τὴν διάθεσιν καὶ τὴν δύναμιν νὰ βλέπῃ ὡμῆν τὴν πραγματικότητα. γ' Ὅσος ὁ Θεὸς συνέλευξεν...». δ' Ἄγει ὁ γάμος εἰς τὴν ὑποδοῦλωσιν; ε' Ὁ γάμος δὲν εἶναι ἀνευ θυσιῶν. στ' Ὑπάρχει ὁ «εὐτυχῆς» γάμος; ζ' Πρέπει νὰ συζεύγνυται κανεὶς ἐξ ἔρωτος; η' Ἡ ἀφροδίσιος ζωὴ ἐν τῷ γάμῳ. θ' Ἐλεγγος (ἢ ρυθμισις) τῶν γεννήσεων καὶ προφυλακτικά. ι' Μοιχεία καὶ κατάστασις γρίμμος ἐν τῷ γάμῳ. ια' Τὸ διαζύγιον). 6ον. Ἡ οἰκογένεια (α' Αἱ ἐπιθέσεις κατὰ τῆς οἰκογενείας. β' Ἐυρισκόμεθα μήπως ἐν τῇ τελευταίᾳ περιόδῳ τῆς ἰσχύος τῆς πατρικῆς ἐξουσίας; γ' Ἡ αὐθεντία καὶ ἡ τάξις. δ' Τί διδάγματα ἐξάγονται ἐκ τοῦ ἐν Ρωσίᾳ γενομένου πειράματος; ε' Πῶς εἶναι δυνατόν νὰ ἀποκτηθῇ κανεὶς αὐθεντίαν. στ' Μήπως ἀγαπῶμεν τώρα ὀλιγώτερον;).

Ἐκ τοῦ ἀναλυτικῶς πῶς παρατεθέντος περιεχομένου τοῦ βιβλίου γίνεται φανερόν, ὅτι ἐξετάζονται ἀπορίας τοιαῦται, οἷας ἡ νεότης τῆς σημερινῆς Δύσεως εἶναι δυνατόν νὰ ἔχη. Καὶ παρ' ἡμῖν τὸ ἐκ τῆς Δύσεως ρεῦμα, ὅπερ ἔχει σήμερον εὐρέως ἐξαπλωθῆ, παρομοίως ἀπορίας περιέχει ἡ μάλλον, ἀντιτοίχως προφάσεις ἢ δικαιολογίας προβάλλει. Ἡ κατὰ τὴν ἑλληνικὴν ὀρθόδοξον παράδοσιν ἀκόμη ἐπιχειροῦσα νὰ ζῆσῃ ἑλληνικὴ νεότης θὰ ἦτο δυνατόν νὰ ἔχη ἀναλυτικώτερας ἀπορίας καὶ διαφόρους πῶς διατυπωμένας πληροφορίας καὶ ἐξηγήσεις. Παρὰ ταῦτα καὶ αἱ ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ ἀναπτυσσόμεναι ἀπορίας καὶ αἱ διδόμεναι ἐξηγήσεις εἶναι λίαν σπουδαῖαι. Διὰ τοῦτο εἰς τὸν δυνάμενον νὰ μελετήσῃ τὸ βιβλίον εἰς τὴν γερμανικὴν του ἐκδόσιν παρέχεται πολλὴ βοήθεια καὶ εἰς τὴν κατανοήσιν ὅχι μόνον τῶν ἐν τῇ Δύσει πράγματι συμβαινόντων, ἀλλὰ καὶ τῶν παρ' ἡμῖν παρουσιαζομένων σκέψεων καὶ φαινομένων ἰδίᾳ κατὰ τὰ μεταπολεμικὰ ἔτη.

ΒΑΣ. Κ. ΕΞΑΡΧΟΣ

τ. Καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσ/νίκης

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

*Ιερά Μητρόπολις Θεσσαλονίκης

*Έχοντας υπ' όψει τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 46 καὶ 47 § 2 ἐδ. 2 τοῦ Α.Ν. 2200/40 «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων» καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ Κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως καταλάβωσι τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν τακτικοῦ Ἐφημερίου τῆς Ἑνορίας τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ταξιαρχῶν Θεσσαλονίκης, ἵνα υποβάλωσιν ἡμῖν ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας σχετικῆν αἴτησιν μετὰ τῶν ἀπαιτουμένων δικαιολογητικῶν, προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου, πρὸς πλήρωσιν τῆς ἀνωτέρω κενῆς ἐφημεριακῆς θέσεως.

*Ἐν Θεσσαλονίκῃ τῇ 24 Ὀκτωβρίου 1964

† Ὁ Θεσσαλονίκης ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ

*Έχοντας υπ' όψει τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 46 καὶ 47 παρ. 1 τοῦ Α.Ν. 2200/40 «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων», καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως καταλάβωσι τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν τακτικοῦ ἐφημερίου τῆς Ἑνορίας τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Παναγίας Λαοδηγητρίας Θεσσαλονίκης, ἵνα υποβάλωσιν ἡμῖν ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας, σχετικῆν αἴτησιν μετὰ τῶν ἀπαιτουμένων δικαιολογητικῶν, προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου πρὸς πλήρωσιν τῆς ἀνωτέρω κενῆς ἐφημεριακῆς θέσεως.

*Ἐν Θεσσαλονίκῃ τῇ 2 Νοεμβρίου 1964

† Ὁ Θεσσαλονίκης ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ

*Ιερά Μητρόπολις Ἱωαννίνων

*Έχοντας υπ' όψιν τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 46,47,καὶ 48 τοῦ Α.Ν.2200/1940 «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων» ὡς ἐτροποποιήθησαν καὶ διὰ μεταγενεστέρων Νομοθετικῶν Διαταγμάτων, προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου πρὸς πλήρωσιν τῆς κενῆς ἐφημεριακῆς θέσεως τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Παμμεγίστων Ταξιαρχῶν Ἁνω Βίτσης Ἱωαννίνων, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας προκηρύξεως ἐν τῷ Δελτίῳ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» υποβάλωσιν ἡμῖν σχετικὴν αἴτησιν μετὰ τῶν ἀπαιτουμένων δικαιολογητικῶν ἐγγράφων.

*Ἐν Ἱωαννίνοις τῇ 24ῃ Ὀκτωβρίου 1964.

† Ὁ Ἱωαννίνων ΣΕΡΑΦΕΙΜ

*Ιερά Μητρόπολις Ἡλείας

*Έχοντας υπ' όψει τοὺς θείους καὶ Ἱεροὺς Κανόνας τῆς Ὀρθοδόξου ἡμῶν Ἐκκλησίας καὶ τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 46,47 καὶ 48 τοῦ Α.Ν.2200/1940 «περὶ τῶν Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων» καὶ προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν πλήρωσιν τῶν κενῶν ἐφημεριακῶν θέσεων τῶν Ἱ.Ναῶν 1) Ἁγίου Ἀθανασίου Βαρβασαίνης, 2) Ἁγίου Γεωργίου Παλαχοχωρίου, 3) Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Πεύκης, 4) Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Κρουνηρίου Ὠλένης καὶ 5) Ἁγίου Νικολάου Συμίκης, καλοῦ-

μεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ὀριζόμενα προσόντα πρὸς κατάληψιν τῶν ἐν λόγῳ ἐφημεριακῶν θέσεων, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας εἰς τὸ ἐπίσημον Δελτίον τῆς Ἐκκλησίας «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» υποβάλωσιν ἡμῖν τὰ δικαιολογητικὰ των, προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν ἀνακήρυξιν αὐτῶν ὡς ὑποψηφίον.

*Ἐν Πύργῳ τῇ 31 Ὀκτωβρίου 1964

† Ὁ Ἡλείας ΓΕΡΜΑΝΟΣ

*Ιερά Μητρόπολις Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας

Διακηρύττομεν ὅτι, στερουμένης τῆς ἐνορίας Ἁγ. Ἀνδρέου Πτέρης τακτικοῦ Ἐφημερίου καλοῦμεν τοὺς βουλομένους νὰ καταλάβωσι τὴν θέσιν ταύτην καὶ ἔχοντας τὰ νόμιμα καὶ κανονικὰ προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας εἰς τὸ περιοδικὸν «Ἐκκλησία», υποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 48 τοῦ ἀναγκαστικοῦ Νόμου 2200 «περὶ Ἱ. Ναῶν καὶ Ἐφημερίων» προβλεπόμενα πιστοποιητικὰ, καθ' ὅσον μετὰ ταῦτα θέλομεν προβῆ εἰς τὴν ἀνακήρυξιν τῶν ὑποψηφίων.

*Ἐν Αἰγίῳ τῇ 2α Νοεμβρίου 1964

† Ὁ Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας ΓΕΩΡΓΙΟΣ

*Ιερά Μητρόπολις Κασσανδρείας

*Έχοντας υπ' όψιν τὰς σχετικὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 46, 47 καὶ 48 τοῦ Α.Ν. 2200/40 «περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων» καὶ προτιθέμενοι νὰ προβῶμεν εἰς τὴν πλήρωσιν τῶν κενῶν ἐφημεριακῶν θέσεων τῶν Ἱερῶν Ναῶν 1) Ἁγίου Γεωργίου ἐνορίας Ν. Μουδανιῶν 2) Τιμίου Προπρόμου ἐνορίας Διονυσίου 3) Ἁγίου Γρηγορίου ἐνορίας Ἁγίου Παύλου 4) Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου ἐνορίας Βάρδου 5) Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου ἐνορίας ἁγίου Μάμαντος, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τῶν Ἱερῶν Κανόνων καὶ Νόμων τῆς Πολιτείας ἀπαιτούμενα προσόντα ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας εἰς τὸ δελτίον «Ἐκκλησία» υποβάλωσιν ἡμῖν ἀπάσας τὰς διακελουόμενας πιστοποιήσεις.

*Ἐν Πολυγύρῳ τῇ 31.10.64

† Ὁ Κασσανδρείας ΣΥΝΕΣΙΟΣ

*Ιερά Μητρόπολις Ἀττικῆς καὶ Μεγαρίδος

*Έχοντας υπ' όψει τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 46 καὶ 47 τοῦ Α.Ν. 2200/40 «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων» καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως καταλάβωσι τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίου Κωνσταντίνου καὶ Ἑλλένης Κάτω Ἀχαιοῶν, ἵνα υποβάλωσιν ἡμῖν ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας ἐν τῷ Δελτίῳ «Ἐκκλησία» σχετικὴν αἴτησιν μετὰ τῶν ἀπαιτουμένων δικαιολογητικῶν, προκειμένου νὰ γίνῃ ἀνακήρυξις ὑποψηφίου πρὸς πλήρωσιν τῆς ἀνωτέρω κενῆς Ἐφημεριακῆς θέσεως. Δεκτοὶ οἱ ἔχοντες προσόντα τοῦλάχιστον Ἁνωτέρου Ἐκκλησιαστικοῦ Φροντιστηρίου.

*Ἐν Κηφισίᾳ τῇ 6 Νοεμβρίου 1964

† Ὁ Τοποτηρητῆς

*Ἀρχ. ΧΡΥΣΟΣΤ. ΠΟΛΙΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΙΣ

Ἱερά Μητρόπολις Εἰρηνουπόλεως (Ἄνατ. Ἀφρικῆς)

Ἴνα γνωστοῦμεν ὅτι ἡ ἐν ΝΤΑΡ — ΕΣ — ΣΑΛΑΑΜ, Ἰ.ρωτευούσης τῆς Ταγκανίκας, Ἑλληνική Κοινότης, στερουμένη ἐφημερίου, ἐπιθυμεῖ ὅπως ἀποκτήσῃ ἱερέα Θεολόγον ἢ ἔστω ἀνωτέρας μορφώσεως, ζηλωτὴν καὶ ἐμπορούμενον ἀπὸ ἱεραποστολικὰς διαθέσεις, ἵνα ἐπιδρᾷ καὶ εἰς τοὺς ἰθαγενεῖς. Προτιμᾶται ἔγγαμος μετὰ συζύγου ἐπίσης μορφωμένης (διδασκαλίσεως εἰ δυνατόν), ἐμπορουμένης καὶ ταύτης ἀπὸ χριστιανικὸν καὶ ἱεραποστολικὸν ζῆλον. Κατοικία ἀνεπιτάτη ἐξησφαλισμένη, ἢ δὲ ἀξιοπρεπῆς συντήρησις ἐπαφίεται εἰς τὸ λίαν ἀνεπτυγμένον χριστιανικὸν καὶ πατριωτικὸν φιλότιμον τῶν ὁμογενῶν. Εἰς τούτους ἔχομεν πλήρη πεποίθησιν, ὅτι δὲν θὰ ἀφήσῃ τὸν ἱερέα τῶν, ἵνα στερηθῇ οὐδὲν ἀπολύτως. Ὁ ἔχων τὴν ἀγαθὴν διάθεσιν, δέον νὰ γράψῃ ἡμῖν τάχιστα, ὥστε τὰ προσεχῆ Χριστούγεννα νὰ εὐρίσκεται εἰς τὴν θέσιν του. Διεύθυνσις: HOLY ARCHBISHOPRIC OF P.O. BOX 3970, KAMPALA, UGANDA».

Ὁ Μητροπολίτης καὶ ἀ.α.
Ὁ Γενικὸς Ἀρχιερατ. Ἐπίτροπος
Ἀρχιμ. Χρυσόστομος Παπασαραντόπουλος

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Μητροπολίτου Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως Εὐστάθιου, Τοποτηρητοῦ Ἱερᾶς Μητροπόλεως Μεσσηνίας, Λογοδοσία Πηπραγμένων τῶν Ἀλεξανδρακείων Κληροδοτημάτων ἔτους 1963. Καλαμάτα 1964. Τύποις Τάσου Χρονέα, Σελ. 16.

Ο.Γ.Α. Ἀπολογισμὸς τριετίας. 1961—1964. Ἀνάτυπον ἐκ τοῦ λευκώματος τῆς Δ.Ε.Θ. 1964.

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

Ἀρχεῖον Ἐκκλησιαστικοῦ καὶ Κανονικοῦ Δικαίου, Ἔτος ΙΘ, τεῦχος 2ον. Περιεχόμενα: Βασιλείου Μητρ. πρώην Λήμνου, Ἐσωτερικὸν Κανονισμὸν Ἰδρυμάτων τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Ὁδ. Λαμφίδου, Βίος καὶ πολιτεία ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Καλυβίτου λανθάνων εἰς ἑλληνικὸν παραμύθιον τοῦ Πόντου. Θ.Ν. Κοζύρη, Δικηγόρου, Σύλλεξις ἀποφάσεων τινῶν ἐπὶ τοῦ Δικαίου τῶν Μοναχῶν. Νομοκανονικαὶ Γνωμοδοτήσεις. Ἐκκλησιαστικὴ Νομολογία. Χρονικὰ. Κριτικὸν καὶ βιβλιογραφικὸν Δελτίον.

Ὁ καλὸς Σαμαρεῖτης. Σεπτέμβριος 1964.
Ἀγγελιαφόρος, Νεέμβριος 1964, τεῦχος 623
Χριστιανός, Ὀκτώβριος - Νοέμβριος 1964, τεῦχος 38 — 39.

Ἐνορία. 1 Νοεμβρίου 1964. Ἄριθ. 380.

Νέα Ζωή. Χρόνος Β'. Ἄριθ. 12 — 13.

Ἀνάπλασις. Νοέμβριος 1964. Ἄρ. Φύλλου 129

Σωτήρ. 4 Νοεμβρίου 1964. Ἄριθ. 201.

« ΕΚΚΛΗΣΙΑ »

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἐκδιδόμενον κατὰ δεκαπενθήμερον

ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

† Ὁ Ἐδέεσης καὶ Πέλλης ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ

† Ὁ Μυτιλήνης ΙΑΚΩΒΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ Κ. ΣΠΕΡΑΝΤΣΑΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

Ναῶν Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν:
Δρχ. 50, 75, 100 ἔτησίως.
Λοιπῶν Ναῶν Ἐπικρατείας: 30 ἔτησίως.
Ἐξωτερικοῦ: δολλάρια 3.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Θεοδοσίου Σπεράντσα, Ἰδοῦ ἡ βασιλικὴ ὁδός.

Ἐπισκόπου Θαυμακοῦ Χρυσοστόμου, Πατριαρχικὴ ἔξαρχία Τρικιέρων.

Ἰωάννου Καμίρη, Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, Ἡ Γ' Πανορθόδοξος Διάσκεψις τῆς Ρόδου.

Εὐαγγέλου Δ. Θεοδώρου, Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Θεσ/κης, Ἡ ἐπίσκεψις τῶν Καθηγητῶν τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης εἰς τὴν Σοβιετικὴν Ἑνωσιν.

Γ. Π. Γιαννακοπούλου, Ἀντιεσαγγελέως Ἐφετών, Οἱ ἀπὸ δημίων καὶ δεσμοφυλάκων ἅγιοι.

Παρατηρήσεων στήλη.

Ἐκκλησιαστικὰ χρονικὰ.

Βιβλιοκρισία: Georg H. Huntemman, «... Καὶ τί λέγει περὶ αὐτοῦ ἡ Ἄγ. Γραφή.—Ἡ εὐθεΐα καὶ ἡ σκολιά ὁδὸς ἐν τῇ Ἀφροδίτῳ ζωῇ», ὑπὸ Β.Κ. Ἐξάρχου, τ. Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Θεσ/νίκης.

Βιβλιογραφία—Περιοδικὰ.

Παράρτημα.

ΜΟΝΟΤΥΠΙΚΑ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΑ ΤΕΙΡΩΝΗ
Μενάνδρου 4—Ἀθῆναι—Τηλ. 533.805

Ἰπεύθυνος Τυπογραφείου Γεώργιος Σ. Χρυσάφης
Ἰασωνίδου 22 — Σούρμενα